MILJENKO FIČOR

GOSPODARSKI PROFIL GRADA RIJEKE 1995. - 2015.

Hrvatska kvaliteta

Izvorno hrvatsko

Rijeka, prosinac 2016.

MILJENKO FIČOR

GOSPODARSKI PROFIL GRADA RIJEKE
1995. – 2015.

Rijeka, prosinac 2016.

Nakladnik: Vlastita naklada

Za nakladnika: Autor

Autor naslovnice i teksta: MILJENKO FIČOR, dipl.oec.

Tisak: Proprint, Rijeka

Naklada: 100 primjeraka

Pokrovitelj izdanja: **HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA**
ŽUPANIJSKA KOMORA RIJEKA
Bulevar oslobođenja 23, 51000 Rijeka
Tel.: 051/209-111
Fax: 051/216-033
e-mail:hgkri@hgk.hr
www.hgk.hr

Za HGK: dr.sc. VIDOJE VUJIĆ, predsjednik HGK ŽK Rijeka

Prilikom korištenja podataka iz ove publikacije molimo navesti izvor.

S A D R Ž A J

Stranica

Uvod 4

1. OPĆA OBILJEŽJA 7

1.1. Primorsko-goranska županija 7
1.2. Grad Rijeka i gradovi i općine «riječkog prstena» ……..... 11
1.3. Grad Rijeka 15

2. PRORAČUN ……..... 22

2.1. Primorsko-goranska županija 22
2.2. Grad Rijeka i gradovi i općine «riječkog prstena» ……..... 25
2.3. Grad Rijeka 30

3. GOSPODARSKI PROFIL 40

3.1. Primorsko-goranska županija 40
3.2. Grad Rijeka i gradovi i općine «riječkog prstena» 47
3.3. Grad Rijeka 52

4. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA 100

4.1. Primorsko-goranska županija 100
4.2. Grad Rijeka i gradovi i općine «riječkog prstena» 103
4.3. Grad Rijeka 107

5. OBRTNIŠTVO 110

5.1. Primorsko-goranska županija 110
5.2. Grad Rijeka i gradovi i općine «riječkog prstena» 117
5.3. Grad Rijeka 122

U V O D

Publikacija **„GOSPODARSKI PROFIL GRADA RIJEKE - 1995-2015.“** predstavlja završnicu projekta gospodarskog prikaza Primorsko-goranske županije, te njezinih pet mikroregija, odnosno svih njezinih gradova i općina.

Autor je u protekla dva mjeseca izdao nekoliko publikacija s ovom tematikom i to: publikaciju pod nazivom „Gospodarski profil gradova i općina riječkog prstena, 1995.-2015.“, „Gospodarski profil gradova i općina crikveničko-vinodolskog područja, 1995.-2015.“, „Gospodarski profil gradova i općina Liburnije, 1995.-2015.“, „Gospodarski profil gradova i općina Gorskog kotara, 1995.-2015.“ i „Gospodarski profil otočkih gradova i općina PGŽ, 1995.-2015.“, i sada ovu publikaciju «Gospodarski profil Grada Rijeke, 1995.-2015.» kojom, zaokružuje navedeni projekt.

Navedenih šest, odnosno sedam publikacija istog autora daju prikaz gospodarskih kretanja svih gradova i općina Primorsko-goranske županije, što sigurno nema ni jedna druga županija u Republici Hrvatskoj.

Sve navedene publikacije objavljene su na internet stranici Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Rijeka.

Iako su svi gradovi i općine osnovani ili novoustrojeni tijekom 1993. godine, kao bazna godina prilikom razmatranja gospodarskih kretanja koristi se 1995. godina, s obzirom da je, na Dan državnosti 30. svibnja 1994. godine, uvedena kuna kao novčana jedinica Republike Hrvatske u zamjenu za hrvatski dinar. Osim toga, nakon hiperinflacije od preko 1000 posto godišnje u 1993. godini, u 1994. godini uspostavljena je stabilnost cijena, te je i u tom pogledu 1995. godina najpogodnija kao bazna godina.

Tematski publikacija je podijeljena u nekoliko cjelina.

U prvom poglavlju daju se opće geografske, prirodne, socijalne i upravno-teritorijalne karakteristike Primorsko-goranske županije, zatim usporedba pokazatelja za Grad Rijeku i gradove i općine «riječkog prstena», a onda znatno detaljnije i pokazatelji za Grad Rijeku.

U drugom poglavlju daje se usporedba visine proračuna Primorsko-goranske županije u odnosu na proračun Republike Hrvatske, usporedba kretanja proračuna Grada Rijeke i gradova i općina «riječkog prstena», a onda opet najdetaljnije kretanje proračuna i njegova struktura u Gradu Rijeci.

U trećem poglavlju daje se pregled gospodarskih kretanja u Primorsko-goranskoj županiji u odnosu na gospodarska kretanja u Republici Hrvatskoj, usporedba gospodarskih kretanja Grada Rijeke i gradova i općina «riječkog prstena», a onda opet najdetaljnije gospodarska kretanje u Gradu Rijeci.

U četvrtom poglavlju daje se pregled vanjskotrgovinskih kretanja tj. izvoza i uvoza prema istoj strukturi kako je to dano i u prethodnom poglavlju, ali za nešto kraće razdoblje odnosno za razdoblje od 2002. do 2012. godine od kada se publiciraju podaci o vanjskotrgovinskoj razmjeni po gradovima i općinama. Na žalost Državni zavod za statistiku od srpnja 2013. godine prestao je objavljivati podatke o kretanju izvoza i uvoza po županijama i gradovima.

Peto poglavlje posvećeno je obrtništvu. Na žalost za obrtnike se ne skupljaju financijski podaci na način kako se to radi za pravne osobe, te su u ovom poglavlju dati samo fizički pokazatelji o obrtništvu.

Podaci objavljeni u ovoj publikaciji su za internu upotrebu i njhovo korištenje dozvoljeno je samo uz navođenje i

Grad Rijeka – pogled s mora

1. OPĆA OBILJEŽJA

1.1. Primorsko-goranska županija

Republika Hrvatska ima 20 županija i Grad Zagreb koji ima status županije.

Primorsko-goranska županija (PGŽ) smještena je na krajnjem sjeverozapadnom dijelu Jadranskog mora, koje se tu duboko usjeklo u europski kontinent i u čijem je zaleđu šumoviti Gorski kotar. Ova županija na sjeveru graniči s Republikom Slovenijom, na zapadu s Istarskom županijom, na istoku s Karlovačkom i Ličko-senjskom županijom, a na jugoistoku, u Kvarnerskim vratima, ima morsku granicu sa Zadarskom županijom. Županiji pripada i dio obalnoga mora s državnom granicom udaljenom 22 km jugozapadno od otoka Suska.

Slika 1.1.1: Položaj PGŽ u RH

Tabela 1.1.1: Opći podatci: Republika Hrvatska i Primorsko-goranska županija

	RH	PGŽ	Udio PGŽ-a u RH
Stanovništvo	4.284.889	296.195	6,91
Površina u km²	56.594	3.588	6,34
Gustoća naseljenosti/stanovnika/km²	75,7	82,6	-
Broj gradova	127	14	11,02
Broj općina	429	22	5,13
Broj naselja	6.756	510	7,55
Broj kućanstava	1.535.635	117.627	7,66

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

Broj stanovnika Republike Hrvatske, prema Popisu stanovništva obavljenom 2011. godine, iznosio je 4.284.889 što je za 152.571 ili 3,4% manje nego prema Popisu stanovništva iz 2001. godine kada je iznosio 4.437.460. Broj stanovnika Primorsko-goranske županije smanjen je sa 305.505 na 296.195 odnosno za 9.310 ili 3,1%, ali je udio stanovnika PGŽ u broju stanovnika RH povećan sa 6,88% na 6,91%. Gustoća naseljenosti od 82,6 stanovnika/km² za 9,1% veća je od gustoće naseljenosti u RH gdje iznosi 75,7 stanovnika/km².

Prostor PGŽ-a obuhvaća površinu od 3.588 km², ili 6,34% državnoga teritorija. Na kopnenu površinu otpada 2541 km² ili 70,82%, a na 45 što naseljenih, što nenaseljenih otoka otpada 1.047 km² ili 29,18% ukupne površine Županije.

PGŽ u svom sastavu ima 14 gradova i 22 općine, te 511 naselja u sastavu gradova i općina. Broj od 14 gradova čini 11,02% u odnosu na ukupan broj gradova u RH, broj od 22 općine čini 5,13% svih općina u RH, a broj od 511 naselja čini 7,57% sveukupnog broja naselja u RH.

Slika 1.1.2: Gradovi i općine u PGŽ-u

Tabela 1.1.2: Broj stanovnika, površina, gustoća naseljenosti i broj naselja u gradovima i općinama u PGŽ

	BROJ STANOVNIKA	POVRŠINA KM²	GUSTOĆA NASELJENOSTI	BROJ NASELJA
PGŽ -UKUPNO	**296.195**	**3.588**	**82,6**	**510**
GRADOVI	**219.994**	**2.047**	**107,5**	**275**
Bakar	8.279	125	66,2	9
Cres	2.879	292	9,9	26
Crikvenica	11.122	29	383,5	4
Čabar	3.770	280	13,5	41
Delnice	5.952	230	25,9	55
Kastav	10.440	11	949,1	1
Kraljevica	4.618	18	256,6	6
Krk	6.281	111	56,6	15
Mali Lošinj	8.116	223	36,4	14
Novi Vinodolski	5.113	262	19,5	20
Opatija	11.659	66	176,7	10
Rab	8.065	76	106,1	7
Rijeka	128.624	44	2923,3	2
Vrbovsko	5.076	280	18,1	65
OPĆINE	**76.201**	**1.541**	**49,4**	**235**
Baška	1.674	101	16,6	4
Brod Moravice	866	62	14,0	38
Čavle	7.220	85	84,9	10
Dobrinj	2.078	55	37,8	20
Fužine	1.592	86	18,5	6
Jelenje	5.344	109	49,0	17
Klana	1.975	94	21,0	5
Kostrena	4.180	12	348,3	1
Lokve	1.049	42	25,0	7
Lopar	1.263	27	46,8	1
Lovran	4.101	21	195,3	5
Malinska-Dubašnica	3.134	39	80,4	21
Matulji	11.246	176	63,9	23
Mošćenička Draga	1.535	45	34,1	14
Mrkopalj	1.214	157	7,7	6
Omišalj	2.983	39	76,5	2
Punat	1.973	34	58,0	2
Ravna Gora	2.430	82	29,6	6
Skrad	1.062	54	19,7	32
Vinodolska	3.577	152	23,5	4
Viškovo	14.445	19	760,3	7
Vrbnik	1.260	50	25,2	4

Izvor: - DZS – Popis stanovništva 2011. godine (za broj stanovnika i broj naselja)
- Internet stranica PGŽ (za površinu gradova i općina)

U gradovima PGŽ-a prilikom popisa stanovništva 2011. godine u 275 naselja živjelo je 219.994 stanovnika ili 74,30%, a u općinama u 236 naselja 76.201 ili 25,70%. Rijeka - sjedište PGŽ-a s 128.624 stanovnika treći je grad po veličini u RH - nakon Zagreba (792.875) i Splita (178.192). Najmanji grad u PGŽ-u prema ukupnom broju stanovnika je Grad Cres s 2.879 stanovnika, a najmanja općina je Općina Brod Moravice s 866 stanovnika.

Gradovi zauzimaju površinu od 2.047 km² ili 57,05% teritorija PGŽ, a općine 1.541 km² ili 42,95% teritorija PGŽ. Od gradova najveću površinu zauzima Grad Cres 292 km², a najmanju Grad Kastav 11 km². Od općina najveću površinu zauzima Općina Matulji 176 km², a najmanju Općina Kostrena 12 km².

Kao i država i Županija ima izraženu razliku u gustoći naseljenosti. U gradovima prosječna gustoća iznosi 107,5 stanovnika/km², a u općinama 49,4 stanovnika/km². Najveća gustoća naseljenosti je u Gradu Rijeci s 2.923,3 stanovnika/km², a najmanja u Općini Mrkopalj s 7,7 stanovnika/km².

Slika 1.1.3: Udjeli broja stanovnika i površina gradova te općina u PGŽ-u

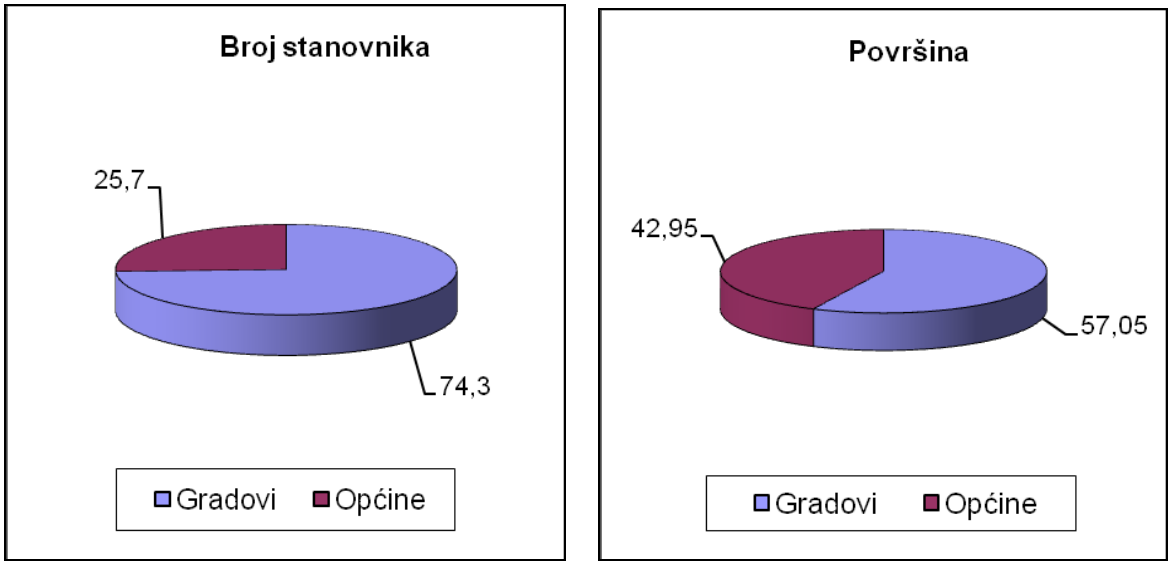

1.2. Grad Rijeka i gradovi i općine „riječkog prstena“

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. 90/92) na području bivše Općine Rijeka ustrojene su uz Grad Rijeku i sedam novih jedinica lokalne samouprave. To su bile općine Bakar, Čavle, Jelenje, Kastav, Klana, Kraljevica i Viškovo. Zakonom o dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. 29/94) ustrojena je i općina Kostrena. Novim Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. 10/97) tri općine dobile su status grada i to Bakar, Kastav i Kraljevica. Prema važećem Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. 86/06) takav ustroj od osam jedinica lokalne samouprave u okruženju Rijeke postoji i danas, a one se ne rijetko nazivaju i gradovima i općinama „riječkog prstena“, izraz koji će se koristiti i u ovoj publikaciji.

Slika 1.2.1: Gradovi i općine „riječkog prstena“

Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja. Iznimno, gdje za to postoje posebni razlozi (povijesni, gospodarski, geoprometni), gradom se može utvrditi i mjesto koje ne zadovoljava navedene uvjete. U PGŽ-u od 14 gradova samo tri imaju više od 10.000 stanovnika, a čak je 11 gradova dobilo taj naziv prema drugom kriteriju, uglavnom povijesnom, među kojima i gore spomenuta tri grada „riječkog prstena“.

Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.

Tabela 1.2.1: Broj stanovnika i površina gradova i općina „riječkog prstena“

	BROJ STANOVNIKA	POVRŠINA KM²	GUSTOĆA NASELJENOSTI
PGŽ -UKUPNO	**296.195**	**3.588**	**82,6**
RIJEKA	128.624	44	2.923,3
„R. PRSTEN“	**56.501**	**472**	**119,7**
Bakar	8.279	125	66,2
Kastav	10.440	11	949,1
Kraljevica	4.618	18	256,6
Čavle	7.220	85	84,9
Jelenje	5.344	109	49,0
Klana	1.975	94	21,0
Kostrena	4.180	12	348,3
Viškovo	14.445	18	802,5

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

Osam jedinica lokalne samouprave „riječkog prstena“ obuhvaća površinu od 472 km², ili 13,18% teritorija PGŽ. Najveću površinu obuhvaća Grad Bakar, a najmanju Grad Kastav.

Prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine ove jedinice lokalne samouprave imaju ukupno 56.501 stanovnika i udjel od 19,08% u ukupnom stanovništvu PGŽ. Najveća po broju stanovnika je Općina Viškovo, a najmanja je Općina Klana.

Općina Klana ima i najmanju gustoću naseljenosti od svega 21,0 stanovnika/km², slijedi Općina Jelenje sa 49,0 stanovnika/km², a na vrhu po gustoći naseljenosti je Grad Kastav s visokih 949,1 stanovnika/km², a slijedi ga Općina Viškovo s 802,5 stanovnika/km².

Tabela 1.2.2: Broj stanovnika prema spolu

	Muškarci		Žene		Ukupno	
	Broj	Udio	Broj	Udio	Broj	Udio
PGŽ -UKUPNO	**143.085**	**48,31**	**153.110**	**51,69**	**296.195**	**100,00**
RIJEKA	60.951	47,39	67.673	52,61	128.624	100,00
„R. PRSTEN“	**27.828**	**49,25**	**28.673**	**50,75**	**56.501**	**100,00**
Bakar	4.062	49,06	4.217	50,94	8.279	100,00
Kastav	5.140	49,23	5.300	50,77	10.440	100,00
Kraljevica	2.238	48,46	2.380	51,54	4.618	100,00
Čavle	3.547	49,13	3.673	50,87	7.220	100,00
Jelenje	2.660	49,78	2.684	50,22	5.344	100,00
Klana	963	48,76	1.012	51,24	1.975	100,00
Kostrena	2.057	49,21	2.123	50,79	4.180	100,00
Viškovo	7.161	49,57	7.284	50,43	14.445	100,00

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

U strukturi stanovništva gledano prema spolu na razini svih osam jedinica lokalne samouprave „riječkog prstena“ muškaraca je za gotovo jedan postotni poen više, a žena toliko manje u odnosu na PGŽ ili točnije 49,25% je muškaraca i 50,75% žena. Najveći udio muškaraca a najmanji udio žena ima Općina Jelenje 49,78% odnosno 50,22%, a najmanji udio muškaraca, a najveći udio žena ima Grad Kraljevica 48,46% odnosno 51,54%.

Tabela 1.2.3: Broj stanovnika prema starosti

	Do 14 godina		Od 15-64 godina		Preko 65 godina	
	Broj	**Udio**	**Broj**	**Udio**	**Broj**	**Udio**
PGŽ -UKUPNO	**36.967**	**12,48**	**203.224**	**68,61**	**56.004**	**18,91**
RIJEKA	14.965	11,63	88.271	68,63	25.388	19,74
„R. PRSTEN“	**8.407**	**14,88**	**40.093**	**70,96**	**8.001**	**14,16**
Bakar	1.169	14,12	5.742	69,36	1.368	16,52
Kastav	1.555	14,89	7.419	71,06	1.466	14,04
Kraljevica	599	12,97	3.232	69,99	787	17,04
Čavle	1.031	14,28	5.127	71,01	1.062	14,71
Jelenje	744	13,92	3.848	72,01	752	14,07
Klana	268	13,57	1.326	67,14	381	19,29
Kostrena	554	13,25	2.944	70,43	682	16,32
Viškovo	2.487	17,22	10.455	72,38	1.503	10,40

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

Promatrano prema dobnim skupinama na nivou svih osam jedinica lokalne samouprave „riječkog prstena“ udio osoba do 14 godina je preko dva postotna poena veći nego na razini PGŽ, udio osoba u dobi od 15 - 64 godina je također preko dva postotnih poena veći nego na nivou PGŽ, a udio osoba iznad 65 godina je preko četiri postotna poena manji nego na razini PGŽ. Pojedinačno gledano Općina Viškovo ima najveći udio osoba do 14 godina, a Grad Kraljevica najmanji, Općina Viškovo ima i najveći udio osoba između 15 i 64 godina, a Općina Klana najmanji, ali zato Općina Klana ima najveći udio osoba preko 65 godina, a Općina Viškovo najmanji.

Tabela 1.2.4: Broj stanovnika u dobi od 15 godina i više prema završenoj školi

	Niska		Srednja		Viša i visoka	
	Broj	**Udio**	**Broj**	**Udio**	**Broj**	**Udio**
PGŽ -UKUPNO	**57.524**	**22,19**	**149.668**	**57,74**	**52.036**	**20,07**
RIJEKA	23.321	20,52	63.298	55,69	27.040	23,79
„R. PRSTEN“	**10.509**	**21,85**	**28.835**	**59,96**	**8.750**	**18,19**
Bakar	1.770	24,89	4.275	60,13	1.065	14,98
Kastav	1.571	17,68	5.188	58,39	2.126	23,93
Kraljevica	830	20,65	2.443	60,79	746	18,56
Čavle	1.575	25,45	3.764	60,82	850	13,73
Jelenje	1.353	29,41	2.768	60,17	479	10,41
Klana	498	29,17	1.044	61,16	165	9,67
Kostrena	585	16,13	1.969	54,30	1.072	29,56
Viškovo	2.327	19,46	7.384	61,75	2.247	18,79

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

U strukturi stanovništva u dobi od 15 godina i iznad prema završenoj školi na razini PGŽ udio stanovnika s niskom naobrazbom (osobe bez škole, sa završenim 1. – 7. razredom osnovne škole ili s osnovnom školom) iznosi 22,19%, dok je njihov udio na razini svih osam jedinica lokalne samouprave „riječkog prstena“ manji i iznosi 21,85%. Udio osoba sa srednjom stručnom spremom je za nešto preko dva postotna poena veći na nivou tih osam jedinica nego na nivou PGŽ, ali gotovo isto toliko manji je udio osoba s višom i visokom spremom. Pojedinačno gledano najbolja je situacija u Općini Kostrena jer ima najveći udio osoba sa višom i visokom spremom, a najmanji udio osoba sa nižom spremom, dok je najmanji udio osoba sa višom i visokom spremom u Općini Klana, a najveći udio osoba sa niskom spremom u Općini Jelenje.

1.3. Grad Rijeka

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. 90/92) Grad Rijeka mijenja ustroj i postaje jedna od jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko - goranske županije.

Sjedište Grada Rijeke je u Rijeci, Korzo 16. Dan Grada Rijeke je 15. lipanj - Dan Svetog Vida, zaštitnika Grada. U Gradu Rijeci svečano se obilježava 3. svibanj . Dan oslobođenja Rijeke od fašizma i 10. svibanj - Dan Svetišta Gospe Trsatske.

Grad ima svoja obilježja a to su: grb, zastava i svečana pjesma. Grbom, zastavom i svečanom pjesmom predstavlja se Grad Rijeka i izražava se pripadnost Gradu Rijeci.

Grb grada Rijeke temelji se na grbu kojeg je 6. lipnja 1659. hrvatski kralj i austrijski car Leopold I. dodijelio Rijeci. U crvenom ovalnom štitu desnom nogom stojeći na stijeni dvoglavi crni orao uzdignutih krila obiju glava gledajući u lijevo sa zlatnim kljunovima i nogama i crvenim jezicima, lijevom nogom drži vrč prirodne boje iz kojeg se obilno izlijeva voda koja se razlijeva oko stijene. Noge i kljunovi orla zlatni su.

Slika 1.3.1: Grb Grada Rijeke

Zastava Grada Rijeke plave je boje sa žuto uokvirenim grbom u sredini.

Slika 1.3.2: Zastava Grada Rijeke

Uz grb i zastavu, Grad se predstavlja i svojom svečanom pjesmom te se i njome izražava pripadnost Gradu. Svečana pjesma Grada je „Najdraža Rijeko“. Autor glazbe i teksta svečane pjesme je Damir Badurina.

Tekst svečane pjesme glasi:

NAJDRAŽA RIJEKO

Iz tvoje sam kolijevke, Rijeko,
otplovio negdje daleko.
Al' uvijek si bio i ostao, Grade,
čežnja u srcu mom,
ja sam u tvojoj, ti u mojoj duši,
Rijeko, jer moj si dom.

Najdraža Rijeko, otvori njedra,
vraćam se tebi, primi mi jedra.
Voljeni grade, otvori vrata,
da pogledam Kvarner sa vrha Trsata.

Najdraža Rijeko, pružam ti ruku,
spustit ću sidro u tvoju luku.
Voljeni grade, za tebe dišem,
najljepšu pjesmu srcem ti pišem.

Mladost je htjela daljine,
luke bez tvoje topline.
Al' uvijek si bio i ostao, Grade,
čežnja u srcu mom,
ja sam u tvojoj, ti u mojoj duši,
Rijeko, jer moj si dom.

Najdraža Rijeko, otvori njedra,
vraćam se tebi, primi mi jedra.
Voljeni grade, otvori vrata,
da pogledam Kvarner sa vrha Trsata.

Najdraža Rijeko, pružam ti ruku,
spustit ću sidro u tvoju luku.
Voljeni Grade, za tebe dišem,
najljepšu pjesmu srcem ti pišem.

Rijeko dome moj.

Svečana pjesma obvezno se izvodi na konstituirajućoj sjednici Gradskog vijeća i na svečanim sjednicama Gradskog vijeća. Svečana pjesma može se izvoditi i na službenim proslavama, političkim skupovima i drugim svečanim manifestacijama. Svečana pjesma izvodi se sviranjem, pjevanjem ili sviranjem i pjevanjem.

Prostor Grada Rijeke obuhvaća površinu od 44 km², ili 1,23% teritorija Primorsko – goranske županije i po veličini je na dvadesetpetom mjestu od 36 gradova i općina u Županiji.

Prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2001. godine Grad Rijeka ima ukupno 144.043 stanovnika i s udjelom od 47,15% je na prvom mjestu po tome u Županiji.

Grad Rijeka obuhvaća područje 2 naselja sa slijedećim brojem stanovnika: Bakar – dio (Sveti Kuzam) sa 243 stanovnika (m 129, ž 114) i Rijeka sa 143.800 stanovnika (m 68.382, ž 75.418).

Po gustoći naseljenosti od 3273,70 stanovnika/km² Grad Rijeka je također na prvom mjestu u Županiji.

Grad Rijeka – Korzo

Za svaku jedinicu lokalne samouprave, a pogotovo njezino gospodarstvo, važna je i struktura stanovništva gledano po spolu, završenoj školi, te zaposlene i nezaposlene osobe, koji prikaz ovdje i dajemo prema zadnjem popisu stanovništva obavljenom u RH 2011. godine.

Tabela 1.3.1: Stanovništvo prema spolu

	PGŽ	Udio	Grad Rijeka	Udio
Ukupno	**296.195**	**100,00**	**128.624**	**100,00**
Muškarci	143.085	48,31	60.951	47,39
Žene	153.110	51,69	67.673	52,61

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

U strukturi stanovništva gledano prema spolu u PGŽ ima 48,31% muškaraca i 51,69% žena. Na razini Grada Rijeke promatrano prema spolu muškaraca je 47,39%, dakle nešto manje nego na nivou PGŽ, a samim time više je žena kojih je 52,61%.

Tabela 1.3.2: Stanovništvo prema starosti

	PGŽ	Udio	Grad Rijeka	Udio
Ukupno	**296.195**	**100,00**	**128.624**	**100,00**
Do 14 godina	36.967	12,48	14.965	11,63
Od 15 – 65 godina	203.224	68,61	88.271	68,63
Preko 65 godina	56.004	18,91	25.388	19,74

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

Gledano prema dobnim skupinama u PGŽ osoba u dobi do 14 godina ima 12,48%, osoba dobne skupine od 15 - 64 godina ima 68,61%, a osoba iznad 65 godina ima 18,91%. U Gradu Rijeci udio osoba do 14 godina manji je nego na razini PGŽ, dok je udio osoba u dobi od 15 - 64 godina gotovo isti, a udio osoba iznad 65 godina veći je nego na razini PGŽ.

Tabela 1.3.3: Stanovništvo u dobi od 15 godina i više prema završenoj školi

	PGŽ	Udio	Grad Rijeka	Udio
Ukupno	**259.228**	**100,00**	**113.659**	**100,00**
Niska	57.524	22,19	23.321	20,52
Srednja	149.668	57,74	63.298	55,69
Viša i visoka	52.036	20,07	27.040	23,79

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2011. godine

U strukturi stanovništva u dobi od 15 godina i iznad prema završenoj školi, gospodarstvu najzanimljivoj dobnoj skupini, pokazatelji za Grad Rijeku su nešto bolji od pokazatelja za PGŽ. Na razini PGŽ udio stanovnika s niskom naobrazbom (osobe bez škole, sa završenim 1. – 7. razredom osnovne škole ili s osnovnom školom) iznosi 22,19%, a na razini Grada Rijeke manji je i iznosi 20,52%. Isto tako na nivou Grada Rijeke manji je udio osoba sa srednjom spremom, ali zato za preko 3 postotna poena ima više osoba s višom i visokom spremom.

Strukturu stanovništva gledano po spolu, starosti, te završenoj školi, interesantno je na nivou Grada Rijeke usporediti prema zadnjem popisu stanovništva obavljenom u RH 2011. godine i prethodnom popisu stanovništva obavljenom 2001. godine.

Tabela 1.3.4: Stanovništvo prema spolu

	2001.	Udio	2011.	Udio	Indeks	Razlika
Ukupno	**144.043**	**100,00**	**128.624**	**100,00**	**89,3**	**-15.419**
Muškarci	68.511	47,56	60.951	47,39	89,0	-7.560
Žene	75.532	52,44	67.673	52,61	89,6	-7.859

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

Na razini Grada Rijeke ukupan broj stanovnika smanjen je za 15.419 ili 10,7%. Promatrano prema spolu 7.560 muškaraca je manje ili 11,0%, a žena je 7.859 manje ili 10,4%. Sukladno takvom kretanju udio muškaraca je neznatno smanjen sa 47,56% na 47,39%, a udio žena je isto tako neznatno povećan sa 52,44% na 52,61%.

Tabela 1.3.5: Stanovništvo prema starosti

	2001.	Udio	2011.	Udio	Indeks	Razlika
Ukupno	**144.043**	**100,00**	**128.624**	**100,00**	**89,3**	**-15.419**
Do 14 godina	19.220	13,34	14.965	11,63	77,9	-4.255
Od 15 – 64 godine	100.703	69,91	88.271	68,63	87,7	-12.432
Preko 65 godina	24.120	16,74	25.388	19,74	105,3	1.268

Izv

Promatrano prema dobnim skupinama osoba u dobi do 14 godina je 4.255 manje ili 22,1%, osoba dobne skupine od 15 - 64 godina je 12.432 manje ili 20,3%, a osoba iznad 65 godina je 1.268 više ili 5,3%. Sukladno takvom kretanju udio osoba u dobi do 14 godina je smanjen sa 13,34% na 11,63%, udio dobne skupine od 15 - 64 godina je smanjen sa 69,61% na 68,63%, a udio osoba iznad 65 godina je povećan sa 16,74% na 19,74%.

Tabela 1.3.6: Stanovništvo u dobi od 15 godina i više prema završenoj školi

	2001.	Udio	2011.	Udio	Indeks	Razlika
Ukupno	**124.823**	**100,00**	**113.659**	**100,00**	**91,1**	**-11.164**
Niska	34.293	27,47	23.321	20,52	68,0	-10.972
Srednja	67.445	54,03	63.298	55,69	93,9	-4.147
Viša i visoka	23.085	18,49	27.040	23,79	117,1	3.955

Izvor: DZS – Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

U strukturi stanovništva u dobi od 15 godina i iznad prema završenoj školi osoba sa niskom spremom je 10.972 manje ili 32,0%, osoba sa srednjom spremom je 4.417 manje ili 6,1%, a osoba sa višom i visokom spremom je 3.955 više više ili 17,1%. Sukladno takvom kretanju udio osoba sa niskom spremom je smanjen sa 27,47% na 20,52%, udio osoba sa srednjom spremom je povećan sa 54,03% na 55,69%, a udio osoba sa višom i visokom spremom je povećan sa 18,49% na 23,79%.

Broj stanovnika Grada Rijeke se od zadnjeg popisa sigurno više ili manje izmjenio, dijelom kao rezultat migracijskih kretanja, a dijelom kao rezultat prirodnog kretanja stanovništva.

Na žalost migracijska kretanja se statistički ne prate na razini općina i gradova, već samo županija, te ćemo ovdje razmotriti samo prirodno kretanje stanovništva od posljednjeg popisa stanovništva, tj. u posljednjih pet godina.

Tabela 1.3.1: Prirodno kretanje stanovništva u Gradu Rijeci u razdoblju 2011-2015. godina

	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni prirast	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
- 2011.	1.060	1.617	-557	65,6
- 2012.	1.038	1.655	-617	62,7
- 2013.	991	1.569	-578	63,2
- 2014.	967	1.597	-630	60,6
- 2015.	899	1.766	-867	50,9

Izvor: DZS – Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske 2011.- 2015. godina

Prirodni prirast stanovništva u Gradu Rijeci negativan je u svih pet promatranih godina. Najpovoljniji prirodni prirast bio je 2011. godine, kada je, iako negativan, iznosio -557, odnosno broj umrlih bio je za toliko veći od broja živorođenih osoba. Najnepovoljnija situacija u ovom pogledu bila je protekle 2015. godine kada je 867 osoba umrlo više nego što je bilo živorođenih. Ukupno gledano od posljednjeg popisa stanovništva 3.249 osoba je u Gradu Rijeci više umrlo nego što je bilo živorođenih.

Slika 1.3.4: Prirodno kretanje stanovništva u razdoblju 2011-2015. godina

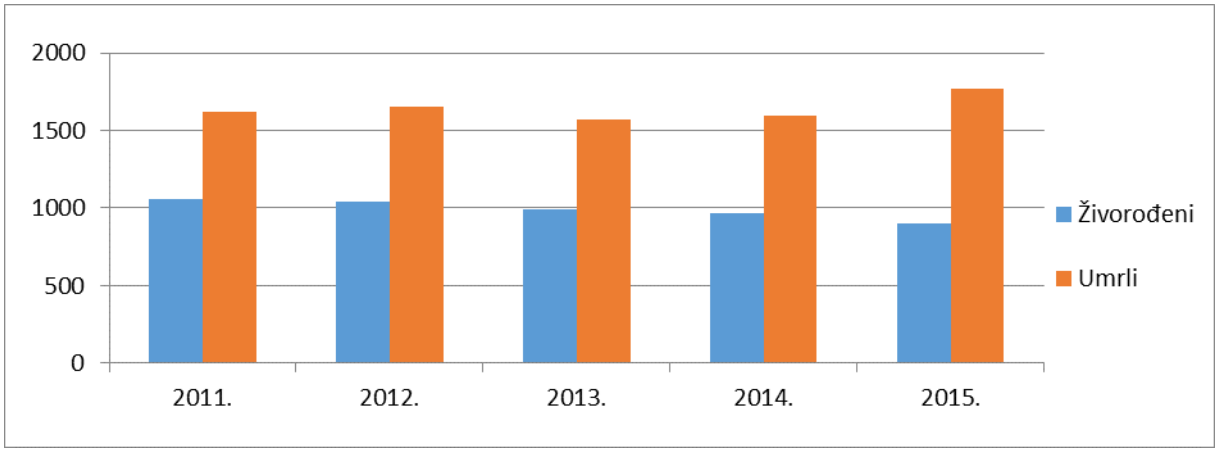

Grad Rijeka – pogled iz zraka

2. PRORAČUN

2.1. Primorsko – goranska županija

Prihodi proračuna pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tj. županija, gradova i općina, velikim dijelom ovise o zakonskoj regulativi, prvenstveno o tome koji porezi će pripasti državi, a koji tim jedinicama, ali i o načinu raspodjele zajedničkih poreza, tj. od stope koja pripada državi, a koja županijama, gradovima, odnosno općinama.

Promjena zakonske regulative u ovom segmentu u proteklih petnaest godina bilo je nekoliko, dijelom uvjetovano zahtjevima za većom decentralizacijom prikupljenih državnih prihoda, a dijelom i zbog prijenosa određenih upravnih ili drugih poslova s državnog na županijski nivo.

No, isto tako prihodi proračuna velikim dijelom zavise i od gospodarstva i njegove snage na području pojedine županije, grada ili općine, kao i od strukture i broja njezina stanovništva.

Tabela 2.1.1: Proračuni RH i PGŽ

u 000 kn

	RH			PGŽ		
	1994.	**2015.**	**Indeks**	**1994.**	**2015.**	**Indeks**
PRIHODI	**23.142.632**	**109.755.888**	**474,3**	**40.906**	**319.031**	**779,9**
PRIHODI POSLOVANJA	22.788.882	109.110.879	478,8	40.906	317.709	776,7
- porezni prihodi	22.377.482	68.014.777	303,9	36.138	191.315	529,4
- ostali prihodi	411.400	41.096.102	9989,3	4.768	126.394	2650,9
PRIHODI OD PRODAJE NEFIN. IMOVINE	353.750	645.009	182,3	0	1.322	-
RASHODI	**22.282.792**	**118.607.849**	**532,3**	**39.392**	**328.125**	**833,0**
RASHODI POSLOVANJA	20.360.525	115.455.806	567,1	30.942	273.767	884,8
- rashodi za zaposlene	7.885.159	25.036.504	317,5	4.289	72.321	1686,2
- ostali rashodi	12.475.366	90.419.302	724,8	26.653	201.446	755,8
RASHODI ZA NABAVU NEFIN. IMOVINE	1.922.267	3.152.043	164,0	8.450	54.358	643,3
VIŠAK/MANJAK	**859.840**	**-8.851.961**		**1.514**	**-9.094**	

Izvor: Ministarstvo financija – Lokalni proračuni

Ukupni prihodi Državnog proračuna iznosili su 1994. godine 23,1 mlrd kuna, od čega je na prihode poslovanja otpadalo 22,8 mlrd kuna, ili 98,47% ukupnih prihoda, a na prihode od prodaje nefinancijske imovine 354 mln kuna ili 1,53%. Kod prihoda poslovanja je na porezne prihode otpadalo 22,4 mln kuna ili 96,69%, a na ostale prihode svega 411 mln kuna ili 3,31%. Kod poreznih prihoda najveći udio otpadao je na porez na promet dobara i usluga i to 13,1

mlrd kuna ili 58,57%, zatim na carine i carinske pristojbe 3,5 mlrd kuna ili 15,58%, porez na dohodak 3,2 mlrd kuna ili 14,35%, trošarine 1,8 mlrd kuna ili 8,10%, porez na dobit 0,6 mlrd kuna i na ostale poreze 0,2 mlrd kuna.
Rashodi Državnog proračuna iste 1994. godine iznosili su 22,6 mlrd kuna, od čega je na rashode poslovanja otpadalo 20,4 mlrd kuna ili 91,37% ukupnih rashoda, a na rashode za nabavku nefinancijske imovine 1,9 mlrd kuna ili 8,63%. Unutar rashoda poslovanja na naknade zaposlenima otpadalo je 7,9 mlrd kuna ili 35,39%, a na ostale rashode 12,5 mlrd kuna ili 55,99%.

U 2015. godini ukupni prihodi Državnog proračuna, prema podacima Ministarstva financija, iznose 109,8 mlrd kuna i u odnosu na 1994. godinu povećani su za 4,8 puta. Od 109,8 mlrd kuna ukupnih prihoda 109,1 mlrd kuna se odnosi na prihode poslovanja, a svega 645,0 mln kuna na prihode od prodaje nefinancijske imovine. Udio poreznih prihoda, koji su povećani 203,9%, pao je sa 96,69% u 1994. godini na 61,97% u ukupnim prihodima 2015. godine, dok je udio ostalih prihoda povećan sa 1,78% na 37,44%. U poreznim prihodima na PDV otpada 43,6 mlrd kuna ili 64,07% poreznih prihoda, na porez na dobit 6,2 mlrd kuna ili 9,18%, na trošarine 13,9 mlrd kuna ili 20,47%, te preostali manji dio na ostale poreze.

Prema istim podacima rashodi Državnog proračuna za 2015. godinu iznose 118,6 mlrd kuna ili 5,3 puta više nego 1994. godine. U rashodima udio rashoda poslovanja povećan je sa 91,37% na 97,34%, a udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine pao je sa 8,63% na 2,66%. Unutar rashoda poslovanja udio naknada za zaposlene pao je sa 35,39% na 21,45%, dok je udio ostalih rashoda povećan sa 55,99% na 76,23%.

Tabela 2.1.2: Udjeli pojedinih vrsta prihoda i rashoda u proračunima RH i PGŽ

u %

	RH		**PGŽ**	
	1994.	**2015.**	**1994.**	**2015.**
PRIHODI	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
PRIHODI POSLOVANJA	98,47	99,41	100,00	99,59
- porezni prihodi	96,69	61,97	88,34	59,97
- ostali prihodi	1,78	37,44	11,66	39,62
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1,53	0,59	0,00	0,41
RASHODI	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
RASHODI POSLOVANJA	91,37	97,34	78,55	83,43
- rashodi za zaposlene	35,39	21,11	10,89	22,04
- ostali rashodi	55,99	76,23	67,66	61,39
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	8,63	2,66	21,45	16,57
VIŠAK/MANJAK	3,72	-8,07	3,70	-2,85

Ukupni prihodi proračuna PGŽ iznosili su 1994. godine 40,9 mln kuna, od čega je svih 100% otpadalo na prihode poslovanja s obzirom da Županija te godine nije imala nikakve prihode od prodaje nefinancijske imovine. U strukturi prihoda poslovanja na porezne prihode otpadalo 88,34%, a na ostale prihode 11,66%. Kod poreznih prihoda najveći udio otpadao je na prihod

od poreza na dohodak i to 22,5 mln kuna ili 62,19%, zatim na prihod od poreza na dobit 5,1 mln kuna ili 14,1% i na ostale poreze 8,6 mln kuna ili 23,71%.

Rashodi proračuna PGŽ iste 1994. godine iznosili su 39,4 mln kuna, od čega je na rashode poslovanja otpadalo 30,9 mln kuna ili 78,55% ukupnih rashoda, a na rashode za nabavku nefinancijske imovine 8,5 mln kuna ili 21,45%. Unutar rashoda poslovanja na naknade zaposlenima otpadalo je 4,3 mln kuna ili 10,89%, a na ostale rashode 26,7 mln kuna ili 67,66%.

U 2015. godini ukupni prihodi proračuna PGŽ, bez primitaka, iznose 319,0 mln kuna i u odnosu na 1994. godinu povećani su za 7,8 puta, zahvaljujući prvenstveno istovjetnom rastu prihoda poslovanja, s obzirom da Županija u prvoj godini nema, a u zadnjoj godina ima neznatne prihode od prodaje nefinancijske imovine. U okviru prihoda poslovanja porezni prihodi su povećani 429,4% i dominiraju i dalje u ukupnim prihodima čak i sa smanjenim udjelom sa 88,34% na 59,97%, dok je udio ostalih prihoda povećan sa 11,66% na 39,62%. U poreznim prihodima od 191,3 mln kuna na prihod od poreza i prireza na dohodak otpada 172,0 mln kuna ili 89,93% poreznih prihoda, zatim na prihod od poreza na robu i usluge 18,9 mln kuna ili 9,86% i na porez na imovinu 399,9 tisuća kuna ili 0,21%.

Rashodi proračuna PGŽ 2015. godine, bez izdataka, iznosili su 328,1 mln kuna, od čega je na rashode poslovanja otpadalo 273,8 mln kuna ili 83,43% ukupnih rashoda, a na rashode za nabavku nefinancijske imovine 54,4 mln kuna ili 16,57%. Unutar rashoda poslovanja na naknade zaposlenima otpadalo je 72,3 mln kuna ili 26,42%, odnosno 22,04% ukupnih rashoda, a na ostale rashode 201,4 mln kuna ili 73,58% odnosno 61,39% ukupnih rashoda.

Slika 2.1.1: Prihodi i rashodi proračuna RH i PGŽ u 1994. i 2015. godini

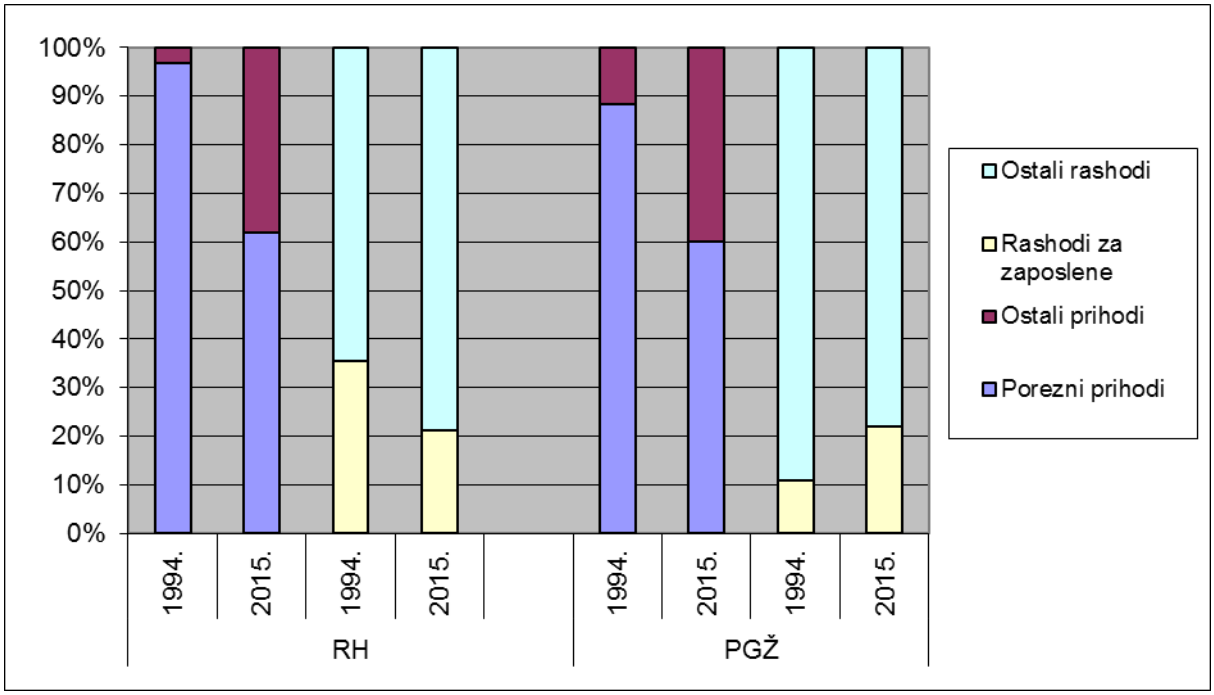

2.2. Grad Rijeka i gradovi i općine „riječkog prstena“

Gradovi i općine ostvaruju prihode u svojim proračunima s osnova prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovime. Prihode poslovanja čine porezni prihodi, tekuće pomoći iz državnog ili županijskog proračuna, ili pomoći drugih subjekata unutar opće države i ostali prihodi, uglavnom vlastiti prihodi gradova i općina.

Vlastiti izvori sredstava gradova i općina jesu: 1. prihodi od vlastite imovine, 2. općinski, odnosno gradski porezi, 3. novčane kazne, 4. upravne pristojbe, 5. boravišne pristojbe, 6. komunalne naknade, 7. naknade za uporabu javnih, općinskih ili gradskih površina i 8. drugi prihodi utvrđeni posebnim zakonom.

Gradovi ili općine mogu uvesti ove poreze: 1. prirez porezu na dohodak, 2. porez na potrošnju, 3. porez na kuće za odmor, 4. porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, 5. porez na neiskorištene poduzetničke nekretnine, 6. porez na neizgrađeno građevno zemljište - ukinut, 7. porez na tvrtku ili naziv i 8. porez na korištenje javnih površina.

Osnovna metodologija strukture rashoda ista je kao i kod prikazivanja prihoda, odnosno ukupni rashodi sastoje se od rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine. U okviru rashoda poslovanja posebno se iskazuju rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi, subvencije, pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države, naknade građanima i kućanstvima, te donacije i ostali rashodi. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine sadrže rashode za nabavu neproizvedene imovine, rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i rashode za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini.

Proračun se donosi za proračunsku godinu i vrijedi u toj godini. Gradsko odnosno općinsko vijeće mora donijeti proračun do konca tekuće godine za iduću godinu, a ostvarenje godišnjeg proračuna mora dobiti na donošenje najkasnije do 01.lipnja tekuće godine.

Tabela 2.2.1: Proračuni gradova i općina „riječkog prstena“

apsolutni iznosi u kn

	Ukupni prihodi i primici			Ukupni rashodi i izdaci		
	1994.	**2015.**	**Indeks**	**1994.**	**2015.**	**Indeks**
PGŽ	**40.906.438**	**321.014.537**	**784,8**	**39.391.796**	**331.008.383**	**840,3**
RIJEKA	307.888.255	683.847.849	222,1	304.061.188	696.251.546	229,0
„R. PRSTEN“	**37.774.216**	**265.239.701**	**702,2**	**33.924.149**	**258.083.177**	**760,8**
Bakar	6.920.517	62.495.451	903,0	6.468.118	50.900.753	786,9
Čavle	3.951.549	27.208.413	688,6	3.326.445	26.197.096	787,5
Jelenje	2.403.202	15.443.198	642,6	2.129.115	18.656.097	876,2
Kastav	3.994.021	38.612.527	966,8	3.118.360	38.480.544	1234,0
Klana	1.356.778	7.189.271	529,9	1.014.142	7.183.126	708,3
Kostrena	10.254.117	48.584.405	473,8	10.252.825	47.942.221	467,6
Kraljevica	4.178.452	17.188.639	411,4	3.733.333	16.252.362	435,3
Viškovo	4.715.580	48.517.797	1028,9	3.881.811	52.470.978	1351,7

Izvor: Službene novine PGŽ, Ministarstvo financija – lokalni proračuni

Promatramo li ostvarenje ukupnih prihoda i primitaka proračuna gradova i općina „riječkog prstena“, dakle bez prenesenih prihoda iz prethodnih godina, vidljivo je da je najveći relativni porast zabilježila Općina Viškovo 928,9%, slijedi Grad Kastav sa 866,8%, dok je najmanje povećane zabilježio Grad Kraljevica 311,4%. Interesantno je napomenuti da je zbroj proračuna svih gradova i općina riječkog prstena u 1994. godini bio 6,5% manji od proračuna PGŽ, odnosno 87,7% manji od proračuna Grada Rijeke, da bi u 2015. godini taj zbroj bio za 17,4% manji od proračuna PGŽ, a 61,2% manji od proračuna Grada Rijeke.

Kod rashoda najveće relativno povećanje u promatranom razdoblju zabilježeno je također u Općini Viškovo 1251,7%, na drugom mjestu je kao i kod prihoda Grad Kastav 1134,0%, a na posljednjem mjestu je i ovdje Grad Kraljevica sa povećanjem rashoda od 335,3%.

Promatramo li apsolutne iznose proračuna gradova i općina „riječkog prstena“ vidljivo je da najveći proračun u 1994. godini ima Općina Kostrena u iznosu od 10,3 mln kuna, dok u 2015. godini primat drži Grad Bakar sa 62,5 mln kuna ukupnih prihoda i primitaka. Najmanji proračun i u 1994. godini i u 2015. godini ima Općina Klana. Odnos između najvećeg i najmanjeg proračuna još je i pogoršan, jer je 1994. godine proračun Općine Kostrena bio 7,6 puta veći od proračuna Općine Klane, da bi u 2015. godini taj omjer između Grada Bakra i Općine Klana iznosio 8,7 puta.

Slika 2.2.1: Prihodi proračuna gradova i općina „riječkog prstena“ u 1994. i 2015. godini

u 000 kn

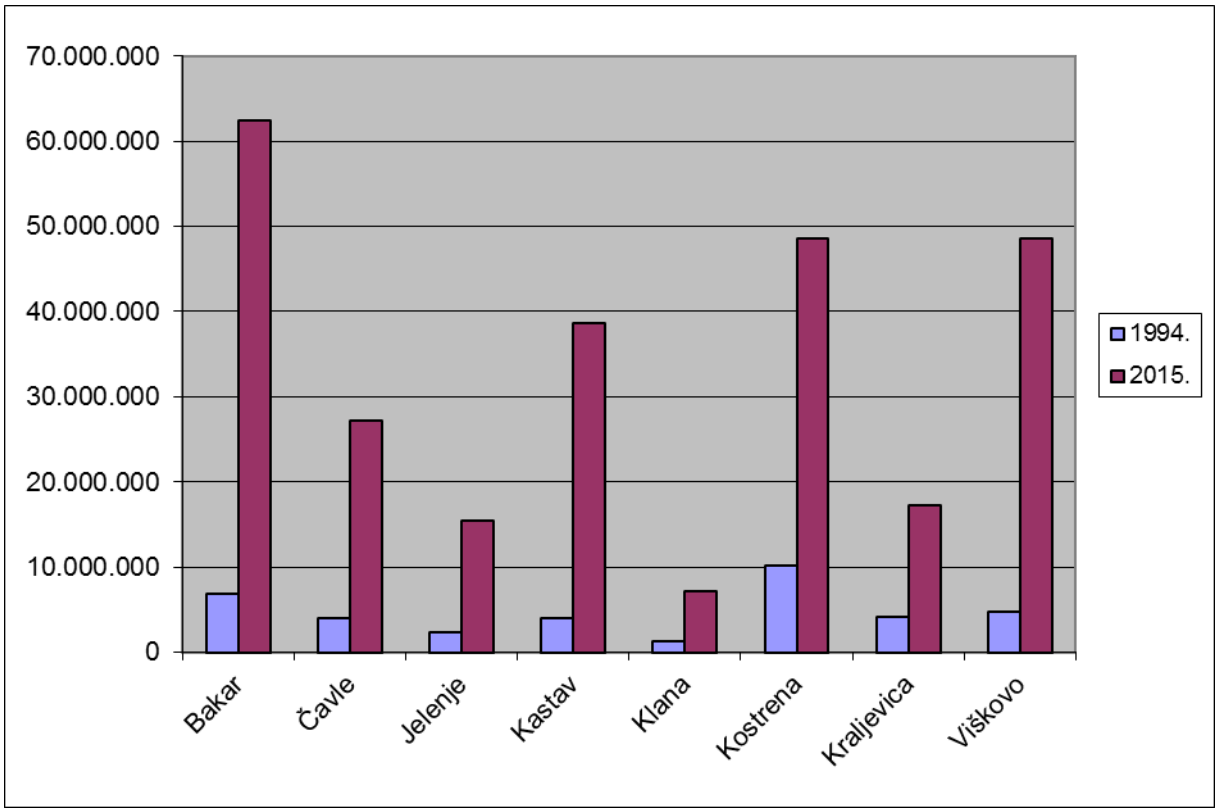

Iako se prihodi proračuna gradova i općina ostvaruju i s osnova prihoda od prodaje nefinancijske imovine, ti su prihodi manje značajni od prihoda poslovanja. Naime, u osnovnoj strukturi prihodi poslovanja čine gotovo 90% ili preko 90%, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine čine do 10% ili nešto iznad 10% ostvarenih prihoda u svakoj pojedinoj godini, pa tako i u 2015. godini.

Tabela 2.2.2: Tekući prihodi proračuna gradova i općina „riječkog prstena“ u 2015. godini

apsolutni iznosi u kn

	Prihodi iz tekuće godine	Udio u %	Prihodi poslovanja	Udio u %	Prihodi od prodaje imovine	Udio u %
PGŽ	**319.030.528**	**100,00**	**317.708.504**	**99,59**	**1.322.024**	**0,41**
RIJEKA	680.060.467	100,00	651.891.002	95,86	28.169.465	4,14
„R. PRSTEN“	**257.129.293**	**100,00**	**252.682.487**	**98,27**	**4.446.806**	**1,73**
Bakar	56.429.556	100,00	55.992.573	99,23	436.983	0,77
Čavle	26.661.734	100,00	25.429.127	95,38	1.232.607	4,62
Jelenje	15.443.198	100,00	15.420.528	99,85	22.670	0,15
Kastav	37.636.574	100,00	36.805.323	97,79	831.251	2,21
Klana	7.189.271	100,00	6.502.922	90,45	686.349	9,55
Kostrena	48.104.238	100,00	47.542.579	98,83	561.659	1,17
Kraljevica	17.188.639	100,00	16.571.719	96,41	616.920	3,59
Viškovo	48.476.083	100,00	48.417.716	99,88	58.367	0,12

Izvor: Ministarstvo financija – lokalni proračuni

Tabela 2.2.3: Prihodi poslovanja u proračunima gradova i općina „riječkog prstena“ u 2015. godini

apsolutni iznosi u kn

	Porezni prihodi	Udio u %	Potpore ili pomoći	Udio u %	Ostali prihodi	Udio u %
PGŽ	**191.314.663**	**60,22**	**90.114.604**	**28,36**	**36.279.237**	**11,42**
RIJEKA	352.523.820	54,08	44.663.929	6,85	254.703.253	39,07
„R. PRSTEN“	**102.446.131**	**40,54**	**22.768.917**	**9,01**	**127.467.439**	**50,45**
Bakar	12.339.935	22,04	974.601	1,74	42.678.037	76,22
Čavle	10.274.285	40,40	6.210.190	24,42	8.944.652	35,17
Jelenje	6.301.888	40,87	5.213.505	33,81	3.905.135	25,32
Kastav	22.816.278	61,99	2.890.066	7,85	11.098.979	30,16
Klana	2.309.433	35,51	1.599.527	24,60	2.593.962	39,89
Kostrena	13.088.281	27,53	1.948.237	4,10	32.506.061	68,37
Kraljevica	7.905.818	47,71	1.261.133	7,61	7.404.768	44,68
Viškovo	27.410.213	56,61	2.671.658	5,52	18.335.845	37,87

Izvor: Ministarstvo financija – lokalni proračuni

Promatramo li ostvarenje prihoda navedenih gradova i općina „riječkog prstena“ po osnovama, vidljivo je da svi gradovi i općine imaju veći udio poreznih prihoda, dok jedino Općina Kostrena ima veći udio ostalih prihoda. Udio poreznih prihoda se u 2015. godini kreće od 27,53% kod Općine Kostrene, do 61,99% kod Grada Kastva.

Tekuće pomoći iz državnog ili županijskog proračuna, ili pomoći drugih subjekata unutar opće države u 2015. godini najmanje je u apsolutnom pogledu dobio Grad Bakar, svega 974,6 tisuća kuna, a najviše Općina Čavle 6,2 mln kuna. Udio ovih prihoda u prihodima poslovanja pojedinih gradova i općina „riječkog prstena" kreće se od najmanje 1,74% u Gradu Bakru, do relativno visokih 33,81% u Općini Jelenje.

Ostali prihodi, koji predstavljaju uglavnom gradske i općinske prihode od komunalnih doprinosa i naknada, te prihode od zakupa i iznajmljivanja poslovnog prostora, kreću se od 2,6 mln kuna u Općini Klana do 42,7 mln kuna u Gradu Bakru. Njihov udio u ukupnim prihodima poslovanja je dosta značajan pogotovo u Gradu Bakru gdje iznosi 76,22% i Općini Kostrena gdje iznosi 68,37%. Najmanji udio ostalih prihoda u ukupnim prihodima u 2015. godini ostvarila je Općina Jelenje i to25,32%.

Tabela 2.2.4: Rashodi proračuna gradova i općina „riječkog prstena" u 2015. godini

apsolutni iznosi u kn

	Tekući rashodi	Udio u %	Rashodi poslovanja	Udio u %	Rashodi za nabavu imovine	Udio u %
PGŽ	**328.124.859**	**100,00**	**273.766.689**	**83,43**	**54.358.170**	**16,57**
RIJEKA	631.618.759	100,00	587.784.887	93,06	43.833.872	6,94
„R. PRSTEN"	**245.454.531**	**100,00**	**198.611.649**	**80,92**	**46.842.882**	**19,08**
Bakar	47.891.532	100,00	36.742.804	76,72	11.148.728	23,28
Čavle	24.596.294	100,00	20.711.935	84,21	3.884.359	15,79
Jelenje	18.656.097	100,00	14.464.459	77,53	4.191.638	22,47
Kastav	31.643.986	100,00	27.182.363	85,90	4.461.623	14,10
Klana	6.110.848	100,00	5.506.004	90,10	604.844	9,90
Kostrena	47.942.221	100,00	36.617.140	76,38	11.325.081	23,62
Kraljevica	16.252.362	100,00	13.296.144	81,81	2.956.218	18,19
Viškovo	52.361.191	100,00	44.090.800	84,21	8.270.391	15,79

Izvor: Ministarstvo financija – lokalni proračuni

Tabela 2.2.5: Rashodi poslovanja u proračunima gradova i općina „riječkog prstena" u 2015. godini

apsolutni iznosi u kn

	Rashodi za zaposlene	Udio u %	Materijalni rashodi	Udio u %	Ostali rashodi	Udio u %
PGŽ	**72.321.313**	**26,42**	**108.327.762**	**39,57**	**93.117.614**	**34,01**
RIJEKA	190.619.547	32,43	217.602.049	37,02	179.563.291	30,55
„R. PRSTEN"	**38.257.071**	**19,26**	**82.256.112**	**41,42**	**78.098.466**	**39,32**
Bakar	6.544.212	17,81	17.179.682	46,76	13.018.910	35,43
Čavle	3.714.167	17,93	7.598.913	36,69	9.398.855	45,38
Jelenje	1.370.350	9,47	5.523.554	38,19	7.570.555	52,34
Kastav	7.152.391	26,31	8.893.213	32,72	11.136.759	40,97
Klana	1.117.663	20,30	1.781.436	32,35	2.606.905	47,35
Kostrena	6.119.452	16,71	21.425.903	58,51	9.071.785	24,77
Kraljevica	3.534.082	26,58	6.259.121	47,07	3.502.941	26,35
Viškovo	8.704.754	19,74	13.594.290	30,83	21.791.756	49,42

Izvor: Ministarstvo financija – lokalni proračuni

Za razliku od prihodne strane gdje su prihodi poslovanja dominantni, s obzirom da se prihodi od prodaje nefinancijske imovine kreću do ili nešto iznad 10%, u osnovnoj strukturi rashoda udjeli dviju osnovnih skupina su nešto drugačija. Naime, udjeli rashoda poslovanja kreću se od najmanjih 76,38% u Općini Kostrena do 90,10% u Općini Klana, a rashodi za nabavu nefinancijske imovine u preostalom dijelu tj. od 9,90% do 23,62%.

U 2015. godini rashodi za zaposlene imaju najmanji udio u rashodima poslovanja od 9,47% u Općini Jelenje, a najveći u Gradu Kastvu 26,33%. Udio rashoda za zaposlene je i u PGŽ i u Gradu Rijeci veći od prosjeka na nivou gradova i općina „riječkog prstena".

Materijalni rashodi također bilježe stalni rast u svim gradovima i općinama, a najveću stavku u ovoj skupini rashoda čine rashodi za usluge, prvenstveno usluge tekućeg i investicijskog održavanja. Udio ove skupine rashoda kreće se od 30,83% u Općini Viškovo, do 47,07% u Gradu Kraljevici.

Ostali rashodi, među kojima su subvencije trgovačkim društvima, zatim naknade građanima i kućanstvima, donacije i ostali rashodi imaju udio od 24,77% u Općini Kostrena do 52,34% u Općini Jelenje. Izdvajanja za pojedine oblike ovih rashoda zavisi prvenstveno od veličine prihoda, brojnosti korisnika proračuna koji alimentiraju u ovim rashodima, kao i politike koju vodi svaki gradonačelnik ili načelnik, odnosno gradsko ili općinsko vijeće.

2.3. Grad Rijeka

Sukladno odredbama Zakona o proračunu Gradsko vijeće Grada Rijeke svake godine donosi Proračun Grada Rijeke za narednu godinu, a tijekom godine prihvaća Izvršenje proračuna za proteklu godinu.

Tabela 2.3.1: Prihodi i rashodi proračuna Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. g.

apsolutni iznosi u kn

	Ukupni prihodi i primici	Verižni indeks	**Ukupni rashodi i izdaci**	Verižni indeks	**Višak/Manjak prihoda**
1994.	307.888.255	-	304.061.188	-	3.827.067
1995.	405.682.126	131,8	356.593.738	117,3	49.088.388
1996.	402.402.340	99,2	398.811.325	111,8	3.591.015
1997.	414.577.723	103,0	396.093.540	99,3	18.484.183
1998.	369.845.885	89,2	372.858.694	94,1	-3.012.809
1999.	369.767.098	100,0	377.096.824	101,1	-7.329.726
2000.	414.388.747	112,1	412.914.076	109,5	1.474.671
2001.	439.169.249	106,0	440.800.501	106,8	-1.631.252
2002.	537.906.207	122,5	519.420.556	117,8	18.485.651
2003.	633.313.850	117,7	645.286.854	124,2	-11.973.004
2004.	576.752.612	91,1	569.541.106	88,3	7.211.506
2005.	594.530.654	103,1	610.690.254	107,2	-16.159.600
2006.	738.001.251	124,1	725.269.870	118,8	12.731.381
2007.	879.538.131	119,2	895.723.463	123,5	-16.185.332
2008.	891.921.007	101,4	892.506.570	99,6	-585.563
2009.	729.035.011	81,7	778.690.009	87,2	-49.654.998
2010.	810.573.660	111,2	858.255.824	110,2	-47.682.164
2011.	769.409.677	94,9	818.346.467	95,3	-48.936.790
2012.	749.657.349	97,4	778.975.869	95,2	-29.318.520
2013.	694.834.675	92,7	729.527.403	93,7	-34.692.728
2014.	682.769.099	98,3	707.825.784	97,0	-25.056.685
2015.	683.847.849	100,2	696.251.546	98,4	-12.403.697

Izvor: Ministarstvo financija – Lokalni proračuni, Službene novine PGŽ

U razdoblju od 1994. godine, tj. prve cjelovite godine funkcioniranja Grada Rijeke, kao jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije, pa do 2015. godine Proračun Grada Rijeke popeo se sa 307,9 mln kuna na 683,8 mln kuna ili 2,2 puta. Povećanje proračuna nije kontinuirano, s obzirom da je u osam od dvadeset promatranih godina bilo manje ostvarenje proračuna u odnosu na prethodnu godinu. Najveće ostvarenje proračuna Grada Rijeke u iznosu od 891,9 mln kuna bilo je 2008. godine, a najmanje u prvoj promatranoj godini.

Rashodi su se kretali uglavnom u skladu s očekivanim prihodima, a određeni višak sredstava iz pojedine godine prenosio se u narednu godinu. Zbog toga je moguće da u pojedinim godinama rashodi proračuna budu veći od prihoda, s obzirom da se za pokriće rashoda iznad ostvarenih prihoda koriste ta neiskorištena sredstva u prethodnim godinama. Ukupni rashodi i izdaci u proračunu Grada Rijeke su u promatranom razdoblju porasli nešto više nego ukupni prihodi i izdaci tj. za 2,3 puta, odnosno sa 304,1 mln kuna na 696,3 mln kuna. Ovdje je najveće ostvarenje u iznosu od 895,7 mln kuna bilo 2007. godine, a najmanje, kao i kod ukupnih prihoda i primitaka, u prvoj promatranoj godini.

Anuliramo li primitke i izdatke prihodi iz tekuće godine sastoje se od prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine, a rashodi od rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

U osnovnoj strukturi prihoda prihodi poslovanja imaju uglavnom udio od 80-95% dok prihodi od prodaje nefinancijske imovine imaju preostali udio uz veće neujednačeno kretanje iz godine u godinu.

Tabela 2.3.2: Tekući prihodi proračuna Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. godina

apsolutni iznosi u kn

	Prihodi iz tekuće godine	Ver. ind.	Udio u %	Prihodi poslovanja	Ver. ind.	Udio u %	Prihodi od prodaje imovine	Ver. ind.	Udio u %
1994.	307.888.255	-	100,00	278.741.312	-	90,53	29.146.943	-	9,47
1995.	405.682.126	131,8	100,00	323.560.919	116,1	79,75	82.133.964	281,8	20,25
1996.	402.402.340	99,2	100,00	385.658.427	119,2	95,84	16.743.913	20,4	4,16
1997.	414.577.723	103,0	100,00	377.839.228	98,0	91,14	36.738.495	219,4	8,86
1998.	369.845.885	89,2	100,00	331.675.594	87,8	89,68	38.170.291	103,9	10,32
1999.	369.767.098	100,0	100,00	332.066.041	100,1	89,80	37.701.057	98,8	10,20
2000.	414.388.747	112,1	100,00	362.993.264	109,3	87,60	51.395.483	136,3	12,40
2001.	439.169.249	106,0	100,00	385.402.418	106,2	87,76	53.766.831	104,6	12,24
2002.	498.726.364	113,6	100,00	459.456.138	119,2	92,13	39.270.226	73,0	7,87
2003.	544.362.272	109,2	100,00	473.723.199	103,1	87,02	70.639.073	179,9	12,98
2004.	508.031.098	93,3	100,00	482.303.941	101,8	94,94	25.727.157	36,4	5,06
2005.	591.868.512	116,5	100,00	559.585.068	116,0	94,55	32.283.444	125,5	5,45
2006.	679.067.130	114,7	100,00	608.635.582	108,8	89,63	70.431.548	218,2	10,37
2007.	811.156.549	119,5	100,00	740.068.082	121,6	91,24	71.088.467	100,9	8,76
2008.	751.209.029	92,6	100,00	711.994.862	96,2	94,78	39.214.167	55,2	5,22
2009.	710.491.146	94,6	100,00	678.906.113	95,4	95,55	31.585.033	80,5	4,45
2010.	702.924.371	98,9	100,00	660.424.071	97,3	93,95	42.500.300	134,6	6,05
2011.	650.205.948	92,5	100,00	616.508.023	93,4	94,82	33.697.925	79,3	5,18
2012.	714.936.830	110,0	100,00	656.162.745	106,4	91,78	58.774.085	174,4	8,22
2013.	668.514.001	93,5	100,00	642.753.422	98,0	96,15	25.760.579	43,8	3,85
2014.	672.737.981	100,6	100,00	640.284.574	99,6	95,18	32.453.407	126,0	4,82
2015.	680.060.467	101,1	100,00	651.891.002	101,8	95,86	28.169.465	86,8	4,14

Izvor: Ministarstvo financija – Lokalni proračuni, Službene novine PGŽ

Promatramo li samo strukturu prihoda poslovanja uočljivo je gotovo kontinuirano povećanje poreznih prihoda. Njihov udio kretao se od najmanjih 30,47% u 1996. godini do 57,43% u 2014. godini. Najveće ostvarenje poreznih prihoda u iznosu od 368,2 mln kuna bilo je 2008. godine, a najmanje u prvoj promatranoj godini. U četiri od ukupno dvadeset promatranih godina ostvareni porezni prihodi bili su manji nego u prethodnoj godini.

Tekuće potpore ili pomoći iz državnog ili županijskog proračuna, ili pomoći drugih subjekata unutar opće države različiti su u svakoj pojedinoj godini, a njihova visina kretala se u rasponu od nule u prve dvije promatrane godine do najviše 44,7 mln kuna u protekloj 2015. godini. Udio ovih prihoda nikada nije bio značajan u proračunu Grada Rijeke, s obzirom da se njihov udio kretao u većem broju godina do 1,00%, a samo je protekle godine taj udio od 6,85% nešto značajniji.

Ostali prihodi, koji predstavljaju uglavnom gradske prihode od komunalnih doprinosa i naknada, te prihode od zakupa i iznajmljivanja poslovnog prostora, također nemaju ujednačeno kretanje već variraju u svakoj pojedinoj godini. Njihov udio u ukupnim prihodima poslovanja je dosta značajan s obzirom da se kreće u rasponu od najmanjih 38,61% u 2014. godini do 69,48% u 1996. godini, a sama visina te vrste prihoda kretala se od najmanje 181,8 mln kuna u 1998. godini do 393,2 mln kuna u 2007. godini.

Tabela 2.3.3: Prihodi poslovanja u proračunu Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. g.

apsolutni iznosi u kn

	Porezni prihodi	Ver. ind.	Udio u %	Potpore ili pomoći	Ver. ind.	Udio u %	Ostali prihodi	Ver. ind.	Udio u %
1994.	96.358.525	-	34,57	0	-	0,00	182.382.787	-	65,43
1995.	104.034.534	108,0	32,15	0	-	0,00	219.513.628	120,4	67,85
1996.	117.510.065	113,0	30,47	212.000	-	0,05	267.936.362	122,1	69,48
1997.	120.791.935	102,8	31,97	15.000	7,1	0,00	257.032.293	95,9	68,03
1998.	149.903.507	124,1	45,20	20.000	133,3	0,01	181.752.087	70,7	54,80
1999.	145.577.290	97,1	43,84	851.460	4257,3	0,26	185.637.291	102,1	55,90
2000.	154.396.625	106,1	42,53	1.020.000	119,8	0,28	207.576.639	111,8	57,18
2001.	161.095.910	104,3	41,80	323.900	31,8	0,08	223.982.608	107,9	58,12
2002.	189.791.976	117,8	41,31	13.923.589	4298,7	3,03	255.740.573	114,2	55,66
2003.	201.137.178	106,0	42,46	12.170.401	87,4	2,57	260.415.620	101,8	54,97
2004.	222.409.927	110,6	46,11	3.784.361	31,1	0,78	256.109.653	98,3	53,10
2005.	234.890.303	105,6	41,98	3.548.094	93,8	0,63	321.146.671	125,4	57,39
2006.	297.703.203	126,7	48,91	2.587.868	72,9	0,43	308.344.511	96,0	50,66
2007.	339.859.186	114,2	45,92	6.970.796	269,4	0,94	393.238.100	127,5	53,14
2008.	368.187.496	108,3	51,71	14.227.042	204,1	2,00	329.580.324	83,8	46,29
2009.	345.941.669	94,0	50,96	13.344.606	93,8	1,97	319.619.838	97,0	47,08
2010.	311.356.056	90,0	47,14	10.989.156	82,3	1,66	338.078.859	105,8	51,19
2011.	315.157.356	101,2	51,12	24.095.160	219,3	3,91	277.255.507	82,0	44,97
2012.	346.499.995	109,9	52,81	27.659.011	114,8	4,22	282.003.739	101,7	42,98
2013.	360.924.037	104,2	56,15	26.276.053	95,0	4,09	255.553.332	90,6	39,76
2014.	367.704.737	101,9	57,43	25.369.379	96,5	3,96	247.210.458	96,7	38,61
2015.	352.523.820	95,9	54,08	44.663.929	176,1	6,85	254.703.253	103,0	39,07

Izvor: Ministarstvo financija, Službene novine PGŽ

Slika 2.3.1: Kretanje poreznih prihoda, potpora ili pomoći i ostalih prihoda u proračunu Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. godina

apsolutni iznosi u kn

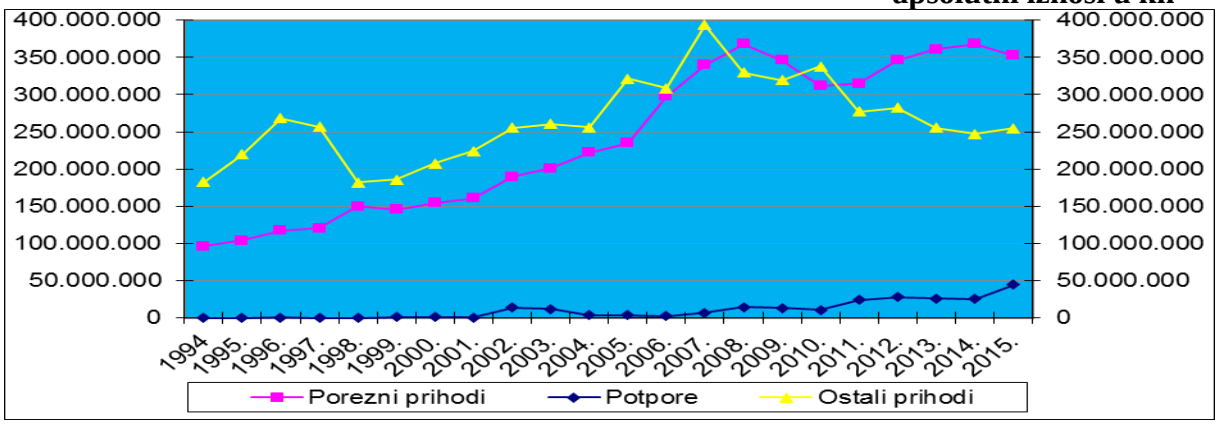

U tekućim rashodima udio rashoda poslovanja kreće se u rasponu od najmanje 56,13% u 1996. godini do najviše 93,06% u protekloj 2015. godini, a udio rashoda za nabavku nefinancijske imovine kreće se u preostalom rasponu tj. od 6,94% do 43,87% u tim istim godinama.

Tabela 2.3.4: Rashodi proračuna Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. godina

apsolutni iznosi u kn

	Tekući rashodi	Ver. ind.	Udio u %	Rashodi poslovanja	Ver. ind.	Udio u %	Rashodi za nabavu imovine	Ver. ind.	Udio u %
1994.	304.061.188	-	100,00	177.507.442	-	58,38	126.553.746	-	41,62
1995.	345.031.469	113,5	100,00	206.606.067	116,4	59,88	138.425.402	109,4	40,12
1996.	369.984.334	107,2	100,00	207.685.432	78,6	56,13	162.298.902	200,5	43,87
1997.	394.193.540	106,5	100,00	267.611.752	128,9	67,89	126.581.788	78,0	32,11
1998.	371.677.694	94,3	100,00	263.765.848	98,6	70,97	107.911.846	85,3	29,03
1999.	377.080.565	101,5	100,00	282.629.030	107,2	74,95	94.451.535	87,5	25,05
2000.	411.829.050	109,2	100,00	309.362.685	109,5	75,12	102.466.365	108,5	24,88
2001.	434.946.548	105,6	100,00	319.688.079	103,3	73,50	115.258.469	112,5	26,50
2002.	511.369.601	117,6	100,00	399.104.576	124,8	78,05	112.265.025	97,4	21,95
2003.	574.541.149	112,4	100,00	471.615.991	118,2	82,09	102.925.158	91,7	17,91
2004.	552.115.689	96,1	100,00	466.747.999	99,0	84,54	85.367.690	82,9	15,46
2005.	592.911.930	107,4	100,00	486.123.662	104,2	81,99	106.788.268	125,1	18,01
2006.	697.292.315	126,3	100,00	528.283.671	113,2	75,76	169.008.644	198,0	24,24
2007.	814.440.400	137,4	100,00	607.869.851	125,0	74,64	206.570.549	193,4	25,36
2008.	859.077.729	123,2	100,00	656.728.599	124,3	76,45	202.349.130	119,7	23,55
2009.	752.018.027	92,3	100,00	664.260.594	109,3	88,33	87.757.433	42,5	11,67
2010.	831.154.896	96,7	100,00	688.165.291	104,8	82,80	142.989.605	70,7	17,20
2011.	774.458.581	93,2	100,00	610.905.173	88,8	78,88	163.553.408	114,4	21,12
2012.	717.457.382	86,3	100,00	595.207.674	86,5	82,96	122.249.708	85,5	17,04
2013.	661.790.683	85,5	100,00	607.069.535	99,4	91,73	54.721.148	33,5	8,27
2014.	632.670.989	88,2	100,00	586.033.323	98,5	92,63	46.637.666	38,1	7,37
2015.	631.618.759	95,4	100,00	587.784.887	96,8	93,06	43.833.872	80,1	6,94

Izvor: Ministarstvo financija, Službene novine PGŽ

Rashodi za zaposlene porasli su sa 15,8 mln kuna na 190,6 mln kuna ili za 12,1 puta. Razlika je jednim dijelom rezultat povećanja broja zaposlenih u stručnim službama, odnosno dijelom u povećanju primanja zaposlenih, ali i u različitoj metodologiji iskazivanja tih rashoda, jer se ovdje knjiže i rashodi za zaposlene kod nekih proračunskih korisnika kojih u početnim godinama nije bilo.

Materijalni rashodi se kreću od najmanje 80,4 mln kuna u 1999. godini do najviše 238,7 mln kuna u 2009. godini, ali i ovdje uz promijenjenu metodologiju. Najveću stavku u ovoj skupini rashoda čine rashodi za usluge, 174,2 mln kuna od 217,6 mln kuna ukupnih materijalnih rashoda u 2015. godini, prvenstveno usluge tekućeg i investicijskog održavanja za koje je isplaćeno 64,8 mln kuna.

Ostali rashodi zauzimaju također značajan udio u ukupnim rashodima poslovanja i to od najmanjih 29,48% u 2014. godini do najvećih 58,12% u 2001. godini. Od 179,6 mln kuna utrošenih rashoda s ovog osnova u 2015. godini, najviše ili 52,6 mln kuna odnosi se na kapitalne pomoć, zatim 39,4 mln kuna na tekuće donacije i još 5,7 mln kuna na kapitalne donacije subjektima u svim sferama gospodarskog i društvenog života Grada, 32,2 mln kuna na naknade građanima i kućanstvima, 24,0 mln kuna na financijske rashode, 21,1 mln kuna na subvencije, te preostali manji dio na razne druge ostale rashode.

Tabela 2.3.5: Rashodi poslovanja u proračunu Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. g.

apsolutni iznosi u kn

	Rashodi za zaposlene	Ver. ind.	Udio u %	Materijalni rashodi	Ver. ind.	Udio u %	Ostali rashodi	Ver. ind.	Udio u %
1994.	15.800.000	-	8,90	85.194.442	-	47,99	76.513.000	-	43,10
1995.	18.522.079	117,2	8,96	95.387.609	112,0	46,17	92.696.379	121,2	44,87
1996.	55.194.657	298,0	23,52	90.675.468	95,1	38,64	88.815.307	95,8	37,84
1997.	61.404.539	111,3	22,95	113.976.858	125,7	42,59	92.230.355	149,2	34,46
1998.	68.782.761	112,0	26,08	99.297.488	87,1	37,65	95.685.599	103,7	36,28
1999.	78.570.740	114,2	27,80	80.389.816	81,0	28,44	123.668.474	129,2	43,76
2000.	79.907.707	101,7	25,83	81.973.663	102,0	26,50	147.481.315	119,3	47,67
2001.	40.925.428	51,2	12,80	92.969.763	113,4	29,08	185.792.888	126,0	58,12
2002.	119.623.424	292,3	29,97	144.404.566	155,3	36,18	135.076.586	72,7	33,84
2003.	131.826.602	110,2	27,95	172.451.144	119,4	36,57	167.338.245	123,9	35,48
2004.	150.519.912	114,2	32,25	173.661.553	100,7	37,21	142.566.534	85,2	30,54
2005.	155.341.929	103,2	31,96	179.578.191	103,4	36,94	151.203.542	106,1	31,10
2006.	162.713.453	104,7	30,80	190.824.292	106,3	36,12	174.745.926	115,6	33,08
2007.	177.410.628	109,0	29,19	211.244.653	110,7	34,75	219.214.570	125,4	36,06
2008.	201.395.247	113,5	30,67	228.157.020	108,0	34,74	227.176.332	103,6	34,59
2009.	209.182.958	103,9	31,49	238.679.365	104,6	35,93	216.398.271	95,3	32,58
2010.	194.649.217	93,1	28,29	215.828.543	90,4	31,36	277.687.531	128,3	40,35
2011.	191.897.571	98,6	31,41	217.903.208	101,0	35,67	201.104.394	72,4	32,92
2012.	191.015.103	99,5	32,09	203.560.281	93,4	34,20	200.632.290	99,8	33,71
2013.	189.111.980	99,0	31,15	228.019.180	112,0	37,56	189.938.375	94,7	31,29
2014.	193.868.463	102,5	33,08	219.390.151	96,2	37,44	172.774.709	91,0	29,48
2015.	190.619.547	98,3	32,43	217.602.049	99,2	37,02	179.563.291	103,9	30,55

Izvor: Ministarstvo financija, Službene novine PGŽ

Slika 2.3.2: Kretanje rashoda za zaposlene, materijalnih i ostalih rashoda u proračunu Grada Rijeke u razdoblju 1994. – 2015. godina

apsolutni iznosi u kn

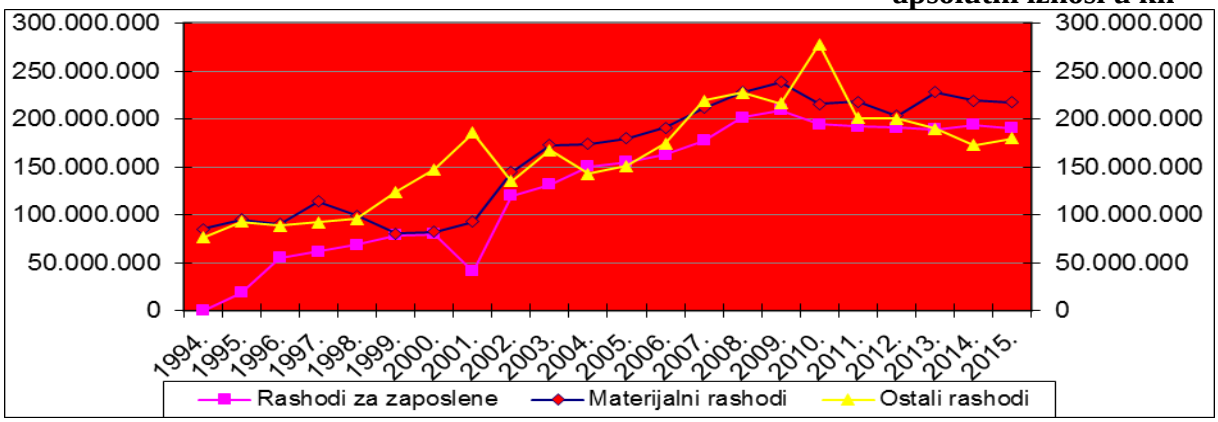

Interesantno je razmotriti i strukturu rashoda po namjenama, odnosno koliko se po pojedinim odjelima gradske uprave izdvajalo sredstava iz gradskog proračuna.

Tabela 2.3.6: Rashodi u proračunu Grada Rijeke po odjelima gradske uprave u 1994. i 2015. godini

					apsolutni iznos	
		RASHODI				
	ODJEL GRADSKE UPRAVE	1994.	Udio	2015.	Udio	Indeks
RAZ-DJEL 1	**za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem**	**6.578.000**	**2,16**	**16.534.909**	**2,37**	**251,4**
RAZ-DJEL 2	**za komunalni sustav**	**173.505.388**	**57,06**	**169.696.890**	**24,37**	**97,8**
RAZ-DJEL 3	**za poduzetništvo**	**2.855.000**	**0,94**	**5.830.383**	**0,84**	**204,2**
RAZ-DJEL 4	**za odgoj i školstvo**	**25.419.000**	**8,36**	**87.908.080**	**12,63**	**345,8**
RAZ-DJEL 5	**za zdravstvo i socijalnu skrb**	**7.100.000**	**2,34**	**42.483.108**	**6,10**	**598,4**
RAZ-DJEL 6	**za kulturu**	**28.170.000**	**9,26**	**74.448.763**	**10,69**	**264,3**
RAZ-DJEL 7	**za sport i tehničku kulturu**	**21.679.000**	**7,13**	**82.379.155**	**11,83**	**380,0**
RAZ-DJEL 8	**za financije**	**17.700.000**	**5,82**	**112.149.185**	**16,11**	**633,6**
od toga:	otplata primljenih zajmova	-	0,00	1.241.900	0,18	-
od toga:	izdavanje obveznica i otplata kamata	-	0,00	40.263.455	5,78	-
RAZ-DJEL 9	**za gradsku samoupravu i upravu**	**18.067.800**	**5,94**	**36.185.519**	**5,20**	**200,3**
od toga:	Za JVP	-	0,00	22.724.523	3,26	-
RAZ-DJEL 10	**Ured Grada**	**2.987.000**	**0,98**	**9.912.882**	**1,42**	**331,9**
od toga:	naknade za rad predstav. i izvršnih tijela	273.000	0,09	1.022.733	0,15	**374,6**
od toga:	sredstva za političke stranke	660.000	0,22	1.073.250	0,15	**162,6**
RAZ-DJEL 11	**Zavod za informatičku djelatnost**	**-**	**0,00**	**11.721.107**	**1,68**	**-**
RAZ-DJEL 13	**za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje**	**-**	**0,00**	**66.437**	**-**	**-**
RAZ-DJEL 17	**Za gospodarenje imovinom**	**-**	**0,00**	**46.935.128**	**-**	**-**
	UKUPNI RASHODI I IZDACI	**304.061.188**	**100,00**	**696.251.546**	**93,25**	**229,0**

Izvor: Službene novine PGŽ – 1994., Službene novine Grada Rijeke – 2015.

Pojedini rashodi, kao što je i očekivano rasli su različitim intenzitetom, zavisno kako od ostvarenih prihoda, tako i od samih potreba pojedinih korisnika gradskog proračuna, ali i politike koju je vodilo Gradsko poglavarstvo, kasnije gradonačelnik i Gradsko vijeće Grada Rijeke prilikom donošenja samog proračuna za pojedinu godinu.

Ovdje treba napomenuti da je u metodologiji prikazivanja pojedinih rashoda, odnosno njihovog svrstavanja u određeni razdjel, došlo u promatranom razdoblju do određenih promjena, odnosno seljenja određenih rashoda iz jednog razdjela u drugi, a isto tako pojedini rashodi u početnoj godini nisu posebno specificirani (za JVP, informatičku djelatnost i sl.), ili nisu prikazivani po sadašnjim odjelima već skupno (materijalni rashodi), ali to ne umanjuje cjelinu razmatranja.

U relativnom pogledu po povećanju u promatranom razdoblju se ističu rashodi za Ured Grada (no upravo je tu, kao što je naprijed rečeno, upitna metodologija), zatim u Odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb (gdje je veliko povećanje zbog uključivnja rashoda za proračunske korisnike), te u Odjelu za financije (zbog financijskih rashoda s osnova uzetih zajmova ili izdatih obveznica). U apsolutnom pogledu najveći porast rashoda zabilježen je kod Odjela za financije sa 17,7 mln kuna na 112,1 mln kuna, a najmanji kod Odjela za poduzetništvo sa 2,9 mln kuna na 5,8 mln kuna. U relativnom pogledu najveći porast od 533,6% zabilježen je kod Odjela za financije, a najmanji od 100,3% u Odjelu za gradsku samoupravu i upravu, ne računajući Odjel za komunalni sustav gdje je došlo do smanjenja izdvajanja za 2,2%.

Slika 2.3.3: Pojedini rashodi u proračunu Grada Rijeke po namjenama odnosno gradskim odjelima u 1994. i 2015. godini

apsolutni iznosi u kn

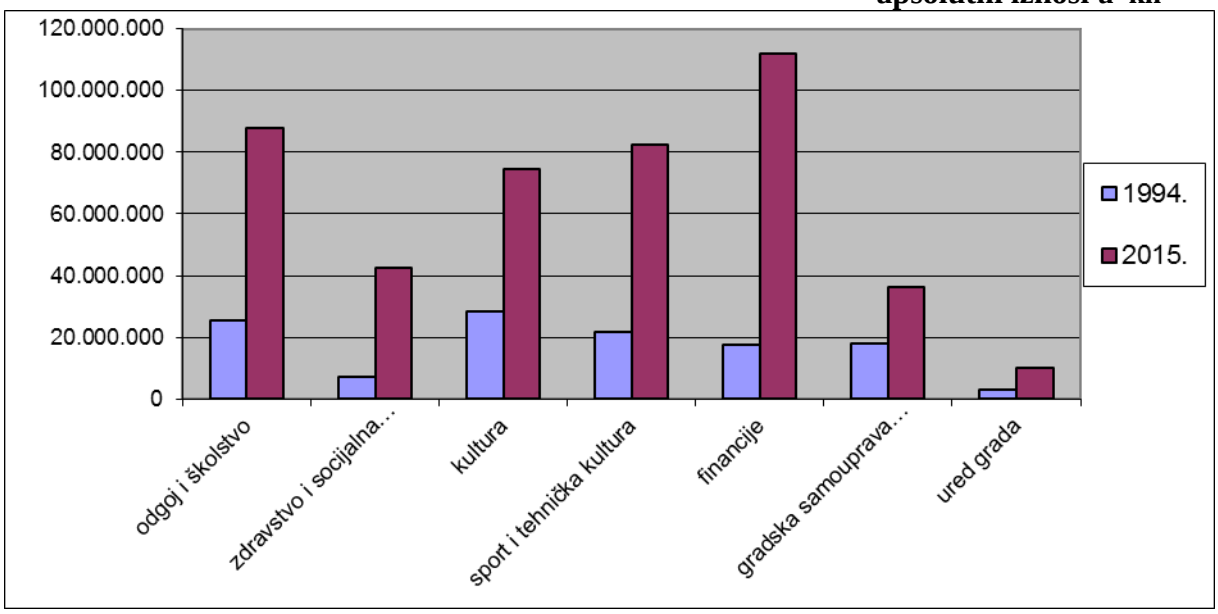

U navedenom slikovnom prikazu izostavljeni su određeni rashodi, prvenstveno komunalnog sektora i onih sektora kod kojih podaci za prvu godinu nisu ptpuno precizni, odnosno dat je prvenstveno prikaz rashoda tzv. proračunskih korisnika u prvoj i zadnjoj promatranoj godini.

Također je interesantno razmotriti i strukturu rashoda po funkcijskoj klasifikaciji (rashodi bez izdataka) za koje Ministarstvo financija ima podatke od 1995. godine.

Tabela 2.3.7: Rashodi u proračunu Grada Rijeke prema funkcijskoj klasifikaciji u 1995. i 2015. godini

					apsolutni iznos	
NAMJENA		**RASHODI**				
		1995.	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Indeks**
RAZ-DJEL 1.	**OPĆE JAVNE USLUGE**	**38.868.528**	**11,21**	**121.568.228**	**18,93**	**312,8**
Od toga:	Izvršna i zakonod. tijela	15.112.086	4,36	8.549.227	1,33	**56,6**
Od toga:	Vezano uz službenike	0	0,00	69.509.562	10,83	**-**
RAZ-DJEL 3.	**JAVNI RED I SIGURNOST**	**196.994**	**0,06**	**26.503.916**	**4,13**	**13454,**
Od toga:	Usluge protupožarne zaštite	196.994	0,06	26.503.916	4,13	**13454,**
RAZ-DJEL 4.	**EKONOMSKI POSLOVI**	**21.052.409**	**6,07**	**81.085.231**	**12,63**	**385,2**
Od toga:	Opći ekonomski poslovi	1.657.844	0,48	4.807.325	0,75	**290,0**
Od toga:	Gorivo i energija		0,00	1.431.969	4,02	**-**
Od toga:	Promet	15.336.097	4,42	68.491.257	10,67	**446,6**
Od toga:	Ostale industrije		0,00	973.057	0,15	**-**
Od toga:	Ostali ekonom. poslovi	4.058.468	1,17	5.381.623	0,84	**132,6**
RAZ-DJEL 5	**ZAŠTITA OKOLIŠA**	**0**	**0,00**	**31.012.441**	**4,83**	**-**
RAZ-DJEL 6.	**USLUGE UNAPREĐ. STANOVANJA**	**189.350.742**	**54,62**	**89.802.988**	**13,99**	**47,4**
RAZ-DJEL 7.	**ZDRAVSTVO**	**4.860.286**	**1,40**	**6.988.354**	**1,09**	**143,8**
RAZ-DJEL 8.	**REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA**	**56.497.143**	**16,30**	**154.150.764**	**24,01**	**272,8**
Od toga:	Rekreacija i sport	21.521.245	6,21	76.259.271	11,88	**354,3**
Od toga:	Kultura	34.975.898	10,09	74.448.763	11,60	**212,9**
Od toga:	Religija i ostalo	0	0,00	1.116.000	3,13	**-**
Od toga:	Ostalo	0	0,00	2.326.730	0,36	**-**
RAZ-DJEL 9.	**OBRAZOVANJE**	**30.319.113**	**8,75**	**95.276.022**	**14,84**	**314,2**
Od toga:	Predškolsko obrazovanje	26.867.476	484,61	61.885.108	173,58	**230,3**
Od toga:	Osnovno obrazovanje	2.530.308	0,73	29.093.342	4,53	**1149,8**
Od toga:	Dodatne usluge	0	0,00	200.000	0,03	**-**
Od toga:	Ostalo	921.329	0,27	4.097.572	0,64	**444,7**
RAZ-DJEL 10.	**SOCIJALNA ZAŠTITA**	**5.544.098**	**1,60**	**35.652.207**	**5,55**	**643,1**
	SVEUKUPNI RASHODI:	**346.689.313**	**100,00**	**642.040.151**	**100,00**	**185,2**

Izvor: Ministarstvo financija – Lokalni proračuni

Pojedini rashodi, kao što je prethodno već rečeno očekivano su rasli različitim intenzitetom, zavisno kako od ostvarenih prihoda, tako i od samih potreba pojedinih korisnika gradskog proračuna, ali i politike koju je vodilo Gradsko poglavarstvo, kasnije gradonačelnik i Gradsko vijeće Grada Rijeke prilikom donošenja samog proračuna za pojedinu godinu.

I ovdje treba napomenuti da je u metodologiji prikazivanja pojedinih rashoda, odnosno njihovog svrstavanja u određeni razdjel, došlo u promatranom razdoblju do određenih promjena, odnosno seljenja određenih rashoda iz jednog razdjela u drugi, a isto tako pojedini rashodi u početnoj godini nisu posebno specificirani, ali to ne umanjuje cjelinu razmatranja.

Promatramo li rashode po razdjelima, koji se odnose na razne proračunske korisnike, u relativnom pogledu po povećanju u promatranom razdoblju na prvom su mjestu rashodi za javni red i sigurnost ili bolje rečeno usluge protupožarne zaštite s povećanjem od 13354,2% odnosno sa 197,0 tisuća kuna u 1995. godini na 26,5 mln kuna u 2015. godini. U apsolutnom pogledu najveće povećanje od 97,7 mln kuna odnosno sa 56,5 mln kuna na 154,2 mln kuna ostvareno je u razdjelu obrazovanje. Jedini razdjel koji bilježi smanjenje sa 189,4 mln kuna na 89,8 mln kuna ili 52,6% je razdjel usluga unapređenja stanovanja.

Sukladno takvim kretanjima udio rashoda u razdjelu usluga unapređenja stanovanja smanjen je sa 54,62% na 13,99%, dok je udio većine ostalih razdjela povećan, a najviše udio razdjela rekreacija, kultura i religija i to sa 16,30% u 1995. na 24,01% u 2015. godini.

Slika 2.3.4: Pojedini rashodi u proračunu Grada Rijeke prema funkcijskoj klasifikaciji u 1995. i 2015. godini

apsolutni iznosi u kn

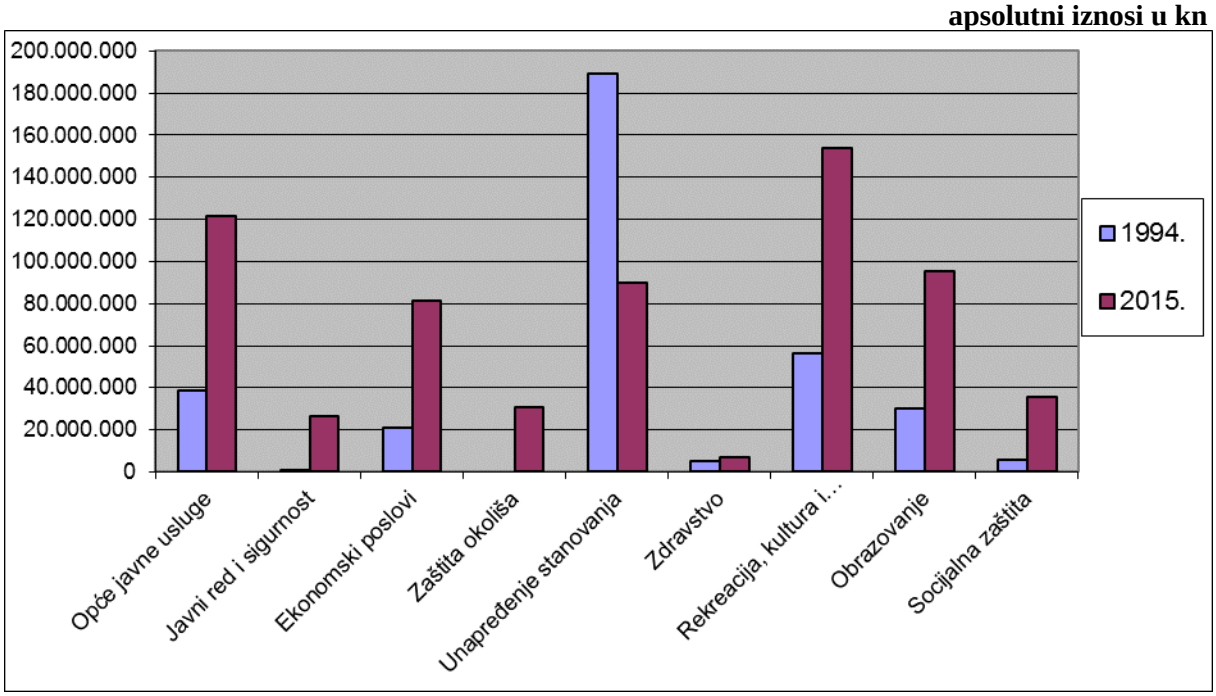

Grad Rijeka – pogled s Trsata

3. GOSPODARSKI PROFIL

3.1. Primorsko – goranska županija

Radi transparentnosti i racionalizacije eksternoga izvještavanja, u RH je na temelju Zakona o Registru godišnjih financijskih izvještaja (NN br. 47/03) ustanovljen Registar godišnjih financijskih izvještaja. Prema spomenutome Zakonu, obveznici poreza na dobit dužni su predavati svoje godišnje financijske izvještaje Financijskoj agenciji koja je osnovala Registar i vodi njegove poslove. Registar je počeo raditi u 2003. godini i osnovan je, po uzoru na zemlje EU, kao središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja i o financijskom položaju pravnih i fizičkih osoba - obveznika poreza na dobit. S obzirom na važnost podataka koje sadrži, Registar je riznica informacija o poslovnim subjektima RH, a njegovim osnivanjem učinjen je još jedan korak dalje u procesu usklađivanja hrvatskoga poslovnog i pravnog okruženja s onim iz EU.

Pravne osobe bile su dužne i ranije predavati svoje godišnje financijske izvještaje tadašnjim ovlaštenim organizacijama za vođenje platnog prometa (SDK, ZAP), čiji je FINA pravni slijednik, tako da raspolažemo podacima i za ranije godine. Zbog ograničenog prostora za razmatranja gospodarskih kretanja u pojedinim slučajevima iznositi će se samo podaci za 1995. i 2015. godinu, tj. prvu i posljednju godinu promatranog razdoblja. Isto tako obim podataka koji se prikupljao mijenjao se u pojedinim godinama. Zbog toga se razmatranje odnosilo samo na one pokazatelje koji su se prikupljali u svim godinama, a to su prvenstveno broj poduzetnika, broj zaposlenih, ukupni prihodi i rashodi, te dobit i gubitak prije oporezivanja.

Tabela 3.1.1: Opći pokazatelji hrvatskoga gospodarstva i gospodarstva PGŽ-a

	RH			PGŽ		
	1995.	**2015.**	**Indeks**	**1995.**	**2015.**	**Indeks**
Broj poduzetnika	60.965	107.390	176,2	5.048	9.424	186,7
Broj zaposlenih	784.307	848.644	108,2	57.381	58.900	102,6
Ukupni prihodi u mln kn	210.450	626.366	297,6	14.883	33.733	226,7
Ukupni rashodi u mln kn	209.542	605.639	289,0	15.678	32.650	208,3
Dobit prije oporezivanja u mln kn	5.591	40.574	725,7	303	2.161	713,2
Gubitak prije oporezivanja u mln kn	9.353	19.487	208,4	1.436	1.077	75,0
Ukupan prihod po radniku u kn	268.326	738.079	275,1	259.372	572.716	220,8
Ukupna dobit po radniku u kn	7.129	47.810	670,7	5.280	36.689	694,8

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2015. godini

Kretanja u gospodarstvu RH u 2015. godini u odnosu na 1995. godinu pokazuju porast svih šest odabranih pokazatelja, dok je kod PGŽ porast ostvaren kod pet pokazatelja, a pad kod jednog i to, što je pozitivno, kod gubitaka prije oporezivanja. I na nivou RH i na nivou PGŽ najveći porast zabilježen je kod dobiti prije oporezivanja, a najmanji kod broja zaposlenih. U PGŽ u odnosu na RH porast je veći samo kod broja poduzetnika, a manji je kod svih ostalih kategorija. Takva kretanja uvjetovala su onda i povećanje udjela gospodarstva PGŽ u gospodarstvu RH samo u broju poduzetnika, dok je njezin udio u svim ostalim pokazateljima manji na kraju promatranog razdoblja, što je pozitivno samo kod ostvarenih gubitaka prije oporezivanja.

Prema izabranim izvedenim pokazateljima u hrvatskome gospodarstvu ukupni prihodi po radniku veći su za 175,1%, a ukupna dobit prije oporezivanja po radniku čak 570,7% u 2015. godini u odnosu na 1995. godinu. Ovi pokazatelji, nažalost, pokazuju mnogo manju uspješnost gospodarstva PGŽ-a, jer je ukupan prihod po radniku u 2015. godini bio za 22,4% manji od onog na nivou RH (1995. – 3,3%), a dobit prije oporezivanja po radniku manja je za 22,2% od one na nivou RH (1995. – 25,9%).

Ovdje ipak valja konstatirati da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta. Tako se velika javna državna poduzeća administrativno vode u Zagrebu i njihovi se rezultati pribrajaju toj teritorijalnoj jedinici, a ne i jedinicama u kojima stvarno obavljaju aktivnosti pa je i to jedan od razloga više razine iskazane aktivnosti u Zagrebu, odnosno niže razine iskazane aktivnosti u drugim županijama, pa tako i u PGŽ-u.

Slika 3.1.1: Udjeli PGŽ-a u poduzetništvu RH u 1995. i 2015. godini

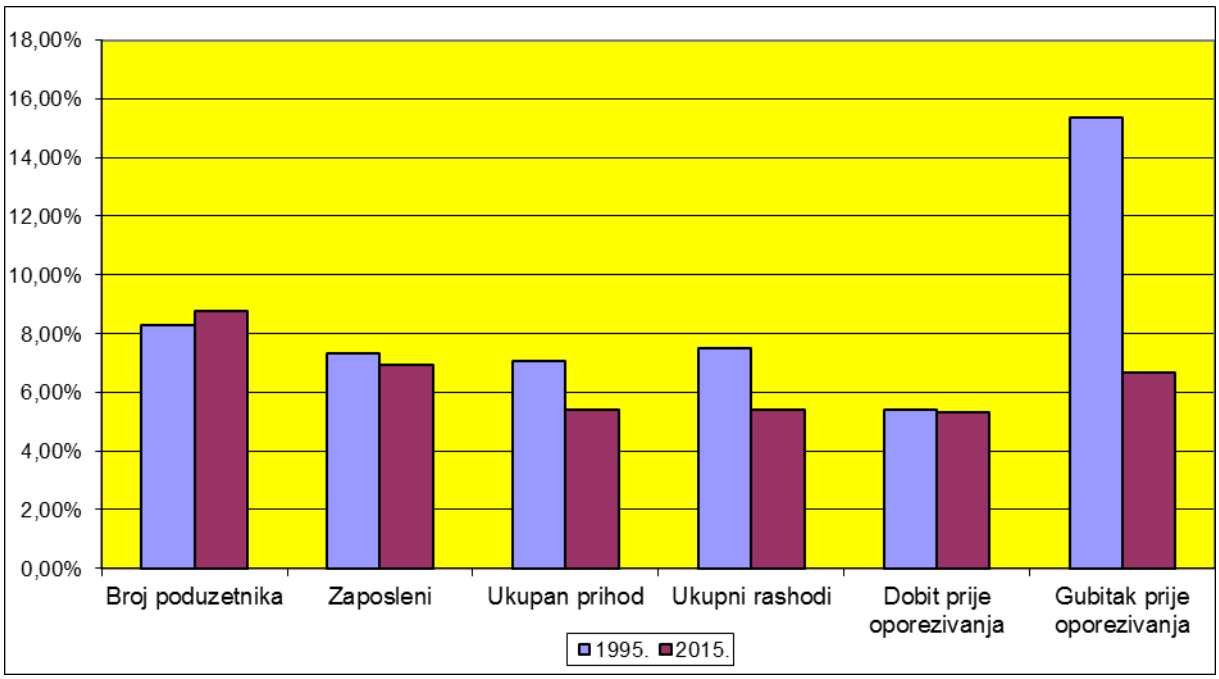

Slijedi kratak prikaz kretanja pojedinih pokazatelja u navedenom razdoblju.

Slika 3.1.2: Kretanje broja poduzetnika u RH i PGŽ

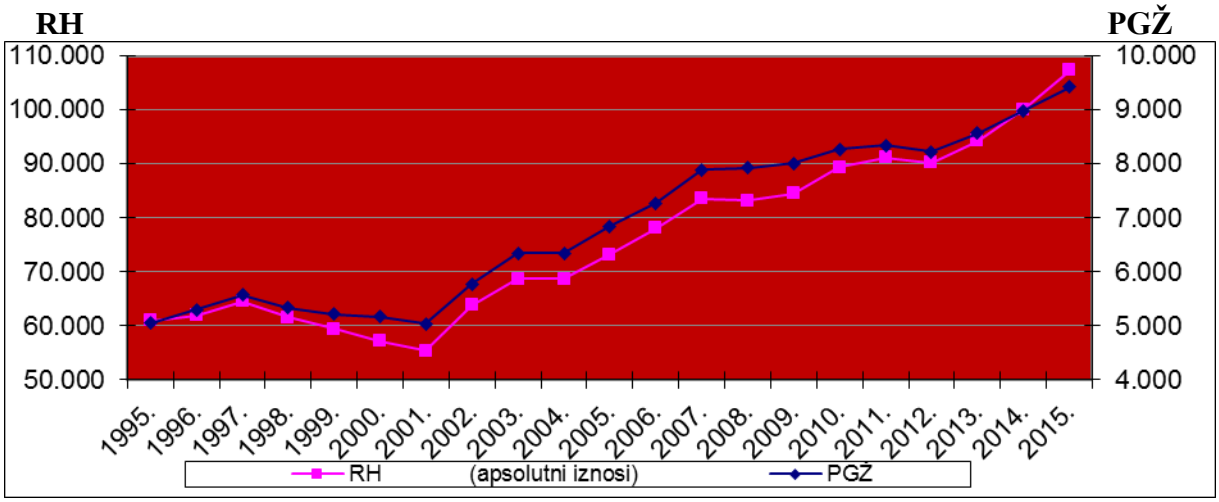

U PGŽ-u obrađeno je u 2015. godini 9.424 financijskih izvještaja ili 86,7% više u odnosu na 1995. godinu kada je obrađeno 5.048. Veći porast broja poduzetnika u PGŽ u odnosu na RH uvjetovao je povećanje njihova udjela sa 8,28% u 1995. godini na 8,78% u 2015. godini. Bez obzira na navedeno povećanje udjela PGŽ je sa trećeg mjesta po broju poduzetnika u 1995. godini pala na četvrto mjesto u 2015. godini, s obzirom da je Istarska županija ostvarila znatno veći porast broja poduzetnika te zasjela na treće mjesto.

Broj poduzetnika, obveznika poreza na dobit, povećavao se, ali i smanjivao u navedenom razdoblju i to kako na nivou RH , tako i na nivou PGŽ, a trend kretanja je bio vrlo sličan. Broj poduzetnika u PGŽ kretao se od najmanjih 5.041 u 2001. godini do najvećih 9.424 u protekloj 2015. godini, a njihov udio u ukupnom broju poduzetnika na nivou RH od najmanjih 8,28% u 1995. do 9,53% u 2008. godini.

Slika 3.1.3: Kretanje broja zaposlenih u RH i PGŽ

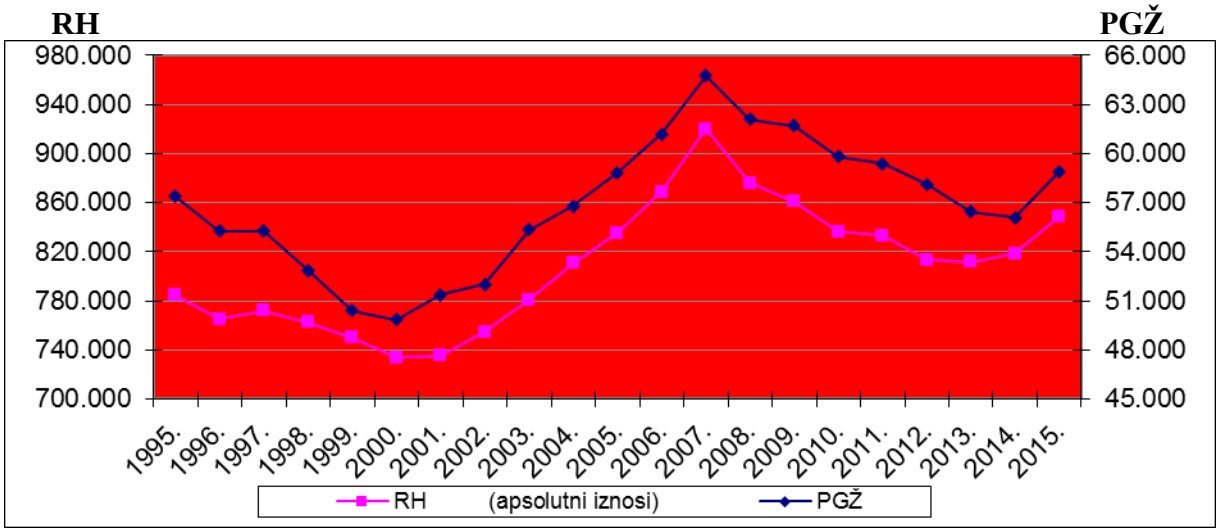

Udio zaposlenih u PGŽ-u u ukupnom broju zaposlenih na nivou RH iznosio je 6,94% u 2015. godini odnosno manje nego 1995. godine kada je iznosio 7,32%. Naime, broj zaposlenih povećan je s 57.381 u 1995. godini na 58.900 u 2015. godini ili za 2,6%, što je manji porast od porasta na razini RH. Bez obzira na navedeno PGŽ je ostala na trećem mjestu po broju zaposlenih i u 2015. godini na kojem mjestu je bila i 1995. godine.

Broj zaposlenih, slično kao i broj poduzetnika, povećavao se, ali i smanjivao u navedenom razdoblju i to kako na nivou RH, tako i na nivou PGŽ. Broj zaposlenih u PGŽ kretao se od najmanjih 49.945 u 2000. godini do najvećih 64.759 u 2007. godini, a njihov udio u ukupnom broju zaposlenih na nivou RH od najmanjih 6,72% u 2000. do 7,32% u 1995. godini.

Slika 3.1.4: Kretanje ukupnih prihoda u RH i PGŽ

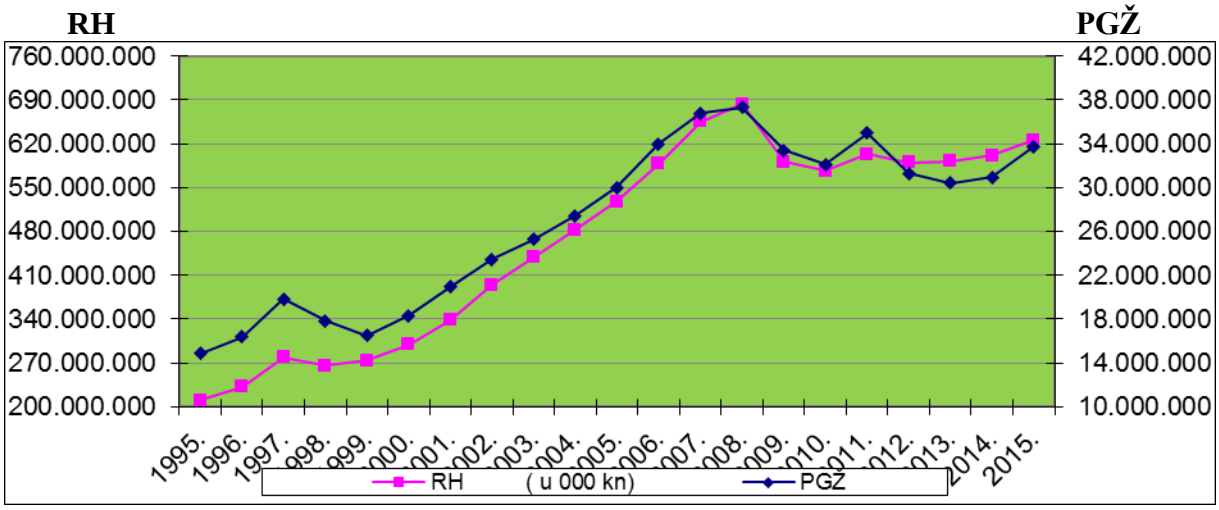

Porast ukupnih prihoda u PGŽ-u u istom razdoblju iznosio je 126,7%, dakle manje nego na nivou RH zbog čega je udio ukupnih prihoda u PGŽ u odnosu na RH pao sa 7,07% u 1995. godini na 5,39% u 2015. godini. S obzirom na navedeno PGŽ je u 2015. godini pala na četvrto mjestu po ostvarenom ukupnom prihodu svojih poduzetnika dok je 1995. godine bila na trećem mjestu.

Ukupni prihodi poduzetnika u PGŽ kretali su se od najmanjih 14,9 mlrd kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 37,3 mlrd kuna u 2008. godini, a njihov udio u ukupnim prihodina na nivou RH od najmanjih 5,13% u 2013. do 7,08% u 1996. godini.

Porast ukupnih rashoda u PGŽ-u u istom razdoblju iznosio je 91,0%, manje nego na nivou RH zbog čega je udio ukupnih rashoda u PGŽ u odnosu na RH pao sa 7,26% u 1996. godini na 5,39% u 2015. godini. I ovdje je PGŽ u 2015. godini pala na četvrto mjestu po ostvarenom ukupnom rasahodu svojih poduzetnika dok je 1995. godine bila na trećem mjestu.

Ukupni rashodi u PGŽ kretali su se od najmanjih 15,7 mlrd kuna u prvoj promatranoj godini, do najvećih 37,2 mlrd kuna u 2008. godini, a njihov udio u ukupnim prihodina na nivou RH od najmanjih 5,63% u 2008. do 7,48% u 1995. godini.

Slika 3.1.5: Kretanje ukupnih rashoda u RH i PGŽ

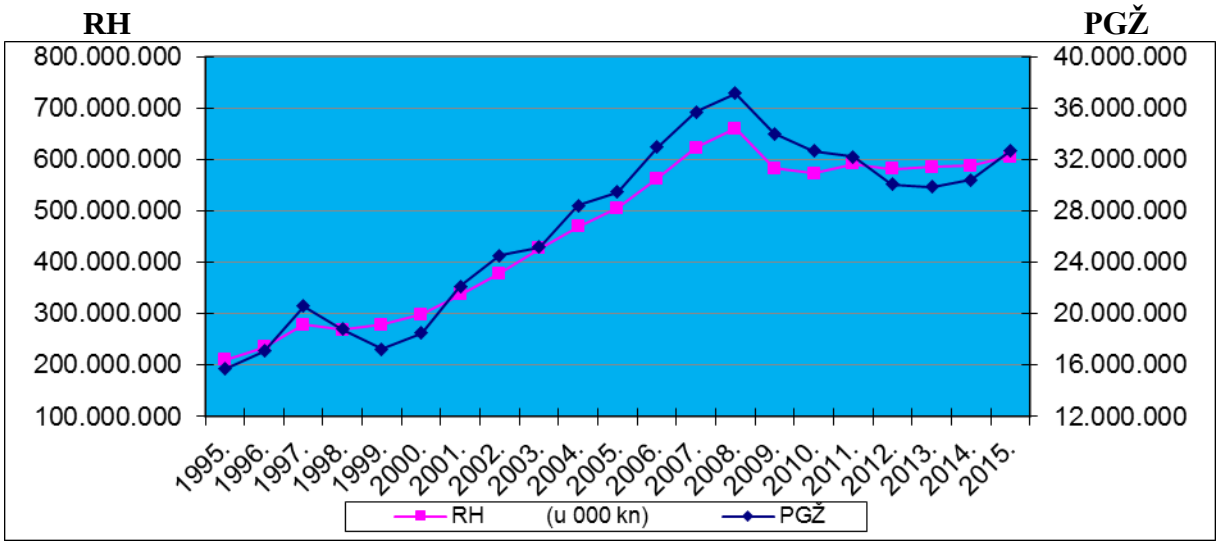

Dobit poduzetnika u PGŽ-u povećana je sa 302,8 mln kuna na 2,2 mlrd kuna ili 613,5%. To je manji porast nego na nivou RH. Time je udio dobiti poduzetnika PGŽ u ukupnoj dobiti svih poduzetnika na nivou RH smanjen sa 5,42% u 1995. godini na 5,33% u 2015. godini, a PGŽ je, kao i kod broja poduzetnika, sa trećeg mjesta u 1995. godini pala na četvrto mjesto u 2015. godini, s obzirom da je i ovdje Istarska županija ostvarila znatno veći porast dobiti te zasjela na drugo mjesto, a Splitsko-dalmatinska županija sa drugog pala na treće mjesto.

Kretanje visine dobiti prije oporezivanja po godinama pokazuje uglavnom sličan trend na nivou RH i na nivou PGŽ. Ukupna dobit poduzetnika u PGŽ kretala se od najmanjih 302,8 mln kuna u prvoj promatranoj godini, do najvećih 4,4 mlrd kuna u 2011. godini, a njihov udio u ukupnoj dobiti svih poduzetnika na nivou RH od najmanjih 3,88% u 2004. do 11,96% u 2011. godini.

Slika 3.1.6: Kretanje dobiti u RH i PGŽ

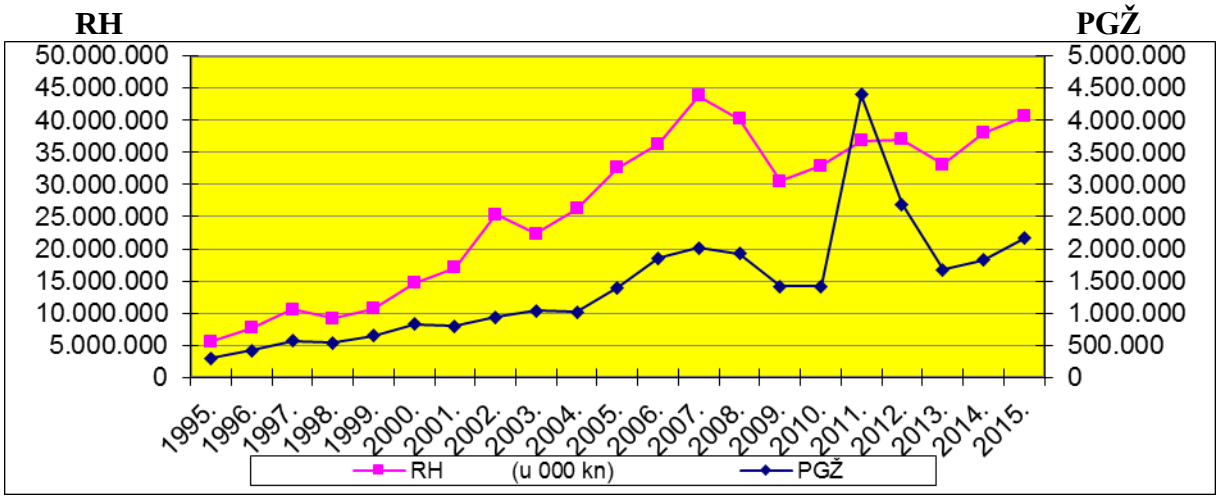

Gubitci poduzetnika u PGŽ-u u promatranom razdoblju smanjeni su sa 1,4 mlrd kuna na 1,1 mlrd kuna ili 25,0%. Time je udio gubitaka poduzetnika PGŽ u ukupnim gubitcima svih poduzetnika na nivou RH smanjen sa 15,36% u 1995. godini na 5,53% u 2015. godini. Time je PGŽ sa trećeg mjesta u 1995. godini pala na četvrto mjesto u 2015. godini.

Ukupni gubitci poduzetnika u PGŽ kretali su se od najmanjih 817,9 mln kuna u 2006. godini, do najvećih 3,1 mlrd kuna u 2002. godini, a njihov udio u ukupnim gubitcima svih poduzetnika na nivou RH od najmanjih 4,22% u 2013. do visokih 18,37% u 2002. godini.

Slika 3.1.7: Kretanje gubitaka u RH i PGŽ

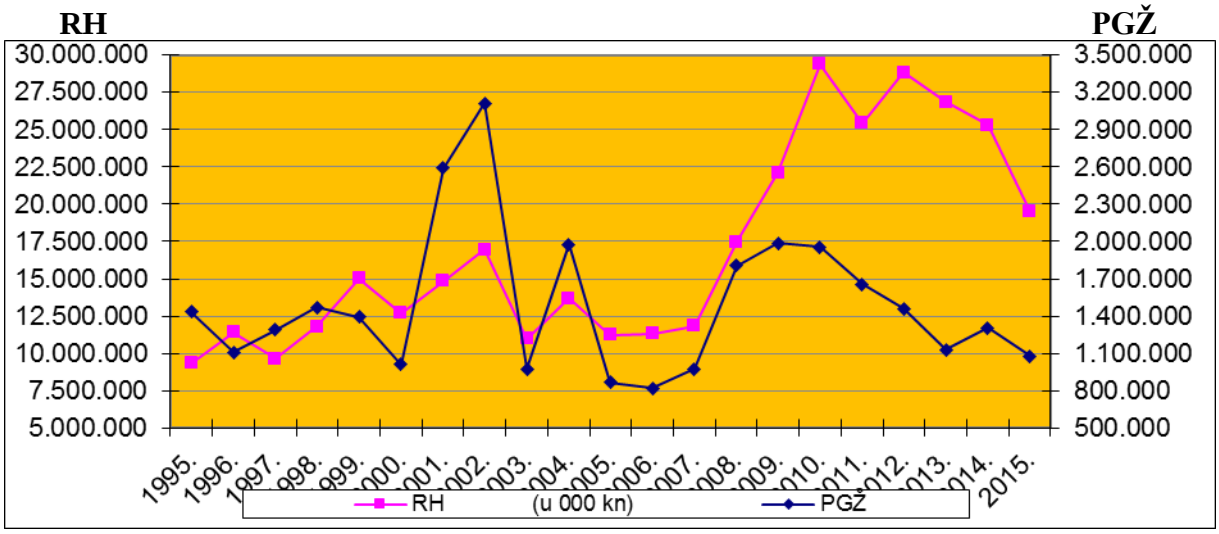

Kakva je slika gospodarske aktivnosti u PGŽ promatrano po djelatnostima? Kao i u RH, tako i u PGŽ dominiraju trgovina i prerađivačka industrija.

Gledano po djelatnostima u 1995. godini trgovina je dominantna s obzirom da je na prvom mjestu u četiri od šest pokazatelja, a po dva pokazatelja na drugom mjestu. Slijedi prerađivačka industrija koja je u dva pokazatelja na prvom mjestu, u dva pokazatelja na drugom mjestu i u dva pokazatelja na trećem mjestu. Građevinarstvo, hoteli i restorani, prijevoz i skladištenje, kao i poslovanje nekretninama međusobno se izmjenjuju na rang listi po pojedinim pokazateljima.

U 2015. godini je slična situacija, trgovina je na prvom mjestu također u četiri od šest pokazatelja, u jednom na drugom, a u jednom (gubitcima) na četvrtom mjestu. Slijedi ponovno prerađivačka industrija koja je na prvom mjestu po ostvarenoj dobiti, a u još tri pokazatelja na drugom mjestu i u jednom pokazatelju na četvrtom mjestu te jednom (gubitcima) na petom mjestu.

Građevinarstvo, prijevoz i skladištenje, djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, kao i stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti također se međusobno izmjenjuju na rang listi po pojedinim pokazateljima, ali uglavnom od trećeg mjesta na dalje.

Tabela 3.1.2: Udio trgovine u odabranim pokazateljima gospodarstva PGŽ u 1995. i 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
1995.	49,29	**1**	21,03	**2**	38,93	**1**	39,15	**1**	36,29	**1**	23,03	**2**
2015.	23,23	**1**	23,11	**1**	37,30	**1**	37,64	**1**	19,97	**2**	12,71	**4**

R= Rang

Tabela 3.1.3: Udio prerađivačke industrije u odabranim pokazateljima gospodarstva PGŽ u 1995. i 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
1995.	11,23	**3**	32,20	**1**	20,24	**3**	21,81	**2**	26,16	**2**	42,72	**1**
2015.	10,17	**4**	20,88	**2**	19,40	**2**	18,45	**2**	29,06	**1**	10,08	**5**

R= Rang

Iako trgovina i prerađivačka industrija u obje promatrane godine uglavnom zadržavaju prvo i drugo mjesto u odabranim pokazateljima gospodarstva PGŽ ipak njihov se udio smanjuje u gotovo svim tim pokazateljima. Tako se udio u broju poduzetnika sa 60,52% smanjuje na 33,40%, udio u broju zasposlenih sa 53,23% na 43,99%, udio u ukupnim prihodima sa 59,17% na 56,70%, udio u ukupnim rashodima sa 60,96% na 56,09%, u dobiti sa 62,45% na 49,03%, s time da je prerađivačka industrija povećala svoj udio u dobiti ali je smanjenje trgovine bilo veće od tog povećanja, te u gubitcima sa 65,75% na 22,79% što jedino možemo okarakterizirati kao pozitivno kretanje za ove dvije djelatnosti.

3.2. Grad Rijeka i gradovi i općine „riječkog prstena“

Osam jedinica lokalne samouprave „riječkog prstena“ kao što je naprijed rečeno obuhvaća površinu od 472 km², ili 13,15% teritorija PGŽ, a prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine ove jedinice lokalne samouprave imaju ukupno 56.501 stanovnika i udjel od 19,08% u ukupnom stanovništvu PGŽ. Kakav je ovdje odnos u gospodarskom pogledu?

Slika 1.2.1: Udjeli gradova i općina „riječkog prstena“ u poduzetništvu PGŽ u 2015. godini u komparaciji sa udjelima površine i stanovništva

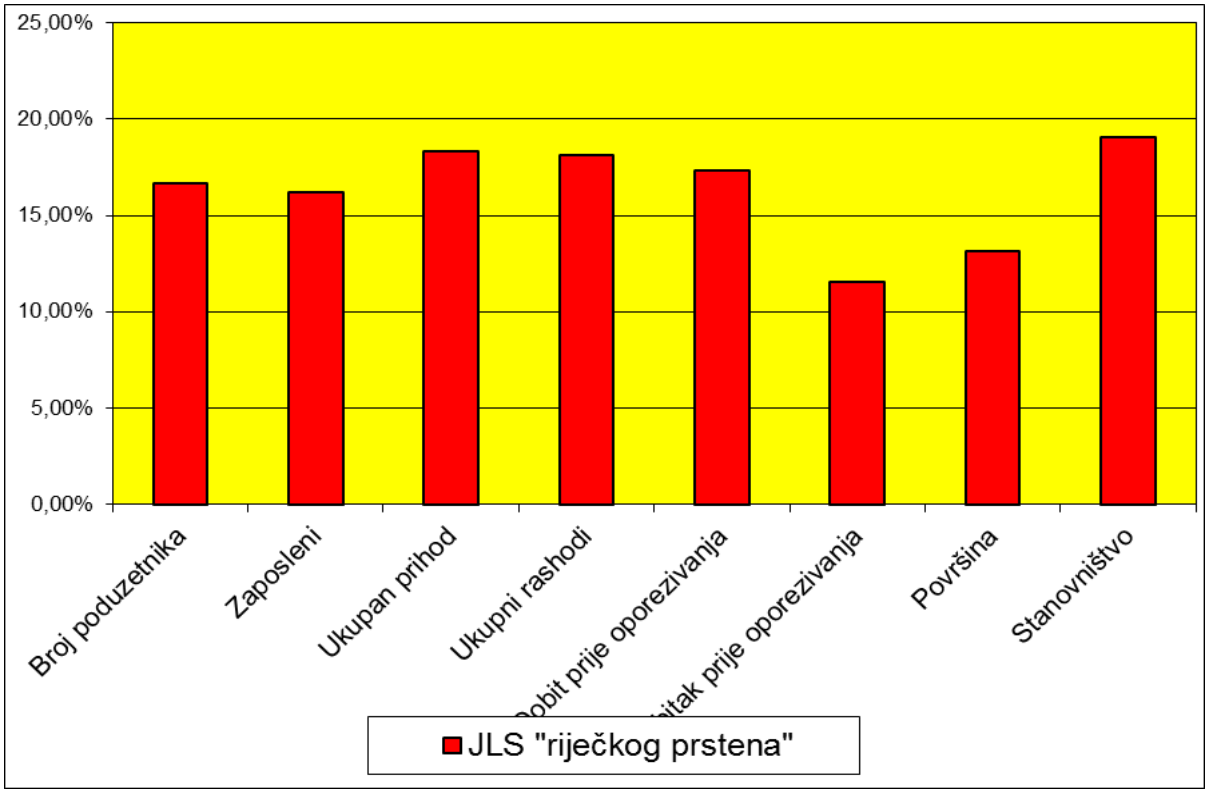

Navedena slika pokazuje da su udjeli većine odabranih gospodarskih pokazatelja osam jedinica lokalne samouprave „riječkog prstena“ u 2015. godini između njihovog udjela u veličini odnosno broju stanovnika PGŽ.

Na nivou PGŽ u 1995. godini bilo je ukupno obrađeno 5.048, a 2015. godine 9.424 financijskih izvještaja poduzetnika ili 86,7% više. Istovremeno je broj poduzetnika u jedinicama „riječkog prstena“ porastao za 152,3%, odnosno sa 623 na 1.572. Takva kretanja uvjetovala su da se udio broja poduzetnika jedinica „riječkog prstena“ u PGŽ povećao sa 12,34% na 16,68% u promatranom razdoblju. Najveći porast broja poduzetnika, kako apsolutni, tako i relativni, zabilježen je u Općini Viškovo koja krajem 2015. godine ima 334 poduzetnika više nego krajem 1995. godine ili 202,4%. Najmanji apsolutni porast bilježi Općina Klana, 20 poduzetnika ili 125,0% poduzetnika više, a najmanji relativni porast broja poduzetnika bilježi Grad Kraljevica, 78,0% više. Krajem 2015. godine udio poduzetnika u Općini Viškovo čini 31,74% svih poduzetnika jedinica „riječkog prstena“, slijedi Grad Kastav sa udjelom od 23,73%, do zadnje Općine Klane sa udjelom od 2,29%.

Kretanje broja zaposlenih ukupno gledano je slično, ali ipak i nešto drugačije nego što je to slučaj sa brojem poduzetnika. Dok je porast broja zaposlenih u PGŽ 2,6%, a na nivou svih jedinica riječkog prstena“ porast iznosi 111,7%, dotle je u dvije jedinice „riječkog prstena“ došlo do smanjenja broja zaposlenih. Općina Kostrena bilježi smanjenje broja zaposlenih od 2,7% odnosno 10 manje zaposlenih i Grad Kraljevica smanjenje broja zaposlenih od 48,6% odnosno 330 manje zaposlenih na kraju 2015. godine u odnosu na kraj 1995. godine. Ovdje Grad Bakar drži primat s udjelom od 32,79% u ukupnom broju zaposlenih u jedinicama „riječkog prstena“, a slijedi ga Grad Kastav sa udjelom od 22,00%, te vrlo blizu njemu Općina Viškovo sa udjelom od 21,93%. Udio broja zaposlenih u svih osam jedinica u odnosu na ukupan broj zaposlenih u PGŽ porastao je sa 7,86% na 16,21%.

Tabela 3.2.1: Broj poduzetnika i broj zaposlenih u gradovima i općinama „riječkog prstena“ u 1995. i 2015. godini

apsolutni iznos

	Broj poduzetnika			Broj zaposlenih		
	1995.	**2015.**	**Indeks**	**1995.**	**2015.**	**Indeks**
PGŽ -UKUPNO	**5.048**	**9.424**	**186,7**	**57.381**	**58.900**	**102,6**
RIJEKA	2.722	4.391	161,3	34.688	30.443	87,8
„R. PRSTEN“	**623**	**1.572**	**252,3**	**4.508**	**9.545**	**211,7**
Bakar	91	204	224,2	2.003	3.130	156,3
Čavle	69	174	252,2	154	597	387,7
Jelenje	34	81	238,2	60	279	465,0
Kastav	154	373	242,2	398	2.100	527,6
Klana	16	36	225,0	225	630	280,0
Kostrena	53	132	249,1	377	367	97,3
Kraljevica	41	73	178,0	679	349	51,4
Viškovo	165	499	302,4	612	2.093	342,0

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2015. godini

Tabela 3.2.2: Udjeli broja poduzetnika i broja zaposlenih u gradovima i općinama „riječkog prstena“ u 1995. i 2015. godini

u %

	Broj poduzetnika			Broj zaposlenih		
	1995.	**2015.**	**2015.**	**1995.**	**2015.**	**2015.**
PGŽ -UKUPNO	**100,00**	**100,00**	**-**	**100,00**	**100,00**	**-**
RIJEKA	53,92	46,59	-	60,45	51,69	-
„R. PRSTEN“	**12,34**	**16,68**	**100**	**7,86**	**16,21**	**100**
Bakar	1,80	2,16	12,98	3,49	5,31	32,79
Čavle	1,37	1,85	11,07	0,27	1,01	6,25
Jelenje	0,67	0,86	5,15	0,10	0,47	2,92
Kastav	3,05	3,96	23,73	0,69	3,57	22,00
Klana	0,32	0,38	2,29	0,39	1,07	6,60
Kostrena	1,05	1,40	8,40	0,66	0,62	3,84
Kraljevica	0,81	0,77	4,64	1,18	0,59	3,66
Viškovo	3,27	5,29	31,74	1,07	3,55	21,93

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2015. godini

I kretanja veličine ukupnih prihoda u razdoblju od 1995. godine do 2015. godine pokazuje bolje ostvarene rezultate u jedinicama „riječkog prstena“ u odnosu na kretanje ukupnih prihoda poduzetnika u PGŽ. Dok je porast ukupnih prihoda u PGŽ iznosio 126,7%, dotle je u gradovima i općinama „riječkog prstena“ taj porast iznosio 322,8%, odnosno od 14,0% u Gradu Kraljevici do 750,8% u Gradu Kastvu, a njihov udio je sa 9,82% porastao na 18,31%. U ukupnim prihodima poduzetnika iz osam gradova i općina „riječkog prstena“ najveći udio u 2015. godini pripada Gradu Bakru i to 41,72%, a najmanji udio pripada poduzetnicima Grada Kraljevice svega 1,75%.

Ukupni rashodi, za koje podatke imamo od 1996. godine, bilježe nešto slabiji porast od porasta ukupnih prihoda, no za jednu godinu manje, a sama struktura slična je strukturi ostvarenja ukupnih prihoda.

Tabela 3.2.3: Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika u gradovima i općinama „riječkog prstena“ u 1995., 1996. i 2015. godini

u 000 kn

	Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
	1995.	**2015.**	**Indeks**	**1996.**	**2015.**	**Indeks**
PGŽ -UKUPNO	**14.882.662**	**33.733.229**	**226,7**	**17.096.498**	**32.649.918**	**191,0**
RIJEKA	9.453.463	18.211.152	192,6	10.434.650	17.440.968	167,1
„R. PRSTEN“	**1.460.981**	**6.176.709**	**422,8**	**1.799.195**	**5.926.765**	**329,4**
Bakar	605.386	2.576.913	425,7	757.478	2.462.572	325,1
Čavle	76.905	220.491	286,7	81.410	208.133	255,7
Jelenje	42.701	145.209	340,1	50.958	141.204	277,1
Kastav	193.766	1.648.625	850,8	237.256	1.563.835	659,1
Klana	41.233	285.149	691,6	41.468	275.822	665,1
Kostrena	103.462	177.548	171,6	109.435	165.497	151,2
Kraljevica	94.712	107.980	114,0	159.206	102.981	64,7
Viškovo	302.816	1.014.794	335,1	361.984	1.006.721	278,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996. i 2015. godini

Tabela 3.2.4: Udjeli ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzetnika u gradovima i općinama „riječkog prstena“ u 1995. i 2015. godini

u %

	Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
	1995.	**2015.**	**2015.**	**1996.**	**2015.**	**2015.**
PGŽ -UKUPNO	**100,00**	**100,00**	**-**	**100,00**	**100,00**	**-**
RIJEKA	63,52	53,99	-	61,03	53,42	-
„R. PRSTEN“	**9,82**	**18,31**	**100**	**10,52**	**18,15**	**100**
Bakar	4,07	7,64	41,72	4,43	7,54	41,55
Čavle	0,52	0,65	3,57	0,48	0,64	3,51
Jelenje	0,29	0,43	2,35	0,30	0,43	2,38
Kastav	1,30	4,89	26,69	1,39	4,79	26,39
Klana	0,28	0,85	4,62	0,24	0,84	4,65
Kostrena	0,70	0,53	2,87	0,64	0,51	2,79
Kraljevica	0,64	0,32	1,75	0,93	0,32	1,74
Viškovo	2,03	3,01	16,43	2,12	3,08	16,99

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996. i 2015. godini

Takva su kretanja ukupnog prihoda i ukupnih rashoda odredila dinamiku i razinu ostvarene dobiti i gubitka prije oporezivanja. Dobit svih poduzetnika PGŽ u 2015. godini iznosi 2.160,6 mln kuna i veća je za 613,5% nego u 1995. godini, a gubitak od 1.077,3 mln kuna bio je manji za 25,0%. Gradovi i općine „riječkog prstena" u ovom segmentu su ostvarili ukupno gledano bolje rezultate, kako kod dobiti tako i kod gubitaka, ali pojedinačno gledano pet jedinica ima veći ostvareni porast dobiti, a tri jedinice manji. Poduzetnici Općine Klana imaju najveći relativni porast dobiti, a poduzetnici Grada Kraljevice najmanji. U gubicima najveće povećanje bilježi se u Općini Jelenje, a najveće smanjenje u Gradu Kraljevici. Udio gradova i općina „riječkog prstena" u PGŽ u dobiti je povećan sa 15,08% na 17,31%, a u gubitcima je smanjen sa 20,75% na 11,52%.

Tabela 3.2.5: Dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u gradovima i općinama „riječkog prstena" u 1995. i 2015. godini

u 000 kn

	Dobit			Gubitak		
	1995.	**2015.**	**Indeks**	**1995.**	**2015.**	**Indeks**
PGŽ –UKUPNO	**302.813**	**2.160.585**	**713,5**	**1.436.207**	**1.077.274**	**75,0**
RIJEKA	186.021	1.202.928	646,7	715.103	432.745	60,5
„R. PRSTEN"	**45.652**	**374.090**	**819,4**	**298.062**	**124.146**	**41,7**
Bakar	13.739	142.982	1040,7	159.771	28.642	17,9
Čavle	2.583	19.254	745,4	1.186	6.895	581,4
Jelenje	814	8.761	1076,3	64	4.756	7431,3
Kastav	9.315	101.312	1087,6	2.476	16.521	667,2
Klana	460	9.826	2136,1	1.722	499	29,0
Kostrena	2.742	19.231	701,3	2.301	7.180	312,0
Kraljevica	3.471	8.889	256,1	128.762	3.891	3,0
Viškovo	12.528	63.835	509,5	1.780	55.762	3132,7

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2015. godini,

Tabela 3.2.6: Udjeli dobiti i gubitaka prije oporezivanja poduzetnika u gradovima i općinama „riječkog prstena" u 1995. i 2015. godini

u %

	Dobit			Gubitak		
	1995.	**2015.**	**2015.**	**1995.**	**2015.**	**2015.**
PGŽ -UKUPNO	**100,00**	**100,00**	**-**	**100,00**	**100,00**	**-**
RIJEKA	61,43	55,68	-	49,79	40,17	-
„R. PRSTEN"	**15,08**	**17,31**	**100**	**20,75**	**11,52**	**100**
Bakar	4,54	6,62	38,22	11,12	2,66	23,07
Čavle	0,85	0,89	5,15	0,08	0,64	5,55
Jelenje	0,27	0,41	2,34	0,00	0,44	3,83
Kastav	3,08	4,69	27,08	0,17	1,53	13,31
Klana	0,15	0,45	2,63	0,12	0,05	0,40
Kostrena	0,91	0,89	5,14	0,16	0,67	5,78
Kraljevica	1,15	0,41	2,38	8,97	0,36	3,13
Viškovo	4,14	2,95	17,06	0,12	5,18	44,92

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2015. godini

Kakva je slika gospodarske aktivnosti u gradovima i općinama „riječkog prstena“ promatrano po djelatnostima? Kao i u PGŽ, tako i u većini gradova i općina „riječkog prstena“ dominiraju trgovina i prerađivačka industrija.

Tabela 3.2.7: Udio trgovine u odabranim pokazateljima gospodarstva gradova i općina „riječkog prstena“ u 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
PGŽ	**23,23**	**1**	**23,11**	**1**	**37,30**	**1**	**37,64**	**1**	**19,97**	**2**	**12,71**	**4**
RIJEKA	24,09	1	25,38	1	39,97	1	41,10	1	15,94	3	18,94	2
„R. PRSTEN“												
Bakar	23,53	2	35,75	2	53,70	1	53,82	1	42,46	1	8,16	3
Čavle	23,56	1	17,59	2	24,17	2	24,44	2	16,86	2	11,97	3
Jelenje	27,16	1	19,35	2	26,65	2	26,45	2	19,54	2	7,610	4
Kastav	29,76	1	44,10	1	61,32	1	63,57	1	25,64	2	55,90	1
Klana	22,22	1-2	3,49	3	3,16	4	3,29	4	2,27	5	19,64	2
Kostrena	24,24	1	30,25	1	43,81	1	46,01	1	17,62	2	24,36	2
Kraljevica	20,55	1	3,44	5	5,12	4	7,48	4	1,71	5	59,70	1
Viškovo	26,85	1	29,38	2	43,32	1	42,14	1	28,97	2	5,62	4

R= Rang

Tabela 3.2.8: Udio prerađivačke industrije u odabranim pokazateljima gospodarstva gradova i općina „riječkog prstena“ u 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
PGŽ	**10,17**	**4**	**20,88**	**2**	**19,40**	**2**	**18,45**	**2**	**29,06**	**1**	**10,08**	**5**
RIJEKA	9,13	4	19,28	2	19,55	2	18,12	2	35,51	1	6,20	6
„R. PRSTEN“												
Bakar	24,02	1	36,77	1	24,2	2	25,09	2	18,10	2	71,52	1
Čavle	9,77	3	19,93	1	24,6	1	25,76	1	11,22	5	22,70	2
Jelenje	17,28	2-3	30,82	1	51,43	1	50,08	1	51,06	1	10,62	2
Kastav	12,33	4	29,24	2	28,48	2	26,35	2	57,62	1	5,56	3
Klana	22,22	1-2	74,92	1	51,49	1	52,19	1	29,1	1	3,01	4
Kostrena	6,82	6	10,90	3	5,74	4	5,79	4	3,54	8	1,13	8
Kraljevica	13,7	3-4	48,71	1	65,4	1	63,61	1	66,98	1	22,72	2
Viškovo	16,83	3	33,49	1	24,9	2	23,04	2	37,71	1	5,74	3

R= Rang

3.3. Grad Rijeka

Kao što je naprijed rečeno u ovom poglavlju iznose se podaci samo za pravne osobe koji su obveznici poreza na dobit i koji svoje godišnje financijske izvještaje predaju Financijskoj agenciji (FINA), odnosno ranije njezinim pravnim prednicima (SDK, ZAP), a ne i za obrtnike, tako da je ukupan broj poduzetnika sa sjedištem na području Grada Rijeke znatno veći.

Tabela 3.3.1: Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi poduzetnika u Gradu Rijeci u razdoblju 1995. – 2015. godina

apsolutni iznos/u 000 kn

	Broj poduzetnika	Verižni indeks	**Broj zaposlenih**	Verižni indeks	**Ukupni prihodi**	Verižni indeks
1995.	2.722	-	34.688	-	9.453.463	-
1996.	2.855	104,9	32.681	94,2	10.106.033	106,9
1997.	2.977	104,3	32.788	100,3	12.339.765	122,1
1998.	2.782	93,4	31.564	96,3	10.930.365	88,6
1999.	2.730	98,1	29.132	92,3	9.366.748	85,7
2000.	2.690	98,5	28.342	97,3	10.658.308	113,8
2001.	2.632	97,8	29.998	105,8	12.592.646	118,1
2002.	2.891	109,8	29.733	99,1	13.816.538	109,7
2003.	3.243	112,2	32.181	108,2	14.779.851	107,0
2004.	3.243	100,0	32.483	100,9	16.244.932	109,9
2005.	3.517	108,4	34.270	105,5	18.123.076	111,6
2006.	3.716	105,7	34.090	99,5	20.590.495	113,6
2007.	3.898	104,9	34.967	102,6	21.629.529	105,0
2008.	3.911	100,3	34.294	98,1	21.621.859	100,0
2009.	3.882	99,3	33.973	99,1	19.025.103	88,0
2010.	3.942	101,5	32.582	95,9	17.787.591	93,5
2011.	3.948	100,2	32.413	99,5	20.571.638	115,7
2012.	3.886	98,4	31.216	96,3	16.899.771	82,2
2013.	4.013	103,3	30.367	97,3	16.106.024	95,3
2014.	4.207	104,8	29.381	96,8	16.520.705	102,6
2015.	4.391	104,4	30.443	103,6	18.211.152	110,2

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

U bazi podataka s kojom raspolaže HGK za 2015. godinu ukupno je obrađeno 4.391 financijskih izvještaja poduzetnika ili 61,3% više od 1995. godine kada je obrađeno 2.722. Rast broja poduzetnika nije bio kontinuiran s obzirom da je u šest od dvadeset promatranih godina broj poduzetnika bio manji u odnosu na prethodnu godinu. Najveće i apsolutno i relativno povećanje ostvareno je u 2003. godine, kada je broj poduzetnika povećan za 352 ili 12,2% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće i apsolutno i relativno smanjenje ostvareno je 1998. godine, kada je broj poduzetnika smanjen za 195 ili 6,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Kod 2.722 poduzetnika 1995. godine bilo je zaposleno 34.688 osoba, dok je kod 4.391 poduzetnika 2015. godine bilo zaposleno 30.443 osobe ili 12,2% manje. I ovdje je najveće povećanje uslijedilo 2003. godine kada je broj zaposlenih porastao za 2.448 ili 8,2% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće smanjenje ovdje je uslijedilo 1999. godine kada je broj zaposlenih smanjen za 2.432 ili 7,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Slika 3.3.1: Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u Gradu Rijeci u razdoblju 1995. – 2015. godina

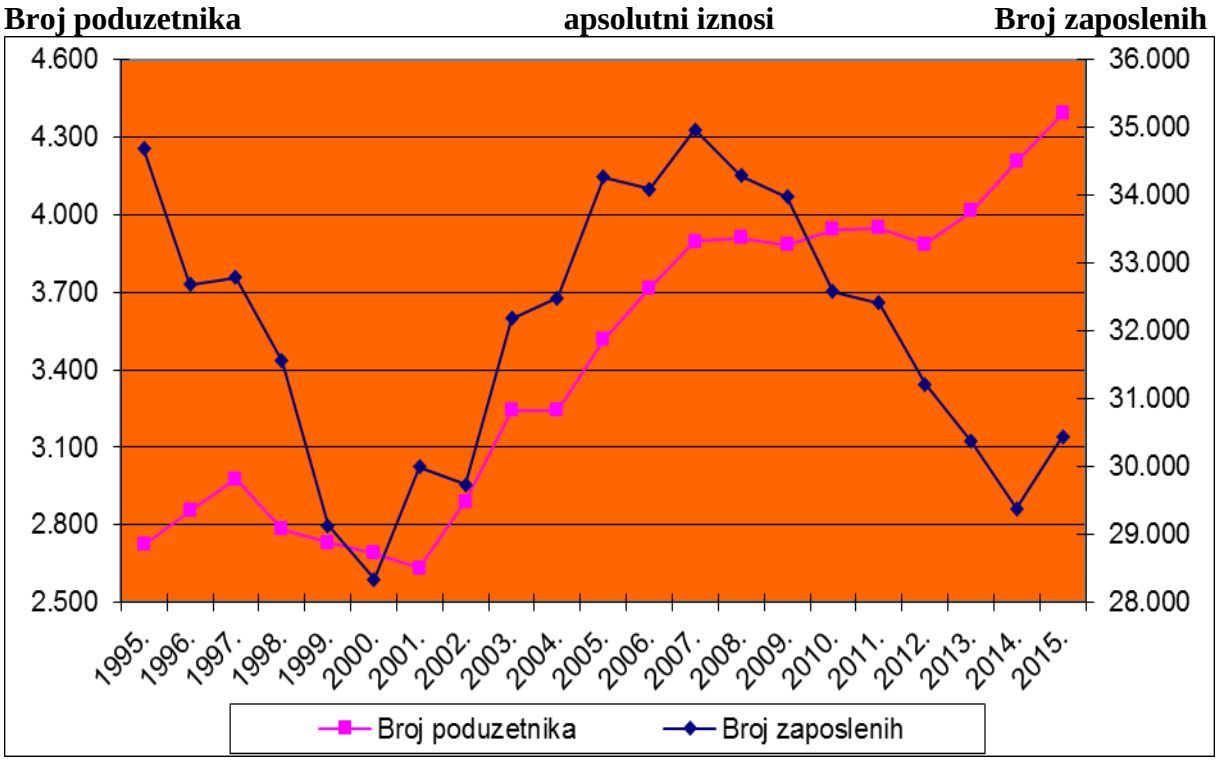

Kretanje ukupnih prihoda pokazuje bolja kretanja nego što je to slučaj kod kretanja broja poduzetnika i broja zaposlenih, jer je porast ukupnih prihoda gospodarstva Grada Rijeke iznosio 1,9 puta. Ukupni prihodi od 9,5 mlrd kuna u 1995. godini narasli su u 2015. godini na 18,2 mlrd kuna ili za 92,6%. Najveće relativno povećanje od 22,1% ili 652,6 mln kuna ostvareno je u 1997. godini, a najveće apsolutno povećanje od 2,8 mlrd kuna ili 15,7% ostvareno je u 2011. godini u odnosu na prethodnu godinu.

Podatke o ukupnim rashodima FINA, odnosno njezini pravni prednici, nisu dostavili HGK čak za tri godine u navedenom razdoblju i to za početnu 1995., zatim 2001. i 2002. godinu. Kretanja u godinama za koje su dostupni podaci pokazuju slična kretanja kao i za kretanje ukupnih prihoda. Ukupni rashodi od 10,4 mlrd kuna u 1996. godini narasli su na 17,4 mlrd kuna u 2015. godini ili za 67,1%, s time da je u pitanju jedna godina manje u odnosu na broj godina kod ukupnih prihoda. I ovdje je najveće relativno povećanje, kao i kod ukupnih prihoda, od 21,9% ili 2,3 mlrd kuna ostvareno u 1997. godini, a najveće apsolutno povećanje od 2,5 mlrd kuna ili 17,0% ostvareno je u 2004. godini.

Ovdje treba naglasiti da je u kretanjima ukupnih prihoda i ukupnih rashoda sadržan i porast proizvođačkih odnosno potrošačkih cijena, ali je taj porast u zadnjih deset godina uglavnom oko 3% ili ispod toga. Rast potrošačkih cijena, koji se od 2004. godine uzima kao nova mjera inflacije, odskakao je samo u 2008. godini kada je iznosio 6,1%, da bi u narednoj 2009. godini ponovo pao na 2,4%, a u protekle dvije godine ostvareno je smanjenje potrošačkih cijena i to za 0,2% u 2014. i 0,5% u 2015. godini.

Tabela 3.3.2: Ukupni rashodi, dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u Gradu Rijeci u razdoblju 1995. – 2015. godina

u 000 kn

	Ukupni rashodi	Verižni indeks	**Dobit**	Verižni indeks	**Gubitak**	Verižni indeks
1995.	-	-	186.021	-	715.103	-
1996.	10.434.650	-	252.337	135,6	580.954	81,2
1997.	12.720.552	121,9	370.256	146,7	751.042	129,3
1998.	11.564.559	90,9	302.620	81,7	936.814	124,7
1999.	9.653.660	83,5	322.941	106,7	609.852	65,1
2000.	10.504.611	108,8	542.160	167,9	388.462	63,7
2001.	-	0,0	439.936	81,1	167.554	43,1
2002.	-	-	475.756	108,1	2.202.873	1314,7
2003.	14.556.331	-	515.426	108,3	291.905	13,3
2004.	17.025.958	117,0	565.357	109,7	1.346.382	461,2
2005.	17.822.693	104,7	742.738	131,4	442.355	32,9
2006.	19.703.042	110,6	1.187.016	159,8	299.563	67,7
2007.	20.868.749	105,9	1.181.963	99,6	421.182	140,6
2008.	21.278.985	102,0	1.112.337	94,1	769.462	182,7
2009.	19.150.091	90,0	795.060	71,5	920.048	119,6
2010.	17.837.312	93,1	825.157	103,8	874.878	95,1
2011.	17.514.646	98,2	3.733.625	452,5	676.633	77,3
2012.	15.539.596	88,7	1.940.848	52,0	590.673	87,3
2013.	15.847.708	102,0	810.201	41,7	551.885	93,4
2014.	16.289.655	102,8	957.151	118,1	726.101	131,6
2015.	17.440.968	107,1	1.202.928	125,7	432.745	59,6

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Slika 3.3.2: Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u Gradu Rijeci u razdoblju 1995. – 2015. godina

u 000 kn

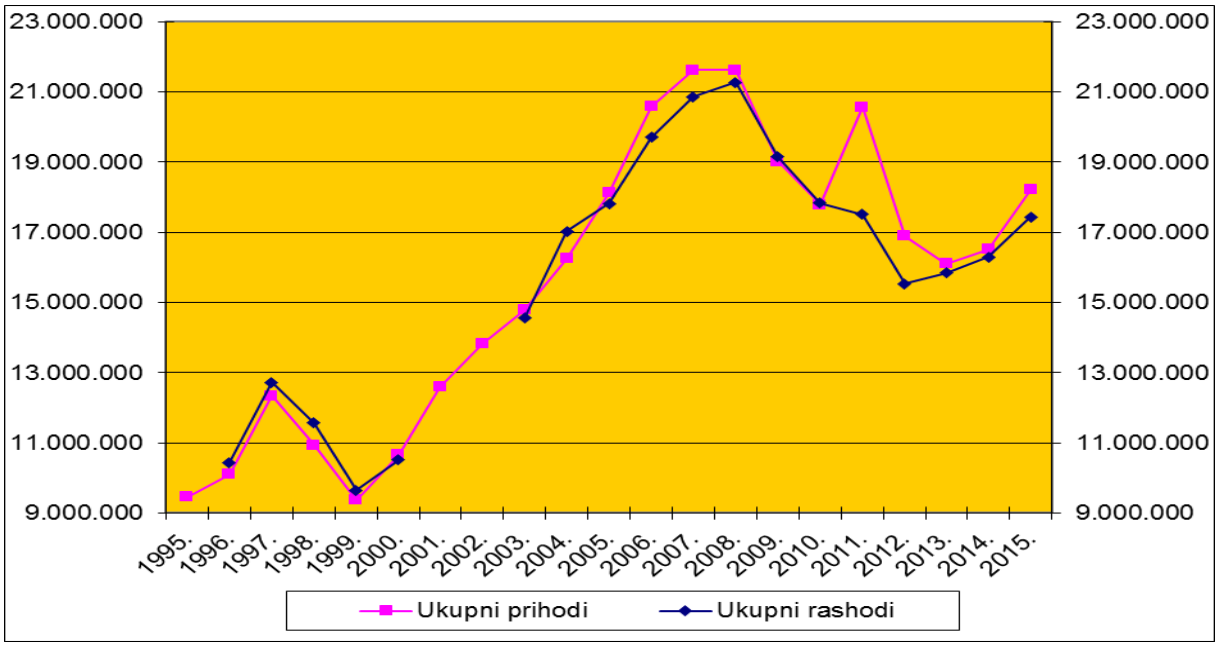

Dobit prije oporezivanja navedenog broja poduzetnika, obveznika poreza na dobit, varira od najmanje 186,0 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najviše 3,7 mlrd kuna u 2011. godini. No, dok su jedni uspješni ima i onih kojima poslovanje nije bilo uspješno, jer u svim promatranim godinama određeni broj poduzetnika iskazuje gubitke prije oporezivanja i to od najmanjih 167,6 mln kuna u 2001. godini, do najviše 2,2 mlrd kuna u narednoj 2002. godini.

Slika 3.3.3: Kretanje dobiti i gubitaka prije oporezivanja u Gradu Rijeci u razdoblju 1995. – 2015. godina

u 000 kn

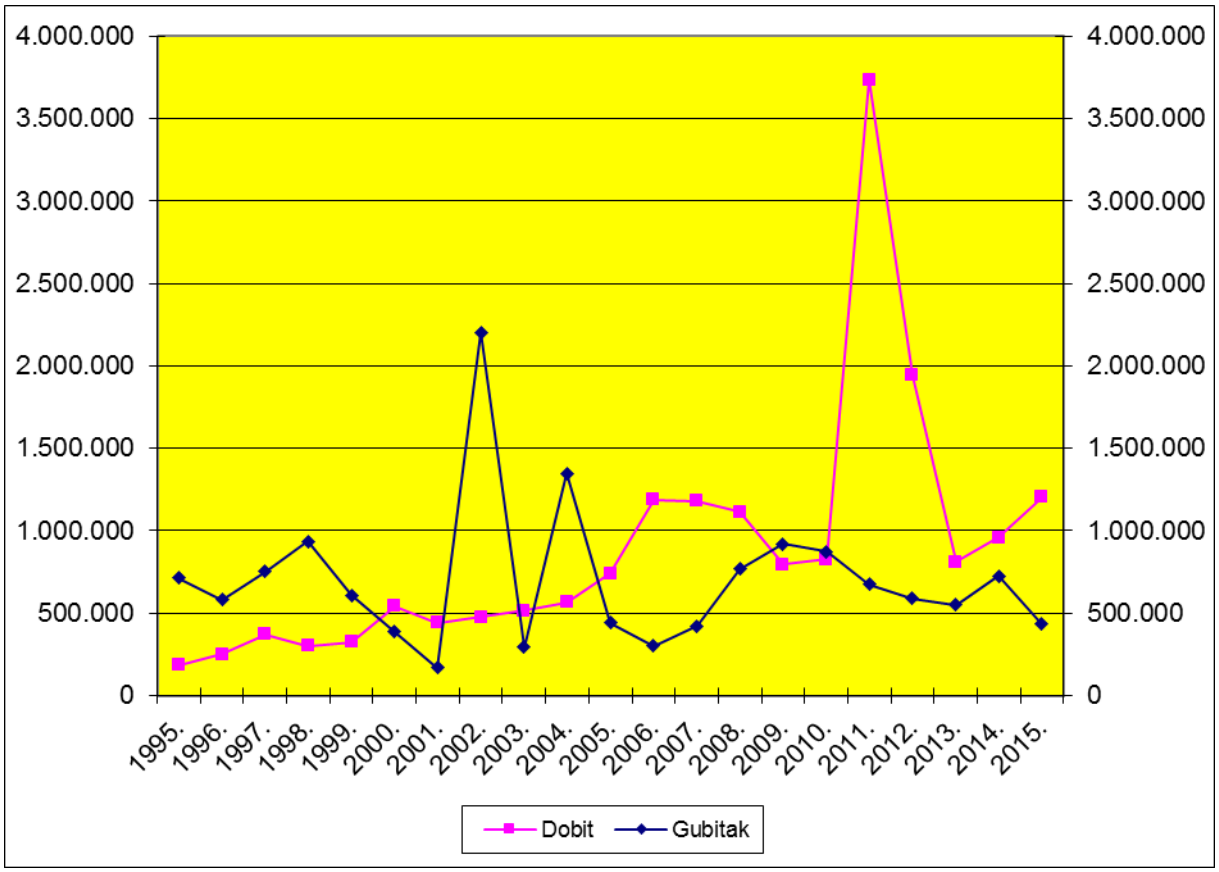

Financijski rezultati poduzetnika, gledano prema djelatnostima, vrlo su interesantni za analitička razmatranja, s obzirom na često bitno različit udio pojedinih djelatnosti u gospodarstvu zemlje u cjelini ili nekog njezinog dijela. Ovdje valja napomenuti da je od 01. siječnja 2008. godine na snazi nova Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN br. 58/07. i 72/07.) i novi Pravilnik o razvrstavanju subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN br. 80/07.). Promjenom klasifikacije djelatnosti, odnosno s obzirom na činjenicu da je cjelokupno gospodarstvo u 1995. godini bilo razvrstano u petnaest djelatnosti, a od 2008. godine i dalje u devetnaest djelatnosti, otežana je usporedba pokazatelja za prvu i posljednju promatranu godinu, te će se na početku ovog dijela govoriti posebno o stanju u gospodarstvu po djelatnostima u razdoblju 1995.-2007. godina, te posebno za razdoblje 2008.-2015. godina. Pokazatelji za razdoblje 2008.-2015. mogu dati i odgovor na pitanje izlazi li gospodarstvo iz krize ili ne i ako da u kojim pokazateljima i u kojim djelatnostima.

Tabela 3.3.3: Broj poduzetnika po djelatnostima u Gradu Rijeci u 1995. i 2007. godini

		apsolutni iznos				
	DJELATNOST	**BROJ PODUZETNIKA**				
		1995.	**Udio**	**2007.**	**Udio**	**Indeks**
A.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	**7**	0,26	**15**	0,38	214,3
B.	Ribarstvo	**8**	0,29	**7**	0,18	87,5
C.	Rudarstvo i vađenje	**2**	0,07	**6**	0,15	300,0
D.	Prerađivačka industrija	**272**	9,99	**427**	10,95	157,0
E.	Opskrba el. energ., plinom i vodom	**2**	0,07	**4**	0,10	200,0
F.	Građevinarstvo	**186**	6,83	**387**	9,93	208,1
G.	Trgovina; popr. mot. voz. ...	**1.434**	52,68	**1.261**	32,35	87,9
H.	Hoteli i restorani	**49**	1,80	**178**	4,57	363,3
I.	Prijevoz, skladištenje i veze	**174**	6,39	**244**	6,26	140,2
J.	Financijsko posredovanje	**20**	0,73	**33**	0,85	165,0
K.	Posl. nekretn., iznajm. i posl. usl.	**534**	19,62	**1.131**	29,01	211,8
L.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osig.	**0**	0,00	**2**	0,05	-
M.	Obrazovanje	**2**	0,07	**32**	0,82	1600,0
N.	Zdravstv. zašt. i soc. skrb	**2**	0,07	**42**	1,08	2100,0
O.	Ostale društv., soc. i osobne usl. dj.	**30**	1,10	**129**	3,31	430,0
	UKUPNO:	**2.722**	**100,00**	**3.898**	**100,00**	**143,2**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2007. godini

Tabela 3.3.4: Prosječan broj zaposlenih po djelatnostima u Gradu Rijeci u 1995. i 2007. godini

		apsolutni iznos				
	DJELATNOST	**PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH**				
		1995.	**Udio**	**2007.**	**Udio**	**Indeks**
A.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	**156**	0,45	**97**	0,28	62,2
B.	Ribarstvo	**21**	0,06	**73**	0,21	347,6
C.	Rudarstvo i vađenje	**3**	0,01	**224**	0,64	7466,7
D.	Prerađivačka industrija	**11.368**	32,77	**8.349**	23,88	73,4
E.	Opskrba el. energ., plinom i vodom	**490**	1,41	**448**	1,28	91,4
F.	Građevinarstvo	**1.867**	5,38	**2.494**	7,13	133,6
G.	Trgovina; popr. mot. voz. ...	**7.457**	21,50	**9.207**	26,33	123,5
H.	Hoteli i restorani	**1.317**	3,80	**1.144**	3,27	86,9
I.	Prijevoz, skladištenje i veze	**8.338**	24,04	**6.049**	17,30	72,5
J.	Financijsko posredovanje	**58**	0,17	**172**	0,49	296,6
K.	Posl. nekretn., iznajm. i posl. usl.	**3.055**	8,81	**5.117**	14,63	167,5
L.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**10**	0,03	-
M.	Obrazovanje	**6**	0,02	**157**	0,45	2616,7
N.	Zdravstv. zašt. i soc. skrb	**37**	0,11	**430**	1,23	1162,2
O.	Ostale društv., soc. i osobne usl. djel.	**515**	1,48	**996**	2,85	193,4
	UKUPNO:	**34.688**	**100,00**	**34.967**	**100,00**	**100,8**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2007. godini

Tabela 3.3.5: Ukupni prihodi poduzetnika po djelatnostima u Gradu Rijeci u 1995. i 2007. godini

		u 000 kn				
	DJELATNOST	**UKUPNI PRIHODI**				
		1995.	**Udio**	**2007.**	**Udio**	**Indeks**
A.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	**16.299**	0,17	**65.138**	0,30	399,6
B.	Ribarstvo	**3.689**	0,04	**27.008**	0,12	732,1
C.	Rudarstvo i vađenje	**2.136**	0,02	**119.820**	0,55	5609,6
D.	Prerađivačka industrija	**1.729.316**	18,29	**4.275.462**	19,77	247,2
E.	Opskrba el. energ., plinom i vodom	**122.318**	1,29	**255.104**	1,18	208,6
F.	Građevinarstvo	**412.439**	4,36	**1.071.587**	4,95	259,8
G.	Trgovina; popr. mot. voz. ...	**3.644.184**	38,55	**9.879.928**	45,68	271,1
H.	Hoteli i restorani	**136.844**	1,45	**266.910**	1,23	195,0
I.	Prijevoz, skladištenje i veze	**2.808.538**	29,71	**2.547.311**	11,78	90,7
J.	Financijsko posredovanje	**6.867**	0,07	**129.243**	0,60	1882,1
K.	Posl. nekretn., iznajm. i posl. usl.	**490.391**	5,19	**2.630.656**	12,16	536,4
L.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**4.543**	0,02	-
M.	Obrazovanje	**831**	0,01	**27.015**	0,12	3250,9
N.	Zdravstv. zašt. i soc. skrb	**6.633**	0,07	**117.444**	0,54	1770,6
O.	Ostale društv., soc. i osobne usl. dj.	**72.978**	0,77	**212.360**	0,98	291,0
	UKUPNO:	**9.453.463**	**100,00**	**21.629.529**	**100,00**	**228,8**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2007. godini

Tabela 3.3.6: Ukupni rashodi poduzetnika po djelatnostima u Gradu Rijeci u 1996. i 2007. godini

		u 000 kn				
	DJELATNOST	**UKUPNI RASHODI**				
		1995.	**Udio**	**2007.**	**Udio**	**Indeks**
A.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	**25.704**	0,25	**40.851**	0,20	158,9
B.	Ribarstvo	**4.601**	0,04	**26.646**	0,13	579,1
C.	Rudarstvo i vađenje	**4.821**	0,05	**115.119**	0,55	2387,9
D.	Prerađivačka industrija	**2.188.381**	20,97	**4.303.491**	20,62	196,7
E.	Opskrba el. energ., plinom i vodom	**129.826**	1,24	**260.554**	1,25	200,7
F.	Građevinarstvo	**463.434**	4,44	**1.026.685**	4,92	221,5
G.	Trgovina; popr. mot. voz. ...	**4.212.354**	40,37	**9.652.697**	46,25	229,2
H.	Hoteli i restorani	**148.182**	1,42	**279.124**	1,34	188,4
I.	Prijevoz, skladištenje i veze	**2.667.861**	25,57	**2.486.535**	11,92	93,2
J.	Financijsko posredovanje	**4.567**	0,04	**118.046**	0,57	2584,8
K.	Posl. nekretn., iznajm. i posl. usl.	**483.583**	4,63	**2.211.497**	10,60	457,3
L.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**2.768**	0,01	-
M.	Obrazovanje	**1.112**	0,01	**27.415**	0,13	2465,4
N.	Zdravstv. zašt. i soc. skrb	**5.835**	0,06	**95.018**	0,46	1628,4
O.	Ostale društv., soc. i osobne usl. dj.	**94.389**	0,90	**222.303**	1,07	235,5
	UKUPNO:	**10.434.650**	**100,00**	**20.868.749**	**100,00**	**200,0**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1996. i 2007. godini

Tabela 3.3.7: Dobit prije oporezivanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Rijeci u 1995. i 2007. godini

		u 000 kn				
	DJELATNOST	**DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA**				
		1995.	**Udio**	**2007.**	**Udio**	**Indeks**
A.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	**1.171**	0,63	**24.312**	2,06	2076,2
B.	Ribarstvo	**23**	0,01	**385**	0,03	1673,9
C.	Rudarstvo i vađenje	**0**	0,00	**4.829**	0,41	-
D.	Prerađivačka industrija	**42.285**	22,73	**176.201**	14,91	416,7
E.	Opskrba el. energ., plinom i vodom	**526**	0,28	**2.103**	0,18	399,8
F.	Građevinarstvo	**13.431**	7,22	**67.392**	5,70	501,8
G.	Trgovina; popr. mot. voz. ...	**66.194**	35,58	**313.870**	26,55	474,2
H.	Hoteli i restorani	**769**	0,41	**10.851**	0,92	1411,1
I.	Prijevoz, skladištenje i veze	**22.361**	12,02	**77.436**	6,55	346,3
J.	Financijsko posredovanje	**674**	0,36	**11.683**	0,99	1733,4
K.	Posl. nekretn., iznajm. i posl. usl.	**37.486**	20,15	**462.684**	39,15	1234,3
L.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**1.774**	0,15	-
M.	Obrazovanje	**10**	0,01	**1.195**	0,10	11950,
N.	Zdravstv. zašt. i soc. skrb	**220**	0,12	**22.518**	1,91	10235,
O.	Ostale društv., soc. i osobne usl. dj.	**871**	0,47	**4.730**	0,40	543,1
	UKUPNO:	**186.021**	**100,00**	**1.181.963**	**100,00**	**635,4**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2007. godini

Tabela 3.3.8.: Gubitak prije oporezivanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Rijeci u 1995. i 2007. godini

		u 000 kn				
	DJELATNOST	**GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA**				
		1995.	**Udio**	**2007.**	**Udio**	**Indeks**
A.	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	**2.123**	0,15	**25**	0,01	1,2
B.	Ribarstvo	**2.021**	0,14	**23**	0,01	1,1
C.	Rudarstvo i vađenje	**103**	0,01	**128**	0,03	124,3
D.	Prerađivačka industrija	**613.490**	42,72	**204.230**	48,49	33,3
E.	Opskrba el. energ., plinom i vodom	**10.774**	0,75	**7.553**	1,79	70,1
F.	Građevinarstvo	**23.709**	1,65	**22.490**	5,34	94,9
G.	Trgovina; popr. mot. voz. ...	**330.787**	23,03	**86.638**	20,57	26,2
H.	Hoteli i restorani	**230.164**	16,03	**23.064**	5,48	10,0
I.	Prijevoz, skladištenje i veze	**135.971**	9,47	**16.661**	3,96	12,3
J.	Financijsko posredovanje	**785**	0,05	**487**	0,12	62,0
K.	Posl. nekretn., iznajm. i posl. usl.	**28.622**	1,99	**43.525**	10,33	152,1
L.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**22**	0,00	**0**	0,00	0,0
M.	Obrazovanje	**7**	0,00	**1.594**	0,38	22771,
N.	Zdravstv. zašt. i soc. skrb	**47**	0,00	**91**	0,02	193,6
O.	Ostale društv., soc. i osobne usl. dj.	**57.582**	4,01	**14.673**	3,48	25,5
	UKUPNO:	**1.436.207**	**100,00**	**421.182**	**100,00**	**29,3**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. i 2007. godini

Poduzetnici u Gradu Rijeci i u 1995. i u 2007. godini najčešće su se bavili uslužnim djelatnostima, prvenstveno trgovinom i to u 1995. godini 52,68%, a u 2007. godini 32,35%, te poslovanjem nekretninama i poslovnim uslugama, u 1995. godini 19,62%, a u 2007. godini 29,01%, a na trećem mjestu su poduzetnici iz prerađivačke industrije, u 1995.godini sa udjelom od 9,99% i u 2007. godini sa udjelom od 10,95%. Najveći relativni porast broja poduzetnika od 2000% ili 40 poduzetnika više zabilježen je u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, a najveći apsolutni porast u djelatnosti poslovanja nekretninama, iznajmljivanju i poslovnim uslugama, 597 ili 111,8% poduzetnika više. Dvije djelatnosti, trgovina i ribarstvo, bilježe smanjenje broja poduzetnika u promatranom razdoblju, relativno gotovo jednako smanjenje od 12,1% odnosno 12,5%, ali u apsolutnom pogledu to predstavlja 173 poduzetnika manje u trgovini i jednog poduzetnika manje u ribarstvu.

Prosječan broj zaposlenih u 1995.godini najviše je imala prerađivačka industrija, 32,77%, a u 2007. godini trgovina 26,33%. Najveći relativni porast broja zaposlenih od 7366,7% ili 221 novozaposlenih zabilježen je u djelatnosti rudarstva i vađenja, a najveći apsolutni porast u djelatnosti trgovine, 1.750 ili 23,5% novozaposlenih više. Četiri djelatnosti bilježe smanjenje broja zaposlenih u promatranom razdoblju, relativno najviše poljoprivreda, lov i šumarstvo, 37,8% ili 59 zaposlenih manje, a u apsolutnom pogledu prerađivačka industrija 3.019 ili 26,6% zaposlenih manje.

Po ukupnim prihodima u Gradu Rijeci također dominira trgovina sa udjelom od 38,55% u 1995. godini odnosno 45,68 u 2007. godini. Na drugom mjestu 1995. godine sa udjelom od 29,71% bila je djelatnost prijevoza i skladištenja, da bi u 2007. godini, kao i kod ukupnih prihoda, ta djelatnost pala na četvrto mjesto, a na drugo mjesto sa udjelom od 20,62% probila se također prerađivačka industrija. Najveći relativni porast ukupnih prihoda od 5509,6% ili 117,7 mln kuna više zabilježen je u djelatnosti rudarstva i vađenja, a najveći apsolutni porast u djelatnosti trgovine, 6,2 mlrd kuna ili 171,1% više. Samo djelatnost prijevoza, skladištenja i veza bilježi smanjenje ukupnog prihoda za 261,2 mln kuna ili 9,3% manje.

I po ukupnim rashodima trgovina sa udjelom od 40,37% odnosno 46,25% u obje promatrane godine drži prvo mjesto. Na drugom mjestu je također 1995. godine sa udjelom od 25,57% bila djelatnost prijevoza i skladištenja, da bi u 2007. godini ta djelatnost pala na četvrto mjesto, a na drugo mjesto sa udjelom od 19,77% probila se prerađivačka industrija. Najveći relativni porast ukupnih rashoda od 2484,8% ili 113,5 mln kuna više zabilježen je u djelatnosti financijskog posredovanja, a najveći apsolutni porast očekivano u djelatnosti trgovine, 5,4 mlrd kuna ili 129,2% više. I ovdje samo djelatnost prijevoza, skladištenja i veza bilježi smanjenje ukupnih rashoda za 181,3 mln kuna ili 6,8% manje.

Po ostvarenoj dobiti prije oporezivanja u 1995. godini na prvom mjestu je trgovina s udjelom od 35,58%, a u 2007. godini djelatnost poslovanja nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge s udjelom od 39,15%. Po ostvarenim gubitcima prerađivačka industrija dominira i u 1995. godini s udjelom od 42,72% i u 2007. godini sa udjelom od 48,49%. Pozitivno je u kretanju ovih dviju kategorija što se dobit prije oporezivanja povećala za 535,4%, odnosno sa 186,0 mln kuna na 1,2 mlrd kuna, a gubitci su se smanjili za 70,7% odnosno sa 1,4 mlrd kuna na 421,2 mln kuna.

Tabela 3.3.9: Broj poduzetnika i broj zaposlenih po djelatnostima u Gradu Rijeci u 2008. i 2015. godini

		apsolutni iznos					apsolutni iznos				
	DJELATNOST	**BROJ PODUZETNIKA**					**BROJ ZAPOSLENIH**				
		2008.	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Ind.**	**2008.**	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Ind.**
A.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	**18**	0,46	**24**	0,55	133,3	**106**	0,31	**120**	0,39	113,2
B.	Rudarstvo i vađenje	**6**	0,15	**2**	0,05	33,3	**226**	0,66	**0**	0,00	0,0
C.	Prerađivačka industrija	**361**	9,23	**401**	9,13	111,1	**7.185**	20,95	**5.868**	19,28	81,7
D.	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	**4**	0,10	**7**	0,16	175,0	**2**	0,01	**156**	0,51	7800,
E.	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, sanacija	**11**	0,28	**19**	0,43	172,7	**942**	2,75	**1.023**	3,36	108,6
F.	Građevinarstvo	**482**	12,32	**447**	10,18	92,7	**2.437**	7,11	**1.655**	5,44	67,9
G.	Trgovina; popr. mot. vozila i motoc.	**1.190**	30,43	**1.058**	24,09	88,9	**9.372**	27,33	**7.726**	25,38	82,4
H.	Prijevoz i skladištenje	**209**	5,34	**223**	5,08	106,7	**5.841**	17,03	**4.373**	14,36	74,9
I.	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	**187**	4,78	**321**	7,31	171,7	**1.079**	3,15	**1.501**	4,93	139,1
J.	Informacije i komunikacije	**158**	4,04	**230**	5,24	145,6	**1.135**	3,31	**963**	3,16	84,8
K.	Financijske djelat. i djelat. osiguranja	**29**	0,74	**30**	0,68	103,4	**167**	0,49	**110**	0,36	65,9
L.	Poslovanje nekretninama	**229**	5,86	**213**	4,85	93,0	**246**	0,72	**251**	0,82	102,0
M.	Stručne, znanstvene i tehničke djelat.	**703**	17,97	**875**	19,93	124,5	**2.529**	7,37	**3.137**	10,30	124,0
N.	Administrativne i pomoćne usl. djelat.	**102**	2,61	**164**	3,73	160,8	**1.911**	5,57	**1.899**	6,24	99,4
O.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**0**	0,00	-	**0**	0,00	**0**	0,00	-
P.	Obrazovanje	**33**	0,84	**51**	1,16	154,5	**146**	0,43	**207**	0,68	141,8
Q.	Djelatnost zdravstv. zašt. i soc. skrbi	**42**	1,07	**69**	1,57	164,3	**389**	1,13	**576**	1,89	148,1
R.	Umjetnost, zabava i rekreacija	**35**	0,89	**63**	1,43	180,0	**196**	0,57	**395**	1,30	201,5
S.	Ostale uslužne djelatnosti	**112**	2,86	**194**	4,42	173,2	**385**	1,12	**483**	1,59	125,5
	UKUPNO:	**3.911**	**100,0**	**4.391**	**100,0**	**112,3**	**34.294**	**100,0**	**30.443**	**100,0**	**88,8**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2008. i 2015. godini

Tabela 3.3.10: Ukupni prihodi i ukupni rashodi po djelatnostima u Gradu Rijeci u 2008. i 2015. godini

		u 000 kn					u 000 kn				
	DJELATNOST	**UKUPNI PRIHODI**					**UKUPNI RASHODI**				
		2008.	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Ind.**	**2008.**	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Ind.**
A.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	**51.117**	0,24	**40.420**	0,22	79,1	**47.548**	0,22	**37.749**	0,22	79,4
B.	Rudarstvo i vađenje	**200.714**	0,93	**238**	0,00	0,1	**187.798**	0,88	**470**	0,00	0,3
C.	Prerađivačka industrija	**4.291.475**	19,85	**3.560.055**	19,55	83,0	**4.359.762**	20,49	**3.159.748**	18,12	72,5
D.	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	**107.876**	0,50	**120.899**	0,66	112,1	**101.765**	0,48	**120.856**	0,69	118,8
E.	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, sanacija	**311.169**	1,44	**357.232**	1,96	114,8	**325.626**	1,53	**345.275**	1,98	106,0
F.	Građevinarstvo	**1.050.543**	4,86	**1.085.673**	5,96	103,3	**1.052.786**	4,95	**1.190.103**	6,82	113,0
G.	Trgovina; popr. mot. vozila i motoc.	**10.049.189**	46,48	**7.278.282**	39,97	72,4	**9.867.292**	46,37	**7.168.453**	41,10	72,6
H.	Prijevoz i skladištenje	**2.680.343**	12,40	**2.325.534**	12,77	86,8	**2.690.044**	12,64	**2.251.441**	12,91	83,7
I.	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	**249.755**	1,16	**369.989**	2,03	148,1	**271.103**	1,27	**374.613**	2,15	138,2
J.	Informacije i komunikacije	**462.940**	2,14	**338.621**	1,86	73,1	**417.708**	1,96	**319.173**	1,83	76,4
K.	Financijske djelat. i djelat. osiguranja	**40.626**	0,19	**32.474**	0,18	79,9	**33.723**	0,16	**34.005**	0,19	100,8
L.	Poslovanje nekretninama	**275.007**	1,27	**211.155**	1,16	76,8	**231.718**	1,09	**236.248**	1,35	102,0
M.	Stručne, znanstvene i tehničke djelat.	**1.219.187**	5,64	**1.332.102**	7,31	109,3	**1.080.936**	5,08	**1.133.618**	6,50	104,9
N.	Administrativne i pomoćne usl. djelat.	**340.880**	1,58	**509.635**	2,80	149,5	**338.489**	1,59	**499.324**	2,86	147,5
O.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**0**	0,00	-	**0**	0,00	**0**	0,00	-
P.	Obrazovanje	**32.054**	0,15	**42.257**	0,23	131,8	**30.727**	0,14	**40.305**	0,23	131,2
Q.	Djelatnost zdravstv. zašt. i soc. skrbi	**112.228**	0,52	**239.451**	1,31	213,4	**91.028**	0,43	**188.988**	1,08	207,6
R.	Umjetnost, zabava i rekreacija	**64.969**	0,30	**296.382**	1,63	456,2	**69.937**	0,33	**269.898**	1,55	385,9
S.	Ostale uslužne djelatnosti	**81.787**	0,38	**70.753**	0,39	86,5	**80.995**	0,38	**70.701**	0,41	87,3
UKUPNO:		**21.621.859**	**100,0**	**18.211.152**	**100,0**	**84,2**	**21.278.985**	**100,0**	**17.440.968**	**100,0**	**82,0**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2008. i 2015. godini

Tabela 3.3.11: Dobit i gubitak prije oporezivanja po djelatnostima u Gradu Rijeci u 2008. i 2015. godini

		U 000 kn					U 000 kn				
	DJELATNOST	**DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA**					**GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA**				
		2008.	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Ind.**	**2008.**	**Udio**	**2015.**	**Udio**	**Ind.**
A.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	**4.816**	0,43	**4.851**	0,40	100,7	**1.248**	0,16	**2.180**	0,50	174,7
B.	Rudarstvo i vađenje	**14.246**	1,28	**0**	0,00	0,0	**1.330**	0,17	**233**	0,05	17,5
C.	Prerađivačka industrija	**293.496**	26,39	**427.121**	35,51	145,5	**361.784**	47,02	**26.814**	6,20	7,4
D.	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	**6.149**	0,55	**136**	0,01	2,2	**39**	0,01	**93**	0,02	238,5
E.	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, sanacija	**5.475**	0,49	**12.095**	1,01	220,9	**19.932**	2,59	**138**	0,03	0,7
F.	Građevinarstvo	**79.355**	7,13	**58.289**	4,85	73,5	**81.597**	10,60	**162.719**	37,60	199,4
G.	Trgovina; popr. mot. vozila i motoc.	**286.772**	25,78	**191.782**	15,94	66,9	**104.874**	13,63	**81.953**	18,94	78,1
H.	Prijevoz i skladištenje	**68.540**	6,16	**102.127**	8,49	149,0	**78.240**	10,17	**28.034**	6,48	35,8
I.	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	**5.022**	0,45	**24.452**	2,03	486,9	**26.370**	3,43	**29.076**	6,72	110,3
J.	Informacije i komunikacije	**52.118**	4,69	**29.338**	2,44	56,3	**6.886**	0,89	**9.890**	2,29	143,6
K.	Financijske djelat. i djelat. osiguranja	**7076**	0,64	**5.058**	0,42	71,5	**173**	0,02	**6.589**	1,52	3808,
L.	Poslovanje nekretninama	**56.697**	5,10	**17.717**	1,47	31,2	**13.408**	1,74	**42.810**	9,89	319,3
M.	Stručne, znanstvene i tehničke djelat.	**184.845**	16,62	**217.770**	18,10	117,8	**46.594**	6,06	**19.286**	4,46	41,4
N.	Administrativne i pomoćne usl. djelat.	**16.604**	1,49	**26.315**	2,19	158,5	**14.212**	1,85	**16.004**	3,70	112,6
O.	Javna uprava i obr.; obv. soc. osigur.	**0**	0,00	**0**	0,00	-	**0**	0,00	**0**	0,00	-
P.	Obrazovanje	**2.052**	0,18	**2.830**	0,24	137,9	**725**	0,09	**878**	0,20	121,1
Q.	Djelatnost zdravstv. zašt. i soc. skrbi	**21.722**	1,95	**51.161**	4,25	235,5	**522**	0,07	**698**	0,16	133,7
R.	Umjetnost, zabava i rekreacija	**1.077**	0,10	**28.552**	2,37	2651,	**6.045**	0,79	**2.068**	0,48	34,2
S.	Ostale uslužne djelatnosti	**6.275**	0,56	**3.334**	0,28	53,1	**5.483**	0,71	**3.282**	0,76	59,9
UKUPNO:		**1.112.337**	**100,0**	**1.202.928**	**100,0**	**108,1**	**769.462**	**100,0**	**432.745**	**100,0**	**56,2**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2008. i 2015. godini

U Gradu Rijeci poduzetnici su u 2008 i 2015. godini bili registrirani u osamnaest od ukupno devetnaest djelatnosti (izuzetak je djelatnost javne uprave i obrane i obvezno socijalno osiguranje), a trgovina, prerađivačka industrija, te djelatnost prijevoza i skladištenja i u ovom razdoblju ostvaruju najveće udjele. Pad kod broja zaposlenih, ukupnih prihoda i ukupnih rashoda pokazuju da utjecaj globalne krize koja se u Hrvatskoj počela osjećati krajem 2008. godine nije prošao, ali s druge strane ohrabruje porast broja poduzetnika, porast dobiti i pad gubitaka riječkih poduzetnika.

Broj poduzetnika u ovom razdoblju veći je za 480 ili 12,3%. Najveći broj poduzetnika je u trgovini, 1.190 u 2008. godini odnosno 1.058 u 2015. godini, a kako je ovdje ostvareno smanjenje od 11,1% za razliku od povećanja ukupnog broja poduzetnika, to pada i udio broja poduzetnika u trgovini sa 30,43% na 24,09%. Na drugom mjestu su poduzetnici registrirani u novoformiranoj djelatnosti, stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, ukupno 703 ili 17,97% u 2008. godini, odnosno 875 ili 19,93% u 2015. godini. Ova djelatnost bilježi i najveći apsolutni porast poduzetnika, njih 172 ili 24,5% dok najveći relativni porast broja poduzetnika od 80,0% ili 28 poduzetnika više, zabilježen je u djelatnosti umjetnost, zabava i rekreacija. Djelatnost rudarstva i vađenja bilježi najveće relativno smanjenje broja poduzetnika u promatranom razdoblju od 66,7%, ali to je samo četiri poduzetnika manje, a najveće apsolutno smanjenje broja poduzetnika zabilježeno je u trgovini, 132 poduzetnika manje ili već spomenutih 11,1%. Četrnaest djelatnosti bilježi porast, a četiri pad broja poduzetnika.

Broj zaposlenih smanjio se za 3.851 osoba ili 11,2%. Najveći broj zaposlenih imali su poduzetnici registrirani u trgovini, ukupno 9.372 u 2008. i 7.726 u 2015. godini, ali je i ovdje njihovo smanjenje od 17,6% veće od smanjenja ukupnog broja zaposlenih, te i ovdje pada udio broja zaposlenih u trgovini sa 27,33% na 25,38%. Prerađivačka industrija je na drugom mjestu sa ukupno 7.185 u 2008. i 5.868 u 2015. godini, te udjelom od 20,95% odnosno 19,28% svih zaposlenih. Ovdje deset djelatnosti bilježi porast, a osam pad broja zaposlenih.

Ukupni prihodi gospodarstva Grada Rijeke u ovih osam kriznih godina pali su za 15,8%, a ukupni rashodi za 18,0%. Po ukupnim prihodima na prvom je mjestu trgovina s ostvarenih 10,0 odnosno 7,3 mlrd kuna ukupnih prihoda, ali i ostvarenih 9,9 odnosno 7,2 mlrd kuna ukupnih rashoda u 2008. odnosno 2015. godini. Udio ove djelatnosti u ukupnim prihodima smanjena je sa 46,48% na 39,97%, a u ukupnim rashodima sa 46,37% na 41,10%. Na drugom mjestu, ali više nego s dvostruko manjim ukupnim prihodima, je prerađivačka industrija sa ostvarenih 4,3 mlrd kuna odnosno 3,6 mlrd kuna ukupnih prihoda i udjelom od 19,85% odnosno 19,55%, te ostvarenih 4,4 mlrd kuna odnosno 3,2 mlrd kuna ukupnih rashoda, što predstavlja udio od 20,49% u 2008. odnosno 18,12% u 2015. godini.

Ono što raduje u promatranih osam godina je to da je dobit prije oporezivanja poduzetnika Grada Rijeke povećana za 8,1%, a gubitci su istovremeno smanjeni za 43,8%. Primat po ostvarenoj dobiti prije oporezivanja u obje promatrane godine drži prerađivačka industrija s ostvarenih 293,5 mln kuna dobiti odnosno 427,1 mln kuna i udjelom od 26,39%, a u 2008. godini odnosno 35,51% u 2015. godini. Prerađivačka industrija u 2008. godini drži primat u gubitcima s ostvarenih 361,8 mln kuna i udjelom od 47,02%, a u 2015. godini taj neslavni primat preuzima građevinarstvo s ostvarenih 162,7 mln kuna gubitaka i udjelom od 37,60%. Veću dobit kao i veći gubitak u 2015. godini u odnosu na 2008. godinu iskazuju poduzetnici u deset djelatnosti, a manju dobit ali i manji gubitak poduzetnici u osam djelatnosti.

Podaci o poslovanju gospodarstva Grada Rijeke i u 1995. i u 2015. godini pokazuju da dominira trgovina, a znatnije rezultate pa samim tim i veće udjele imaju i poduzetnici u prerađivačkoj industriji i djelatnosti prijevoza i skladištenja. Još samo poduzetnici u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima te građevinarstvu imaju nešto veće udjele dok ostali imaju znatno manji udio.

Poduzetnici u prve tri djelatnosti ostvaruju 1995. godine između 69,06% i 94,16% udjela, a 2015. godine između 31,62% i 72,29% udjela u svim pokazateljima. Najveći udio te tri djelatnosti u 2008. godini imaju, na žalost, u ostvarenim gubitcima, a najmanje u broju poduzetnika, ali zato u gubitcima imaju najmanji udio u 2015. godini, a najveći u ukupnim prihodima.

Preostalih deset djelatnosti u kojima se još odvijala gospodarska aktivnost na području Grada Rijeke ostvarivalo je 1995. godine od 5,84% do 30,94% udjela, a 2015. godine preostalih petnaest djelatnosti ostvarivalo je od 27,71% do 68,38% udjela u pojedinim pokazateljima, ovo posljednje na žalost u gubitcima.

Tabela 3.3.12: Udio pet najvažnijih djelatnosti u Gradu Rijeci u 1995. godini

	u broju poduzetnika	u broju zaposlenih	u ukupnim prihodima	u ukupnim rashodima	u dobiti	u gubitcima
D – prerađivačka industrija	9,99	32,77	18,29	20,97	22,73	58,54
G – trgovina	52,68	21,50	38,55	40,37	35,59	17,92
H – prijevoz i skladištenje	6,39	24,04	29,71	25,57	12,02	17,70
UKUPNO:	**69,06**	**78,31**	**86,55**	**86,91**	**70,34**	**94,16**
F – građevinarstvo	6,83	5,38	4,36	4,44	7,22	2,73
K – poslovanje nekretninama	19,62	8,81	5,19	4,63	20,15	0,46
ostali	4,49	7,50	3,90	4,02	2,29	2,65
SVEUKUPNO:	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. godini

Tabela 3.3.13: Udio pet najvažnijih djelatnosti u Gradu Rijeci u 2015. godini

	u broju poduzetnika	u broju zaposlenih	u ukupnim prihodima	u ukupnim rashodima	u dobiti	u gubitcima
C – prerađivačka industrija	9,13	19,28	19,55	18,12	35,51	6,20
G – trgovina	24,09	25,38	39,97	41,10	15,94	18,94
H – prijevoz i skladištenje	5,08	14,36	12,77	12,91	8,49	6,48
UKUPNO:	**38,30**	**59,02**	**72,29**	**72,13**	**59,94**	**31,62**
F – građevinarstvo	10,18	5,44	5,96	6,82	4,85	37,60
M – stručne, znan. i tehn. djelatnosti	19,93	10,30	7,31	6,50	18,10	4,46
ostali	31,59	25,24	14,44	14,55	17,11	26,32
SVEUKUPNO:	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2015. godini

Tabela 3.3.4: Udio pet najvažnijih djelatnosti u Gradu Rijeci u 1995. godini

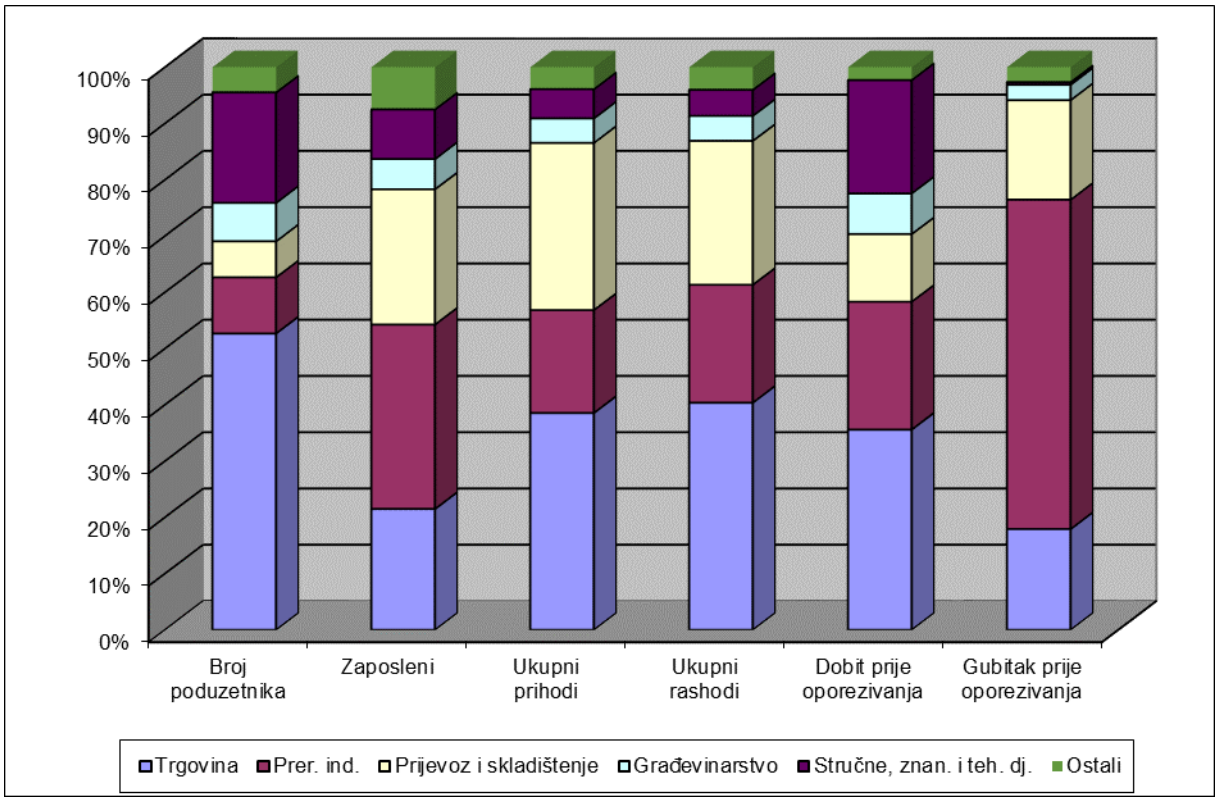

Tabela 3.3.5: Udio pet najvažnijih djelatnosti u Gradu Rijeci u 2015. godini

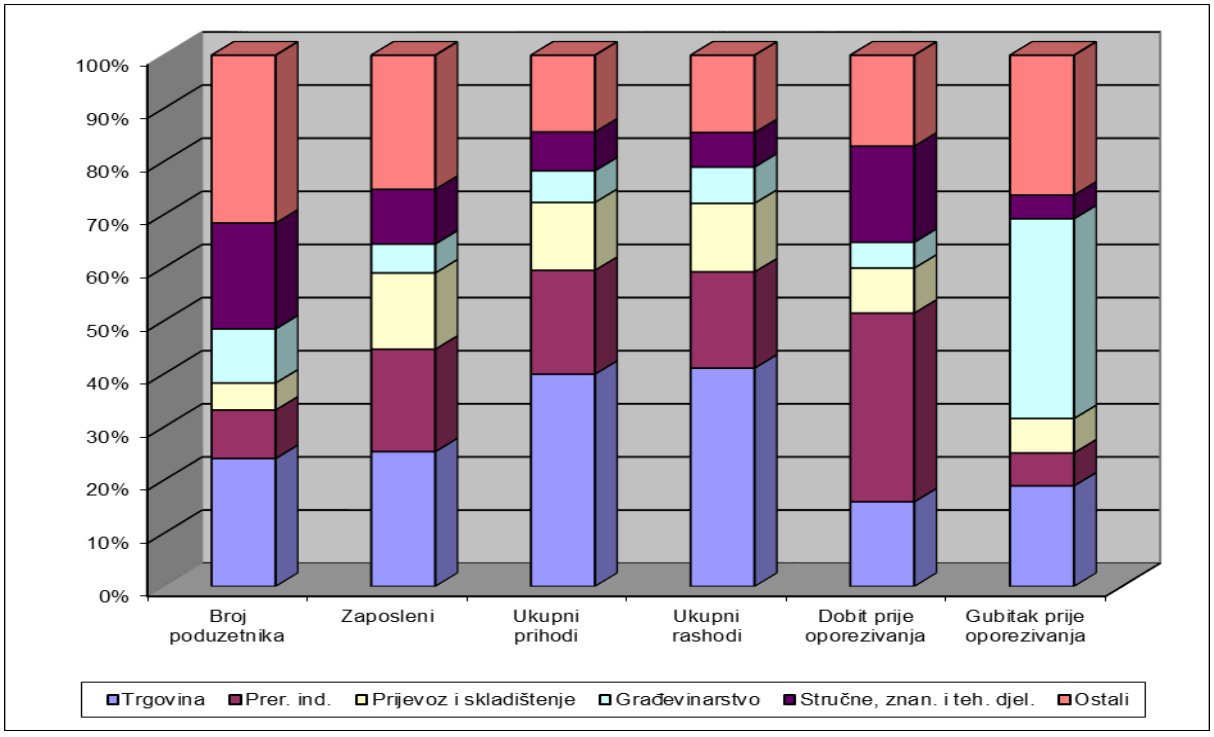

Slika 3.3.6: Najznačajnije djelatnosti u Gradu Rijeci po ukupnom prihodu u 1995. godini

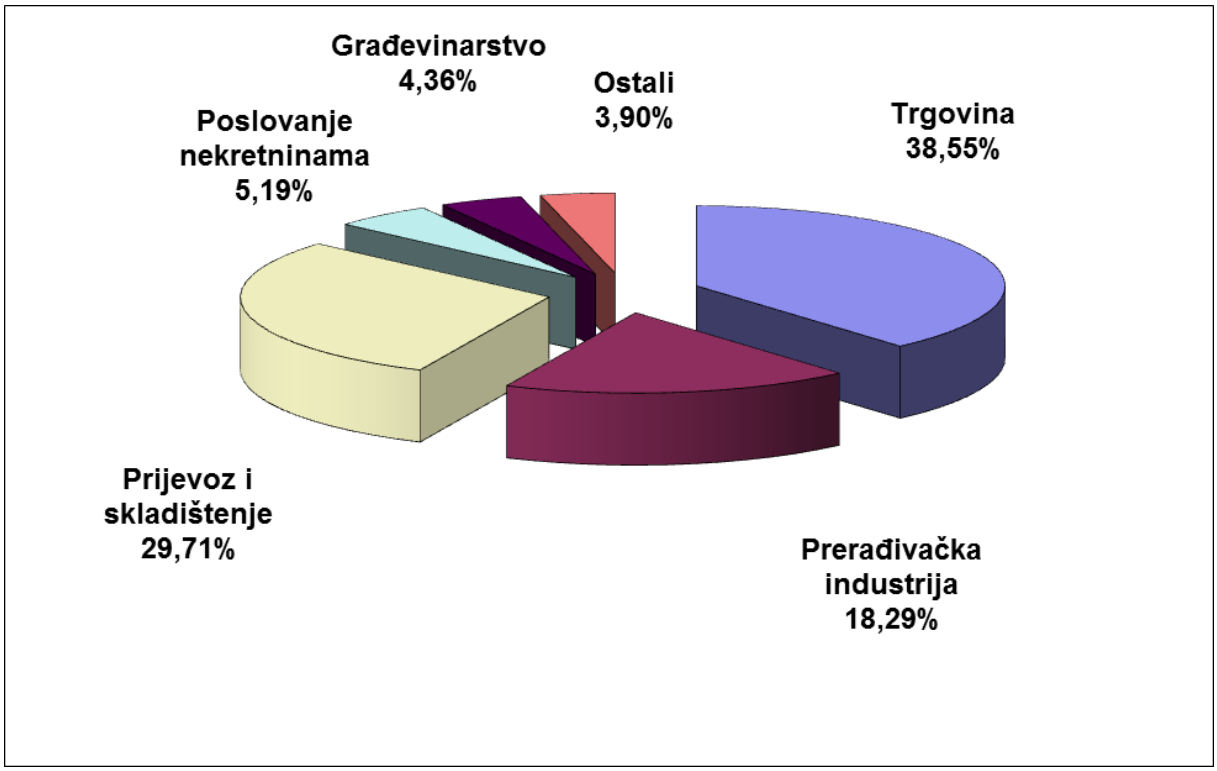

Slika 3.3.7: Najznačajnije djelatnosti u Gradu Rijeci po ukupnom prihodu u 2015. godini

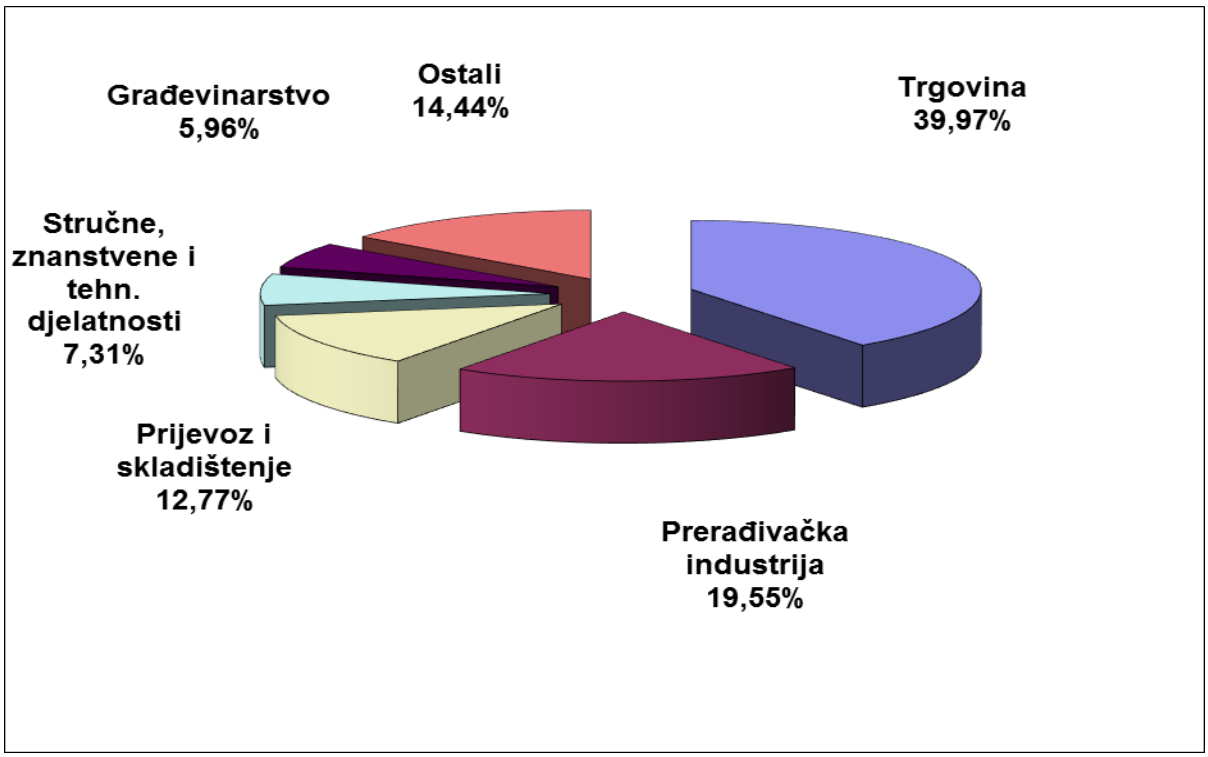

Dominacija trgovine u Gradu Rijeci najbolje je vidljiva iz slijedećih pokazatelja. Od ukupno četrnaest djelatnosti 1995. godine trgovina je na prvom mjestu bila u četiri odabrana pokazatelja, u jednom na drugom i jednom na trećem mjestu. U 2015. godini gledano po udjelima njena je dominacija manje izražena, ali je i dalje na prvom mjestu u četiri odabrana pokazatelja, u jednom na drugom i jednom na trećem mjestu.

Prerađivačka industrija je u 1995. godini bila na prvom mjestu u dva odabrana pokazatelja, u jednom na drugom mjestu i u tri pokazatelja na trećem mjestu. U 2015. godini je na prvom mjestu u jednom odabranom pokazatelju, na drugom u tri, a na četvrtom i šestom mjestu u jednom pokazatelju.

Djelatnost prijevoza i skladištenja ni u 1995. ni u 2015. godini nije bila na prvom mjestu ni u jednom pokazatelju, ali je u tri pokazatelja 1995. godine bila na drugom mjestu. U 2015. godini njezin se udio smanjuje u svim pokazateljima. Na drugom mjestu više nije ni u jednom pokazatelju, već u tri pokazatelja na trećem mjestu te po jednom pokazatelju na četvrtom, petom i šestom mjestu.

Tabela 3.3.14: Udio trgovine u odabranim pokazateljima gospodarstva Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
1995.	**52,68**	1	**21,50**	3	**38,55**	1	**40,37**	1	**35,59**	1	**17,92**	2
2015.	**24,09**	1	**25,38**	1	**39,97**	1	**41,10**	1	**15,94**	3	**18,94**	2

R= Rang

Tabela 3.3.15: Udio prerađivačke industrije u odabranim pokazateljima gospodarstva Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
1995.	**9,99**	3	**32,77**	1	**18,29**	3	**20,97**	3	**22,73**	2	**58,54**	1
2015.	**9,13**	4	**19,28**	2	**19,55**	2	**18,12**	2	**35,51**	1	**6,20**	6

R= Rang

Tabela 3.3.16: Udio djelatnosti prijevoza skladištenja i veza u odabranim pokazateljima gospodarstva Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

	u broju poduzetnika		u broju zaposlenih		u ukupnim prihodima		u ukupnim rashodima		u dobiti		u gubitcima	
	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R	%	R
1995.	**6,39**	5	**24,04**	2	**29,71**	2	**25,57**	2	**12,02**	4	**17,70**	3
2015.	**5,08**	7	**14,36**	3	**12,77**	3	**12,91**	3	**8,49**	4	**6,48**	5

R= Rang

U nastavku slijedi detaljniji prikaz pet najvažnijih djelatnosti u gospodarstvu Grada Rijeke.

3.3.1. Trgovina

Tabela 3.3.1.1: Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi poduzetnika u djelatnosti trgovine Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. godina

apsolutni iznos/u 000 kn

	Broj poduzetnika	Verižni indeks	**Broj zaposlenih**	Verižni indeks	**Ukupni prihodi**	Verižni indeks
1995.	**1.434**	-	**7.457**	-	**3.644.184**	-
1996.	**1.508**	105,2	**6.775**	90,9	**4.242.538**	116,4
1997.	**1.490**	98,8	**6.855**	101,2	**5.275.765**	124,4
1998.	**1.327**	89,1	**6.483**	94,6	**4.857.891**	92,1
1999.	**1.266**	95,4	**6.145**	94,8	**4.314.381**	88,8
2000.	**1.221**	96,4	**5.504**	89,6	**4.494.427**	104,2
2001.	**1.150**	94,2	**6.661**	121,0	**5.581.406**	124,2
2002.	**1.221**	106,2	**7.108**	106,7	**6.372.061**	114,2
2003.	**1.252**	102,5	**7.601**	106,9	**7.157.106**	112,3
2004.	**1.252**	100,0	**8.104**	106,6	**7.785.408**	108,8
2005.	**1.283**	102,5	**8.322**	102,7	**8.318.217**	106,8
2006.	**1.282**	99,9	**8.654**	104,0	**8.932.116**	107,4
2007.	**1.261**	98,4	**9.207**	106,4	**9.879.928**	110,6
2008.	**1.190**	94,4	**9.372**	101,8	**10.049.189**	101,7
2009.	**1.171**	98,4	**8.825**	94,2	**8.717.209**	86,7
2010.	**1.144**	97,7	**7.930**	89,9	**8.176.566**	93,8
2011.	**1.097**	95,9	**8.789**	110,8	**9.027.653**	110,4
2012.	**1.044**	95,2	**7.863**	89,5	**6.508.221**	72,1
2013.	**1.024**	98,1	**7.668**	97,5	**6.485.657**	99,7
2014.	**1.036**	101,2	**7.597**	99,1	**6.808.012**	105,0
2015.	**1.058**	102,1	**7.726**	101,7	**7.278.282**	106,9

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Trgovina je u Gradu Rijeci u cijelom promatranom razdoblju dominantna gospodarska djelatnost.

Broj poduzetnika u djelatnosti trgovine kretao se u rasponu od najmanjih 1.024 u 2013. godini do najviše 1.508 u 1996. godini. Najveće relativno povećanje broja poduzetnika od 6,2% ili 71 poduzetnik više bilo je 2002. godine, a najveće apsolutno povećanje broja poduzetnika bilo je 1996. godine, 74 novih poduzetnika ili 5,2% više u odnosu na prethodnu godinu. Najveće i relativno i apsolutno smanjenje broja poduzetnika od 10,9% ili 163 poduzetnika manje bilo je 1998. godine u odnosu na prethodnu godinu.

Broj zaposlenih kretao se u rasponu od najmanjih 5.504 u 2000. godini do najviše 9.372 u 2008. godini. Najveće i apsolutno i relativno povećanje broja zaposlenih bilo je 2001. godine, 1.157 ili 21,0% novo zaposlenih, a najveće apsolutno i relativno smanjenje 2012. godine, 926 ili 10,5% zaposlenih manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni prihodi kretali su se u rasponu od najmanjih 3,6 mlrd kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 10,0 mlrd kuna u 2008. godini, a ukupni rashodi u rasponu od 4,2 mlrd kuna do 9,9 mlrd kuna u tim istim godinama.

Ostvarena dobit prije oporezivanja kretala se u rasponu od najmanjih 66,1 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 313,9 mln kuna u 2007. godini, a gubitci prije oporezivanja u rasponu od 40,9 mln kuna u 2003. do 330,8 mln kuna u prvoj promatranoj godini.

Slika 3.3.1.1: Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u trgovini Grada Rijeke

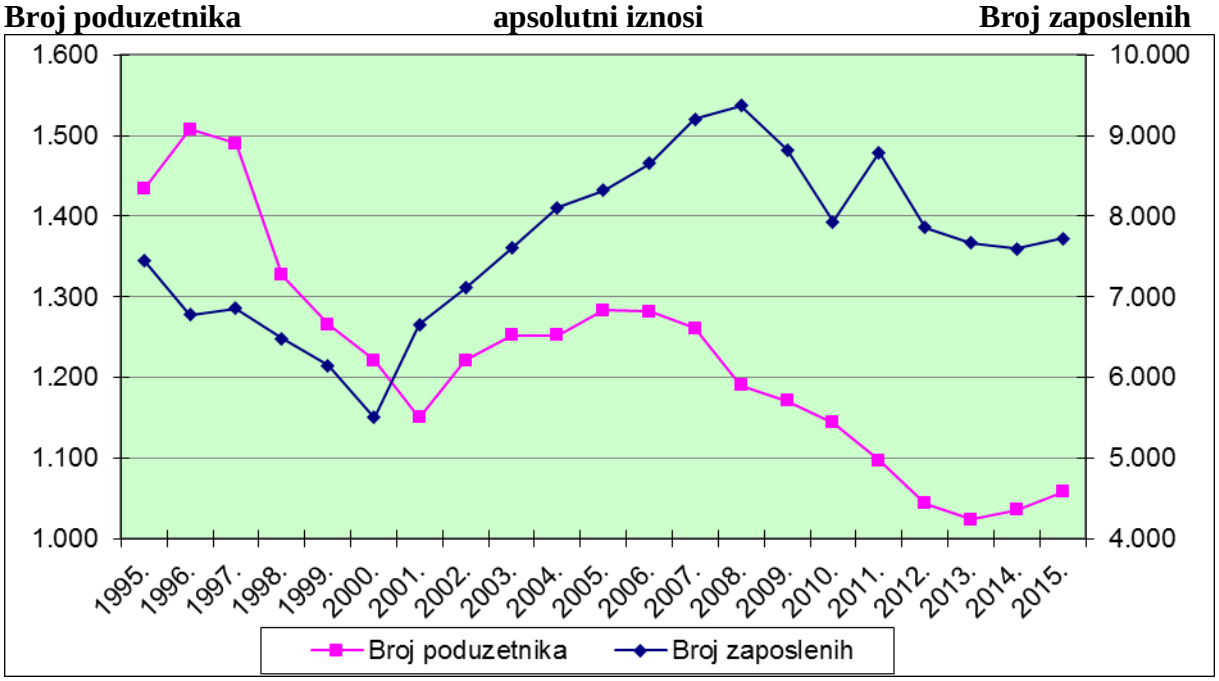

Slika 3.3.1.2: Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u trgovini Grada Rijeke

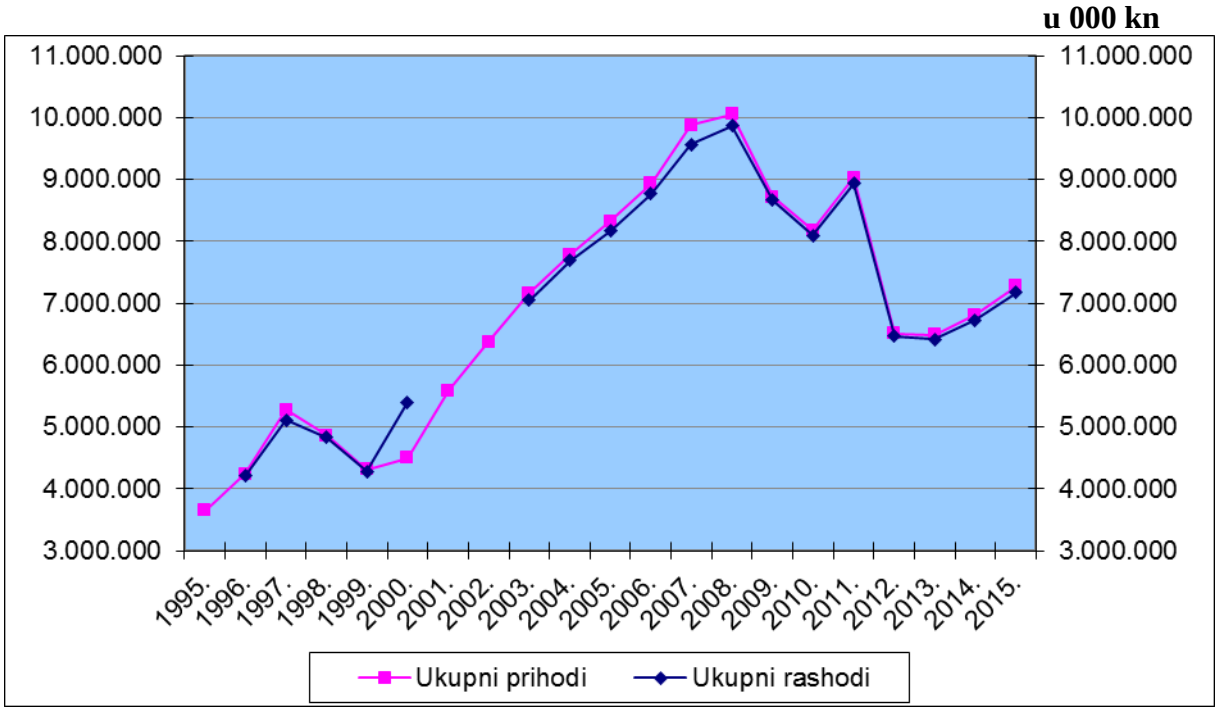

Tabela 3.3.1.2: Ukupni rashodi, dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u djelatnosti trgovine Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. godina

u 000 kn

	Ukupni rashodi	Verižni indeks	**Dobit**	Verižni indeks	**Gubitak**	Verižni indeks
1995.	**-**	-	**66.194**	-	**330.787**	
1996.	**4.212.354**	-	**96.184**	145,3	**66.000**	20,0
1997.	**5.104.606**	121,2	**121.508**	126,3	**50.349**	76,3
1998.	**4.827.180**	94,6	**108.378**	89,2	**77.667**	154,3
1999.	**4.284.708**	88,8	**125.241**	115,6	**95.568**	123,0
2000.	**5.396.443**	125,9	**147.103**	117,5	**49.120**	51,4
2001.	**-**	-	**152.191**	103,5	**105.139**	214,0
2002.	**-**	-	**138.173**	90,8	**194.027**	184,5
2003.	**7.045.212**	-	**152.811**	110,6	**40.917**	21,1
2004.	**7.693.791**	109,2	**164.432**	107,6	**72.815**	178,0
2005.	**8.168.851**	106,2	**232.140**	141,2	**82.774**	113,7
2006.	**8.769.891**	107,4	**237.599**	102,4	**75.375**	91,1
2007.	**9.562.697**	109,0	**313.870**	132,1	**86.638**	114,9
2008.	**9.867.292**	103,2	**286.772**	91,4	**104.874**	121,0
2009.	**8.666.845**	87,8	**218.908**	76,3	**168.543**	160,7
2010.	**8.099.726**	93,5	**227.572**	104,0	**150.733**	89,4
2011.	**8.930.232**	110,3	**247.619**	108,8	**150.198**	99,6
2012.	**6.463.173**	72,4	**164.052**	66,3	**119.004**	79,2
2013.	**6.411.513**	99,2	**166.857**	101,7	**92.713**	77,9
2014.	**6.726.806**	104,9	**180.134**	108,0	**98.928**	106,7
2015.	**7.168.453**	106,6	**191.782**	106,5	**81.953**	82,8

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Slika 3.3.1.3: Kretanje dobiti i gubitaka prije oporezivanja u trgovini Grada Rijeke

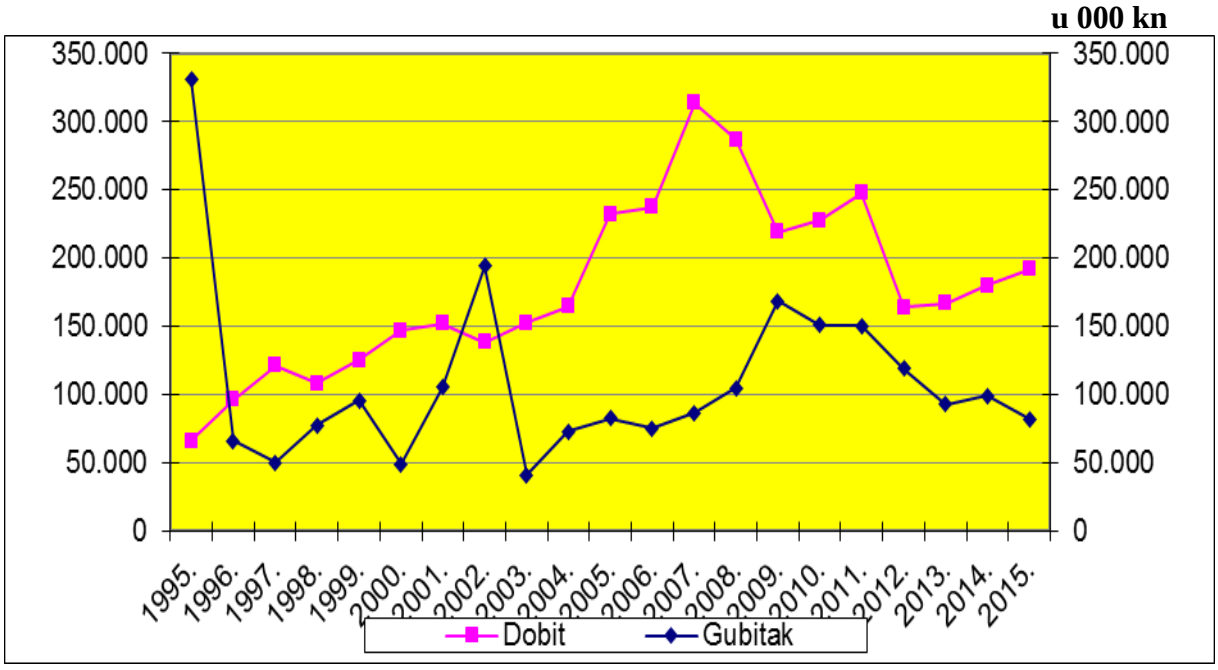

Za proteklu 2015. godinu financijske je izvještaje predalo 1.058 poduzetnika kojima je trgovina glavna djelatnost, što čini 24,09% svih poduzetnika u gospodarstvu Grada Rijeke, broj od 7.726 zaposlenih čini 25,38% svih zaposlenih, ostvareni ukupni prihodi od 7,3 mlrd kuna sudjeluje sa 39,977%, a ostvareni rashodi od 7,2 mlrd kuna sudjeluju sa 41,10%. U djelatnosti trgovine ostvarena je dobit prije oporezivanja od 191,8 mln kuna ili 15,94% ukupne dobiti gradskog gospodarstva, a ova djelatnost ostvaruje 18,94% udjela u gubitcima s ostvarenim gubitkom u 2015. godini u iznosu od 82,0 mln kuna.

Udio broja poduzetnika u trgovini u odnosu na ukupan broj poduzetnika u Gradu Rijeci smanjen je u promatranom razdoblju sa 52,68% na 24,09%, udio broja zaposlenih povećan je sa 21,50% na 25,38%, udio ukupnih prihoda povećan je sa 38,55% na 39,97%, ukupnih rashodi sa 40,37% na 41,10%, udio dobiti smanjen je sa 35,58% na 15,94%, a udio gubitaka je povećan sa 17,92% na 18,94%.

Tabela 3.3.1.3: Kretanje pojedinih kategorija u trgovini Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

Opis	1995.	Udio u %	2015.	Udio u %	Indeks	Indeks Grad Rijeka
Broj poduzetnika	**1.434**	52,68	**1.058**	24,09	73,8	161,3
Broj zaposlenih	**7.457**	21,50	**7.726**	25,38	103,6	87,8
Ukupni prihodi (u 000 kn)	**3.644.184**	38,55	**7.278.282**	39,97	199,7	192,6
Ukupni rashodi (u 000 kn)	**4.212.354***	40,37	**7.168.453**	41,10	170,2	167,1
Dobit (u 000 kn)	**66.194**	35,58	**191.782**	15,94	289,7	646,7
Gubitak (u 000 kn)	**128.141**	17,92	**81.953**	18,94	64,0	30,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996.* i 2015. godini

Promatramo li kretanja pojedinih kategorija u trgovini u odnosu na istovjetna kretanja u cjelokupnom gospodarstvu Grada Rijeke uočava se smanjenje broja poduzetnika za 26,2%, dok je na gradskom nivou ostvareno istovremeno povećanje broja poduzetnika od 61,3%. Kod broja zaposlenih obrnuta je situacija jer je broj zaposlenih u trgovini povećan za 3,6%, a na gradskom nivou je smanjen za 12,2%.

Ukupni prihodi sa povećanjem od 99,7% rasli su nešto više od prosjeka gradskog gospodarstva koje je ostvarilo rast od 92,6%, ali su istovremeno i ukupni rashodi zabilježili nešto veći rast od gradskog prosjeka i to 70,2% prema 67,1% rasta na gradskom nivou.

Rast ostvarene dobit prije oporezivanja od 189,7% manji je od porasta na gradskom nivou koji iznosi 546,7%, a smanjenje gubitaka od 36,0% je također manje od smanjenja od 69,9% ostvarenog na nivou cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke.

3.3.2. Prerađivačka industrija

Tabela 3.3.2.1: Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi poduzetnika u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. godina

apsolutni iznos/u 000 kn

	Broj poduzetnika	Verižni indeks	**Broj zaposlenih**	Verižni indeks	**Ukupni prihodi**	Verižni indeks
1995.	**272**	-	**11.368**	-	**1.729.316**	-
1996.	**262**	96,3	**10.064**	88,5	**1.832.116**	105,9
1997.	**300**	114,5	**9.879**	98,2	**2.464.723**	134,5
1998.	**295**	98,3	**9.864**	99,8	**2.258.548**	91,6
1999.	**289**	98,0	**8.534**	86,5	**2.106.145**	93,3
2000.	**292**	101,0	**9.034**	105,9	**3.056.098**	145,1
2001.	**304**	104,1	**9.369**	103,7	**3.413.910**	111,7
2002.	**328**	107,9	**9.903**	105,7	**3.440.835**	100,8
2003.	**370**	112,8	**9.658**	97,5	**3.114.860**	90,5
2004.	**385**	104,1	**9.282**	96,1	**3.643.109**	117,0
2005.	**385**	100,0	**9.611**	103,5	**4.414.502**	121,2
2006.	**409**	106,2	**8.579**	89,3	**4.536.329**	102,8
2007.	**427**	104,4	**8.349**	97,3	**4.275.462**	94,2
2008.	**361**	84,5	**7.185**	86,1	**4.291.475**	100,4
2009.	**362**	100,3	**7.519**	104,6	**3.348.871**	78,0
2010.	**400**	110,5	**7.254**	96,5	**3.301.172**	98,6
2011.	**387**	96,8	**6.707**	92,5	**4.987.656**	151,1
2012.	**375**	96,9	**6.432**	95,9	**4.115.691**	82,5
2013.	**375**	100,0	**5.942**	92,4	**2.876.311**	69,9
2014.	**399**	106,4	**5.742**	96,6	**3.037.472**	105,6
2015.	**401**	100,5	**5.868**	102,2	**3.560.055**	117,2

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Prerađivačka industrija je nekada bila okosnica razvoja gospodarstva Grada Rijeke. U promatranom razdoblju njezin udio u gospodarstvu Grada Rijeke u svim pokazateljima je smanjen, a najviše u broju zaposlenih. Prije petnaestak godina u toj je djelatnosti radio svaki treći zaposleni, a prošle godine svaki peti.

Broj poduzetnika u prerađivačkoj industriji kretao se u rasponu od najmanjih 262 u 1996. godini do najviše 427 u 2007. godini. Najveće i relativno i apsolutno povećanje broja poduzetnika bilo je 1997. godine, 14,5% ili 38 novih poduzetnika, a jednaki broj novih poduzetnika bio je i 2010. godine, ali u relativnom pogledu to je povećanje od 10,5%. Najveće i relativno i apsolutno smanjenje bilo je 2008. godine, 15,5% ili 66 poduzetnika manje u odnosu na prethodnu godinu.

Broj zaposlenih kretao se u rasponu od najmanjih 5.742 u 2014. godini do najviše 11.368 u prvoj promatranoj godini. Najveće i relativno i apsolutno povećanje broja zaposlenih bilo je 2002. godine, 5,7% ili 534 novo zaposlenih. Najveće apsolutno smanjenje bilo je 1999. godine, 1.330 ili 13,5% zaposlenih manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni prihodi kretali su se u rasponu od najmanjih 1,7 mlrd kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 5,0 mlrd kuna u 2011. godini, a ukupni rashodi u rasponu od 2,2 mlrd kuna do 4,5 mlrd kuna u 2006. godini.

Slika 3.3.2.1: Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke

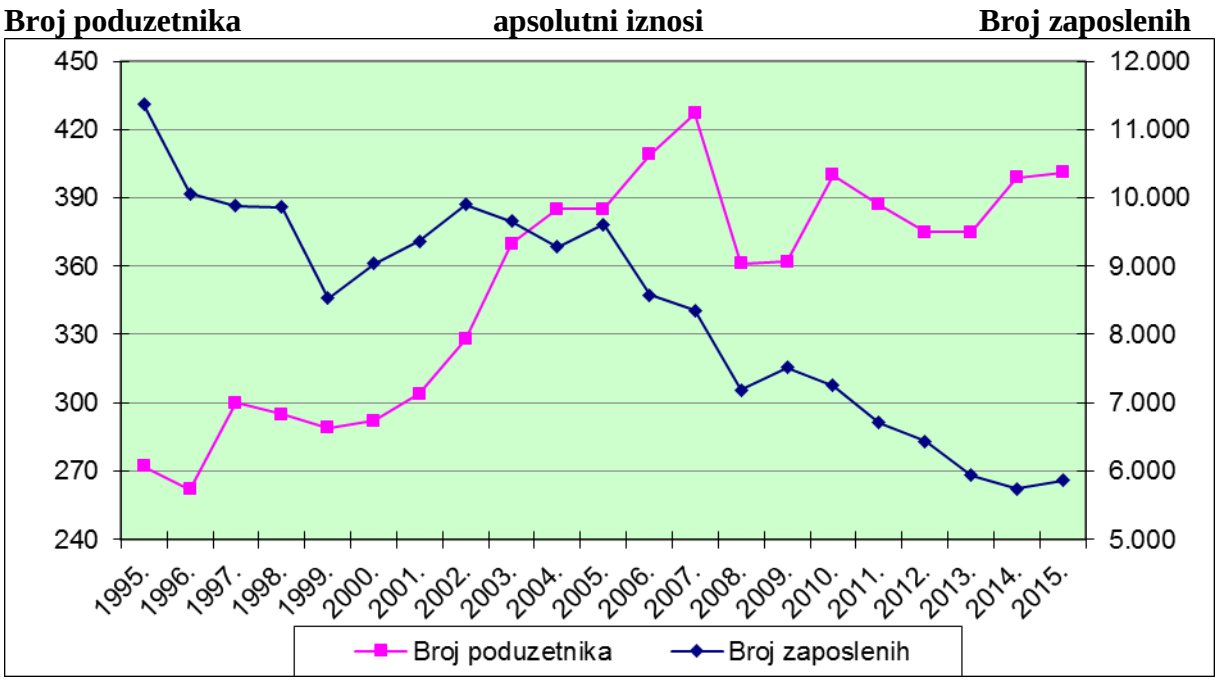

Slika 3.3.2.2: Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke

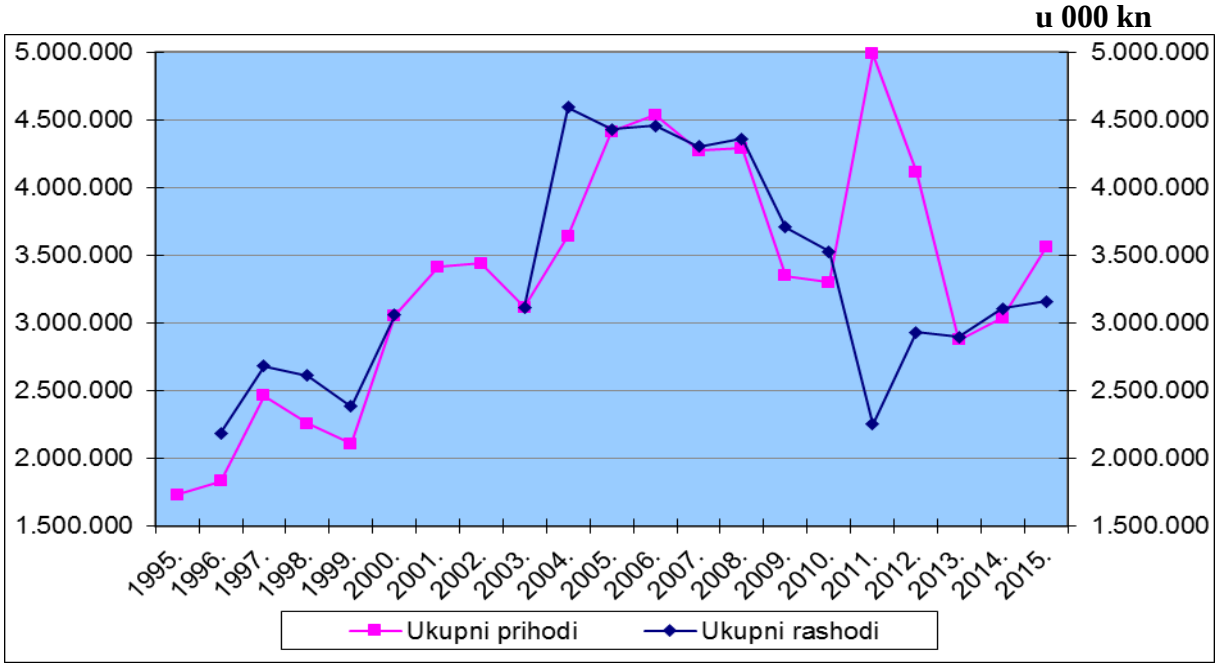

Tabela 3.3.2.2: Ukupni rashodi, dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. godina

u 000 kn

	Ukupni rashodi	Verižni indeks	**Dobit**	Verižni indeks	**Gubitak**	Verižni indeks
1995.	**-**	-	**42.285**	-	**613.490**	
1996.	**2.188.381**	-	**60.234**	142,4	**416.499**	67,9
1997.	**2.684.322**	122,7	**129.692**	215,3	**349.291**	83,9
1998.	**2.611.564**	97,3	**84.439**	65,1	**437.454**	125,2
1999.	**2.383.326**	91,3	**69.966**	82,9	**347.147**	79,4
2000.	**3.061.526**	128,5	**234.958**	335,8	**240.386**	69,2
2001.	**-**	-	**103.878**	44,2	**749.383**	311,7
2002.	**-**	-	**102.502**	98,7	**1.114.009**	148,7
2003.	**3.115.155**	-	**99.467**	97,0	**99.761**	9,0
2004.	**4.592.430**	147,4	**155.158**	156,0	**1.104.479**	1107,1
2005.	**4.432.727**	96,5	**184.250**	118,7	**202.475**	18,3
2006.	**4.460.137**	100,6	**164.824**	89,5	**88.632**	43,8
2007.	**4.303.491**	96,5	**176.201**	106,9	**204.230**	230,4
2008.	**4.359.762**	101,3	**293.496**	166,6	**361.784**	177,1
2009.	**3.706.617**	85,0	**145.457**	49,6	**503.203**	139,1
2010.	**3.527.427**	95,2	**136.469**	93,8	**362.723**	72,1
2011.	**2.251.324**	63,8	**2.878.798**	2109,5	**142.466**	39,3
2012.	**2.933.329**	130,3	**1.344.649**	46,7	**162.287**	113,9
2013.	**2.896.044**	98,7	**170.470**	12,7	**190.203**	117,2
2014.	**3.107.407**	107,3	**221.202**	129,8	**291.137**	153,1
2015.	**3.159.748**	101,7	**427.121**	193,1	**26.814**	9,2

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Ostvarena dobit prije oporezivanja kretala se u rasponu od najmanjih 42,3 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 2,9 mlrd kuna u 2011. godini, a gubitci prije oporezivanja u rasponu od 88,6 mln kuna u 2006. do 1,1 mlrd kuna u 2002. godini.

Slika 3.3.2.3: Kretanje dobiti i gubitaka prije oporezivanja u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke

u 000 kn

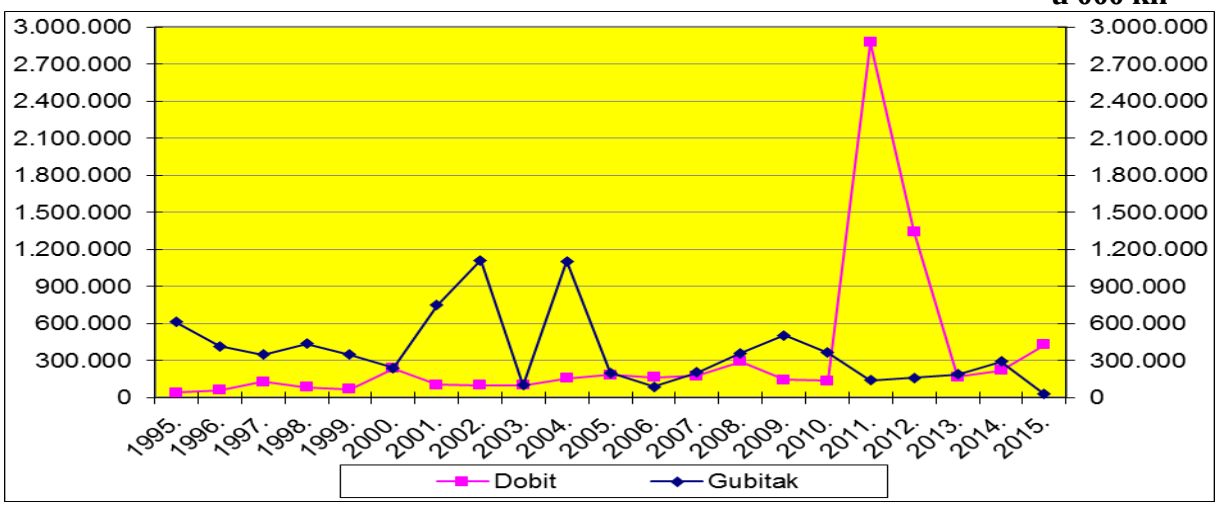

Za proteklu 2015. godinu financijske je izvještaje predao 401 poduzetnik kojemu je prerađivačka industrija glavna djelatnost, što čini 9,13% svih poduzetnika u gospodarstvu Grada Rijeke, broj od 5.868 zaposlenih čini 19,28% svih zaposlenih, ostvareni ukupni prihodi od 3,6 mlrd kuna sudjeluju sa 19,55%, a ostvareni rashodi od 3,2 mlrd kuna sudjeluju sa 18,12%. U prerađivačkoj industriji ostvarena je dobit prije oporezivanja od 427,1 mln kuna ili 35,51% ukupne dobiti gradskog gospodarstva, a ova djelatnost ostvaruje 6,20% udjela u gubitcima s ostvarenim gubitkom u 2015. godini u iznosu od 26,8 mln kuna.

Udio dva pokazatelja povećan je u 2015. godini u odnosu na 1995. godinu i to udio ukupnih prihoda sa 18,29% na 19,55%, te udio dobiti sa 22,73% na 35,51%, dok je smanjen udio broja poduzetnika sa 9,99% na 9,13%, udio broja zaposlenih sa 32,77% na 19,28%, udio ukupnih rashoda sa 20,97% na 18,12%, a udio gubitaka, što je jedino pozitivno, sa 58,54% na 6,20%.

Tabela 3.3.2.3: Kretanje pojedinih kategorija u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

Opis	1995.	Udio u %	2015.	Udio u %	Indeks	Indeks Grad Rijeka
Broj poduzetnika	**272**	9,99	**401**	9,13	147,4	161,3
Broj zaposlenih	**11.368**	32,77	**5.868**	19,28	51,6	87,8
Ukupni prihodi (u 000 kn)	**1.729.316**	18,29	**3.560.055**	19,55	205,9	192,6
Ukupni rashodi (u 000 kn)	**2.188.381***	20,97	**3.159.748**	18,12	144,4	167,1
Dobit (u 000 kn)	**42.285**	22,73	**427.121**	35,51	1010,1	646,7
Gubitak (u 000 kn)	**418.642**	58,54	**26.814**	6,20	6,4	30,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996.* i 2015. godini

Promatramo li kretanja pojedinih kategorija u prerađivačkoj industriji u odnosu na istovjetna kretanja u cjelokupnom gospodarstvu Grada Rijeke uočava se povećanje broja poduzetnika za 47,4%, dok je na gradskom nivou ostvareno istovremeno povećanje broja poduzetnika od 61,3%. Kod broja zaposlenih obrnuta je situacija jer je broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji smanjen za 48,4%, a na gradskom nivou je smanjen za 12,2%.

Ukupni prihodi sa povećanjem od 105,9% rasli su više od prosjeka gradskog gospodarstva koje je ostvarilo rast od 92,6%, a istovremeno su ukupni rashodi zabilježili manji rast od gradskog prosjeka i to 44,4% prema 67,1% rasta na gradskom nivou.

Rast ostvarene dobit prije oporezivanja od 910,1% veći je od porasta na gradskom nivou koji iznosi 546,7%, a istovremeno je ostvareno i veće smanjenje gubitaka od 93,6% dok je na nivou cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke ostvareno smanjenje gubitaka od 69,9%.

3.3.2.1. Gradnja brodova i čamaca (Brodogradnja)

U okviru prerađivačke industrije brodogradnja (odjeljak C – 301 gradnja brodova i čamaca) ima poseban značaj i zato pokazatelje za tu granu prerađivačke industrije izdvajamo i prikazujemo zasebno.

Broj poduzetnika obveznika poreza na dobit iz brodograđevne industrije koji su predali financijska izvješća povećan je u promatranom razdoblju sa 5 u 1995. godini (2 mala i 3 velika poduzetnika) na 31 u 2015. godini (29 malih i 2 velika poduzetnika) ili za 6,2 puta, a njihov udio u prerađivačkoj industriji Grada Rijeke povećan je sa 1,84% na 7,73%. Krajem 2015. godine u brodograđevnoj industriji bilo je 1.958 zaposlenih, a njihov udio u prerađivačkoj industriji povećan je sa 22,47% u 1995. godini na 33,37% u 2015. godini..

Ukupni prihodi povećani su za 4,6 puta odnosno sa 337,5 milijuna kuna na 1,5 milijardi kuna, a udio u ukupnim prihodima cijele prerađivačke industrije povećan je u navedenom razdoblju. sa 19,52% na 43,26%. Ukupni rashodi povećani su za 1,9 puta odnosno sa 699,7 milijuna kuna na 1,4 milijarde kuna, a udio u ukupnim rashodima cijele prerađivačke industrije povećan je sa 31,97% na 43,01%, uz napomenu da je to za razdoblje od 1996. godine, s obzirom da kao što je već rečeno za 1995. godinu u bazi podataka HGK nema podatka o ostvarenim ukupnim rashodima pojedinih grana djelatnosti.

U brodograđevnoj industriji u 1995. godini ostvarena je dobit od svega 51 tisuću kuna, a dvadeset godina kasnije 183,6 milijuna kuna što predstavlja udio od 42,98% u dobiti prerađivačke industrije Grada Rijeke. S druge strane ukupni gubitci u prvoj promatranoj godini od 278,0 milijuna kuna ili 66,41% ukupnih gubitaka prerađivačke industrije Grada Rijeke, pali su na 2,5 milijuna kuna u 2015. godini što predstavlja udio od relativno niskih 9,36% ukupnih gubitaka prerađivačke industrije.

Tabela 3.3.2.1.1: Kretanje pojedinih kategorija u brodograđevnoj industriji

Opis	1995.	Udio u prer.ind.	2015.	Udio u prer.ind.	Indeks
Broj poduzetnika	**5**	1,84	**31**	7,73	620,0
Prosječan broj zaposlenih (sati rada)	**2.554**	22,47	**1.958**	33,37	76,7
Ukupni prihodi (u 000 kn)	**337.503**	19,52	**1.540.073**	43,26	456,3
Ukupni rashodi (u 000 kn)	**699.713***	31,97	**1.358.983**	43,01	194,2
Dobit prije oporezivanja (u 000 kn)	**51**	0,12	**183.573**	42,98	359947,1
Gubitak prije oporezivanja (u 000 kn)	**278.026**	66,41	**2.483**	9,26	0,9

Izvor: HGK/FINA - Osnovni financijski rezultati poduzetnika u 1995., 1996.* i 2015. godini

Brodogradilište 3. Maj – Porinuće broda

3.3.3. Prijevoz i skladištenje

Tabela 3.3.3.1: Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi poduzetnika u djelatnosti prijevoza i skladištenja Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. godina

apsolutni iznos/u 000 kn

	Broj poduzetnika	Verižni indeks	**Broj zaposlenih**	Verižni indeks	**Ukupni prihodi**	Verižni indeks
1995.	**174**	-	**8.338**	-	**2.808.538**	-
1996.	**195**	112,1	**8.201**	98,4	**2.643.935**	94,1
1997.	**196**	100,5	**8.029**	97,9	**2.845.066**	107,6
1998.	**184**	93,9	**7.077**	88,1	**2.131.207**	74,9
1999.	**191**	103,8	**6.423**	90,8	**1.359.675**	63,8
2000.	**192**	100,5	**6.379**	99,3	**1.482.979**	109,1
2001.	**194**	101,0	**6.254**	98,0	**1.673.228**	112,8
2002.	**207**	106,7	**4.876**	78,0	**1.728.012**	103,3
2003.	**219**	105,8	**6.304**	129,3	**1.920.528**	111,1
2004.	**219**	100,0	**6.089**	96,6	**1.979.756**	103,1
2005.	**244**	111,4	**6.077**	99,8	**2.125.289**	107,4
2006.	**247**	101,2	**6.098**	100,3	**2.375.178**	111,8
2007.	**249**	100,8	**6.049**	99,2	**2.547.311**	107,2
2008.	**209**	83,9	**5.841**	96,6	**2.680.343**	105,2
2009.	**204**	97,6	**5.744**	98,3	**2.417.637**	90,2
2010.	**204**	100,0	**5.551**	96,6	**2.402.611**	99,4
2011.	**205**	100,5	**5.441**	98,0	**2.655.612**	110,5
2012.	**189**	92,2	**5.355**	98,4	**2.525.428**	95,1
2013.	**205**	108,5	**5.395**	100,7	**2.526.952**	100,1
2014.	**212**	103,4	**4.473**	82,9	**2.301.349**	91,1
2015.	**223**	105,2	**4.373**	97,8	**2.325.534**	101,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Broj poduzetnika u djelatnost prijevoza i skladištenja kretao se u rasponu od najmanjih 174 u prvoj promatranoj godini do najviše 249 u 2007. godini. Najveće apsolutno povećanje broja poduzetnika bilo je 2005. godine, 25 novih poduzetnika, a najveće apsolutno smanjenje 2008. godine, 40 poduzetnika manje u odnosu na prethodnu godinu.

Broj zaposlenih kretao se u rasponu od najmanjih 4.876 u 2002. godini do najviše 8.338 u prvoj promatranoj godini. Najveće i apsolutno i relativno povećanje broja zaposlenih bilo je 2003. godine, 1.428 novo zaposlenih ili 29,3%, a najveće i apsolutno i relativno smanjenje 2002. godine, 1.378 ili 22,0% zaposlenih manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni prihodi kretali su se u rasponu od najmanjih 1,3 mlrd kuna u 1999. godini do najvećih 2,8 mlrd kuna u 1997. godini, a ukupni rashodi u rasponu od 1,4 mlrd kuna do 3,1 mlrd kuna u tim istim godinama.

Ostvarena dobit prije oporezivanja kretala se u rasponu od najmanjih 22,4 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 84,3 mln kuna u 2002. godini, a gubitci prije oporezivanja u rasponu od 12,3 mln kuna u 2005. do 695,9 mln kuna u 2002 godini.

Slika 3.3.3.1: Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u djelatnost prijevoza i skladištenja Grada Rijeke

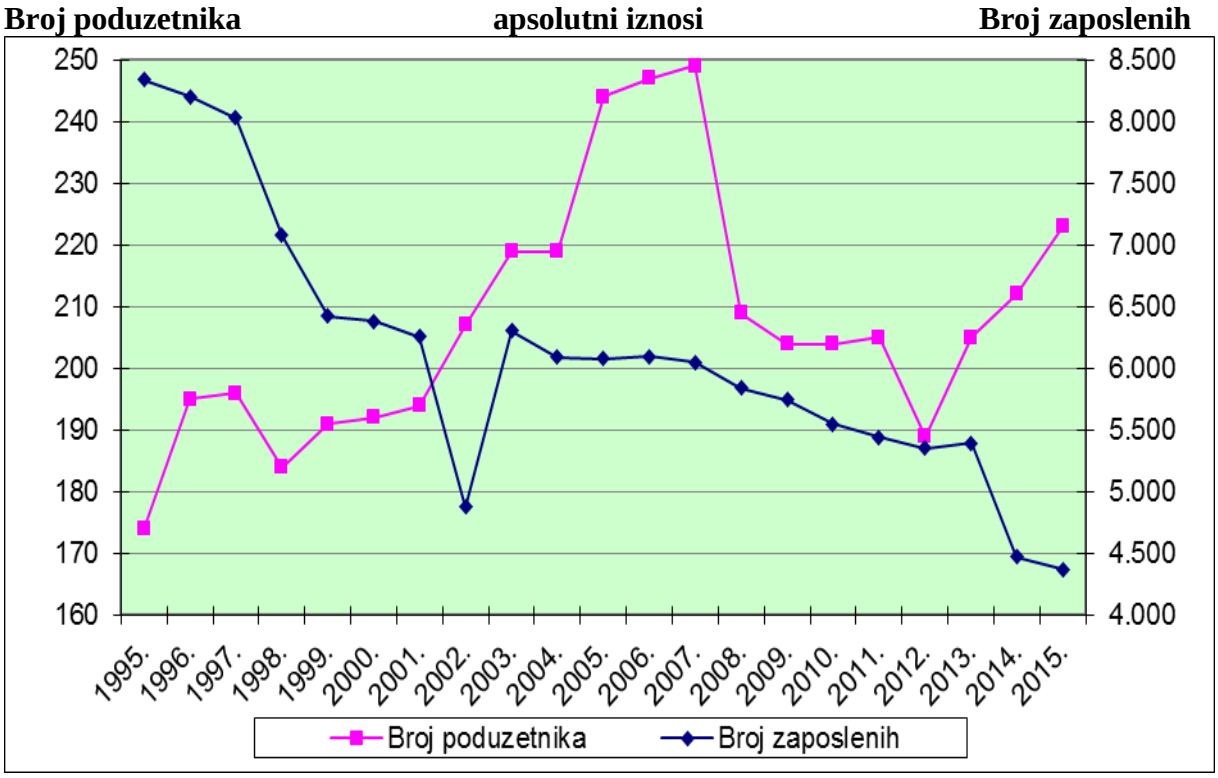

Slika 3.3.3.2: Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u djelatnost prijevoza i skladištenja Grada Rijeke

u 000 kn

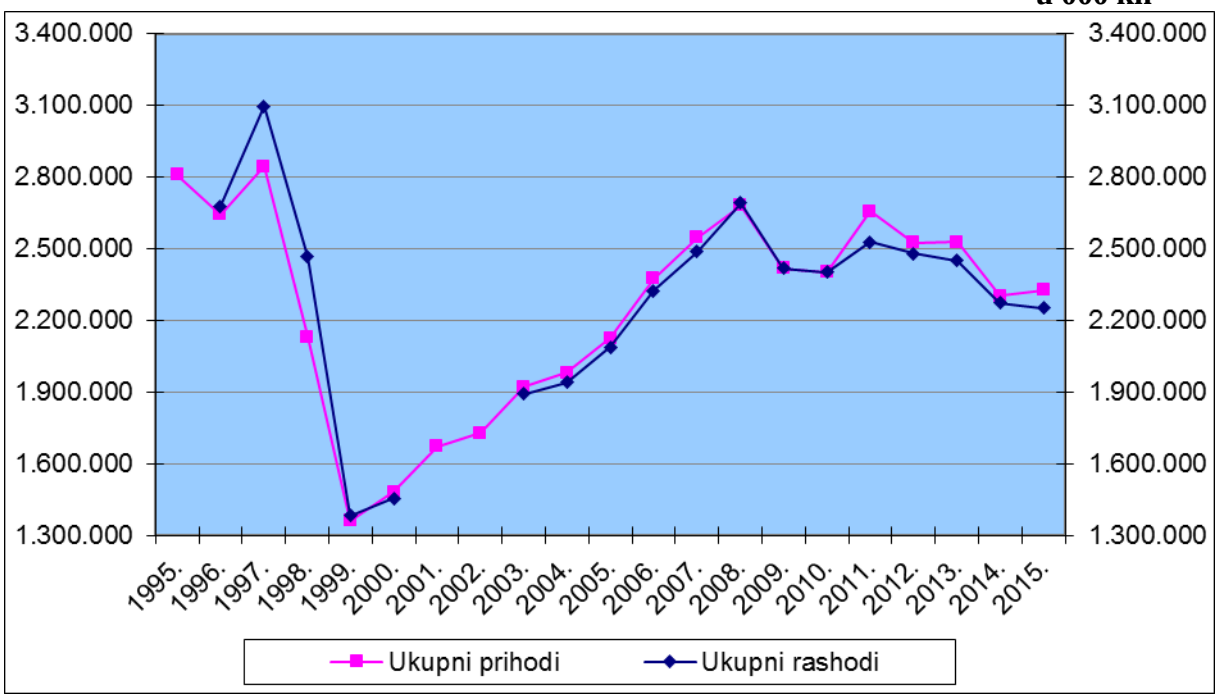

Tabela 3.3.3.2: Ukupni rashodi, dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u djelatnosti prijevoza i skladištenja Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. godina

u 000 kn

	Ukupni rashodi	Verižni indeks	**Dobit**	Verižni indeks	**Gubitak**	Verižni indeks
1995.	**-**	-	**22.361**	-	**135.971**	-
1996.	**2.677.861**	-	**28.415**	127,1	**52.341**	38,5
1997.	**3.097.597**	115,7	**39.242**	138,1	**291.774**	557,4
1998.	**2.465.765**	79,6	**30.185**	76,9	**364.742**	125,0
1999.	**1.382.351**	56,1	**37.186**	123,2	**59.861**	16,4
2000.	**1.454.686**	105,2	**46.094**	124,0	**17.801**	29,7
2001.	**-**	-	**53.926**	117,0	**611.403**	3434,7
2002.	**-**	-	**84.253**	156,2	**695.937**	113,8
2003.	**1.890.750**	-	**81.892**	97,2	**52.114**	7,5
2004.	**1.940.513**	102,6	**66.873**	81,7	**27.630**	53,0
2005.	**2.087.505**	107,6	**50.105**	74,9	**12.321**	44,6
2006.	**2.322.857**	111,3	**72.757**	145,2	**20.436**	165,9
2007.	**2.486.535**	107,0	**77.436**	106,4	**16.661**	81,5
2008.	**2.690.044**	108,2	**68.540**	88,5	**78.240**	469,6
2009.	**2.418.256**	89,9	**55.230**	80,6	**55.848**	71,4
2010.	**2.401.063**	99,3	**49.417**	89,5	**47.869**	85,7
2011.	**2.526.883**	105,2	**184.324**	373,0	**55.595**	116,1
2012.	**2.479.313**	98,1	**69.497**	37,7	**23.383**	42,1
2013.	**2.450.706**	98,8	**88.510**	127,4	**12.264**	52,4
2014.	**2.273.068**	92,8	**94.298**	106,5	**66.018**	538,3
2015.	**2.251.441**	99,0	**102.127**	108,3	**28.034**	42,5

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Slika 3.3.3.3: Kretanje dobiti i gubitaka prije oporezivanja u djelatnost prijevoza i skladištenja Grada Rijeke

u 000 kn

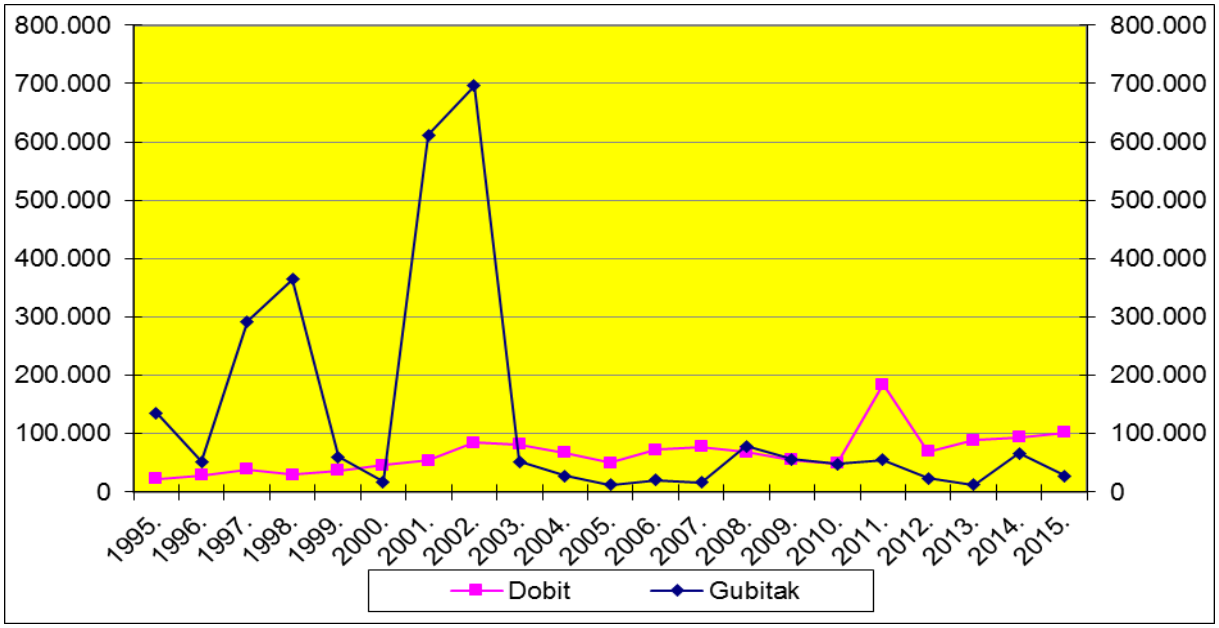

Za proteklu 2015. godinu financijske je izvještaje predalo 223 poduzetnika kojima je prijevoz i skladištenje glavna djelatnost, što čini 5,08% svih poduzetnika u gospodarstvu Grada Rijeke, broj od 4.373 zaposlenih čini 14,36% svih zaposlenih, ostvareni ukupni prihodi od 2,3 mlrd kuna sudjeluju sa 12,77%, a ostvareni ukupni rashodi od 2,7 mlrd kuna sudjeluju sa 15,42%. U djelatnosti prijevoza i skladištenja ostvarena je dobit prije oporezivanja od 102,1 mln kuna ili 8,49% ukupne dobiti gradskog gospodarstva, a ova djelatnost ostvaruje 18,08% udjela u gubitcima s ostvarenim gubitkom u 2015. godini u iznosu od 78,2 mln kuna.

Udio gotovo svih pokazatelja smanjen je u 2015. godini u odnosu na 1995. godinu i to broja poduzetnika sa 6,39% na 5,08%, udio broja zaposlenih sa 24,04% na 14,36%, udio ukupnih prihoda sa 29,71% na 12,77%, ukupnih rashoda sa 25,57% na 15,42%, udio dobiti sa 12,02% na 8,49%, a udio gubitaka je povećan, što je također negativno, sa 17,70% na 18,08%.

Tabela 3.3.3.3: Kretanje pojedinih kategorija u djelatnosti prijevoza i skladištenja Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

Opis	1995.	Udio u %	2015.	Udio u %	Indeks	Indeks Grada Rijeke
Broj poduzetnika	**174**	6,39	**223**	5,08	128,2	161,3
Broj zaposlenih	**8.338**	24,04	**4.373**	14,36	52,4	87,8
Ukupni prihodi (u 000 kn)	**2.808.538**	29,71	**2.325.534**	12,77	82,8	192,6
Ukupni rashodi (u 000 kn)	**2.667.861***	25,57	**2.690.044**	15,42	100,8	167,1
Dobit (u 000 kn)	**22.361**	12,02	**102.127**	8,49	456,7	646,7
Gubitak (u 000 kn)	**126.604**	17,70	**78.240**	18,08	61,8	30,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996.* i 2015. godini

Promatramo li kretanja pojedinih kategorija u djelatnosti prijevoza i skladištenja u odnosu na istovjetna kretanja u cjelokupnom gospodarstvu Grada Rijeke uočava se povećanje broja poduzetnika za 28,2%, dok je na gradskom nivou ostvareno istovremeno povećanje broja poduzetnika od 61,3. Kod broja zaposlenih obrnuta je situacija jer je broj zaposlenih u djelatnosti prijevoza i skladištenja smanjen za 47,6%, a na gradskom nivou je smanjen za 12,2%.

Ukupni prihodi sa smanjenjem od 17,2% imaju obrnuto kretanje od prosjeka gradskog gospodarstva koje je ostvarilo rast od 92,6%, a istovremeno su ukupni rashodi zabilježili rast od 0,8% prema 67,1% rasta na gradskom nivou.

Rast ostvarene dobit prije oporezivanja od 356,7% je manji od porasta na gradskom nivou koji iznosi 546,7%, a ostvareno je smanjenje gubitaka od 38,2% prema 69,9% pada ostvarenog na nivou cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke.

3.3.4. Građevinarstvo

Tabela 3.3.4.1: Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi poduzetnika u djelatnosti građevinarstva Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015. g.

apsolutni iznos/u 000 kn

	Broj poduzetnika	Verižni indeks	**Broj zaposlenih**	Verižni indeks	**Ukupni prihodi**	Verižni indeks
1995.	**186**	-	**1.867**	-	**412.439**	-
1996.	**212**	114,0	**2.023**	108,4	**477.315**	115,7
1997.	**215**	101,4	**1.976**	97,7	**573.162**	120,1
1998.	**205**	95,3	**2.023**	102,4	**547.189**	95,5
1999.	**207**	101,0	**1.915**	94,7	**469.070**	85,7
2000.	**203**	98,1	**1.741**	90,9	**417.309**	89,0
2001.	**194**	95,6	**1.817**	104,4	**494.379**	118,5
2002.	**220**	113,4	**1.980**	109,0	**618.934**	125,2
2003.	**264**	120,0	**2.135**	107,8	**721.210**	116,5
2004.	**264**	100,0	**2.227**	104,3	**850.837**	118,0
2005.	**315**	119,3	**2.595**	116,5	**992.274**	116,6
2006.	**347**	110,2	**2.394**	92,3	**1.252.931**	126,3
2007.	**387**	111,5	**2.494**	104,2	**1.071.587**	85,5
2008.	**482**	124,5	**2.437**	97,7	**1.050.543**	98,0
2009.	**459**	95,2	**2.129**	87,4	**1.046.409**	99,6
2010.	**433**	94,3	**1.676**	78,7	**885.986**	84,7
2011.	**445**	102,8	**1.825**	108,9	**720.093**	81,3
2012.	**431**	96,9	**1.707**	93,5	**586.391**	81,4
2013.	**430**	99,8	**1.545**	90,5	**617.590**	105,3
2014.	**443**	103,0	**1.600**	103,6	**746.896**	120,9
2015.	**447**	100,9	**1.655**	103,4	**1.085.673**	145,4

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Broj poduzetnika u djelatnosti građevinarstva kretao se u rasponu od najmanjih 186 u prvoj promatranoj godini do najviše 482 u 2008. godini. Najveće i apsolutno i relativno povećanje broja poduzetnika bilo je 2008. godine, 95 ili 24,5% novih poduzetnika, a najveće i apsolutno i relativno smanjenje 2010. godine, 26 ili 5,7% poduzetnika manje u odnosu na prethodnu godinu.

Broj zaposlenih kretao se u rasponu od najmanjih 1.545 u 2013. godini do najviše 2.595 u 2005. godini. Najveće i apsolutno i relativno povećanje broja zaposlenih bilo je 2005. godine, 368 ili 16,5% novo zaposlenih, a najveće i apsolutno i relativno smanjenje i ovdje 2010. godine, 453 ili 21,3% zaposlenih manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni prihodi kretali su se u rasponu od najmanjih 412,4 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 1,3 mlrd kuna u 2006. godini, a ukupni rashodi u rasponu od 424,6 mln kuna u 2000. do 1,2 mlrd kuna u 2006. godini.

Ostvarena dobit prije oporezivanja kretala se u rasponu od najmanjih 13,4 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 131,4 mln kuna u 2010. godini, a gubitci prije oporezivanja u rasponu od 4,4 mln kuna u 1996. do 162,7 mln kuna u protekloj 2015. godini.

Slika 3.3.4.1: Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u djelatnosti građevinarstva Grada Rijeke

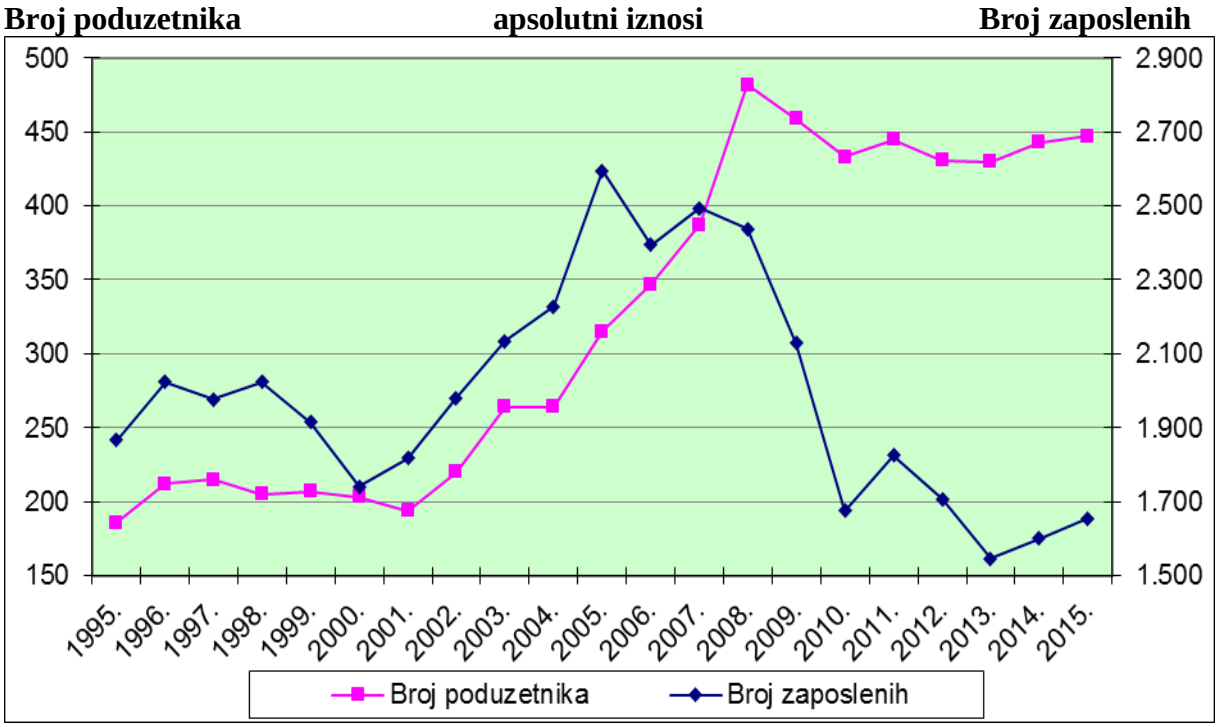

Slika 3.3.4.2: Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u djelatnosti građevinarstva Grada Rijeke

u 000 kn

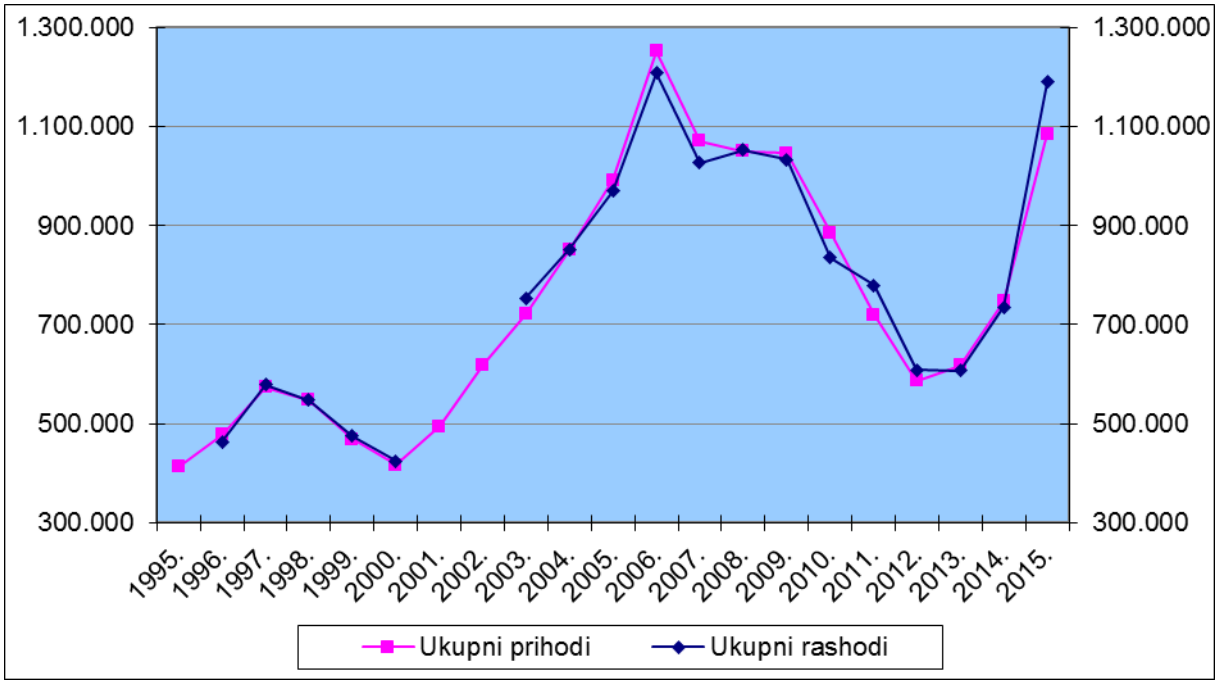

Tabela 3.3.4.2: Ukupni rashodi, dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u djelatnosti građevinarstva Grada Rijeke u razdoblju 1995. – 2015.g.

u 000 kn

	Ukupni rashodi	Verižni indeks	**Dobit**	Verižni indeks	**Gubitak**	Verižni indeks
1995.	**-**	-	**13.431**	-	**23.709**	-
1996.	**463.434**	-	**18.311**	136,3	**4.430**	18,7
1997.	**578.461**	124,8	**19.603**	107,1	**24.902**	562,1
1998.	**547.209**	94,6	**17.039**	86,9	**17.059**	68,5
1999.	**475.271**	86,9	**26.327**	154,5	**32.529**	190,7
2000.	**424.648**	89,3	**21.710**	82,5	**29.047**	89,3
2001.	**-**	-	**27.252**	125,5	**65.277**	224,7
2002.	**-**	-	**26.633**	97,7	**71.506**	109,5
2003.	**753.403**	-	**34.690**	130,3	**66.883**	93,5
2004.	**851.563**	113,0	**42.138**	121,5	**42.864**	64,1
2005.	**970.462**	114,0	**64.356**	152,7	**42.543**	99,3
2006.	**1.208.398**	124,5	**91.645**	142,4	**47.112**	110,7
2007.	**1.026.685**	85,0	**67.392**	73,5	**22.490**	47,7
2008.	**1.052.786**	102,5	**79.355**	117,8	**81.597**	362,8
2009.	**1.033.993**	98,2	**53.458**	67,4	**41.043**	50,3
2010.	**834.795**	80,7	**131.408**	245,8	**80.216**	195,4
2011.	**779.264**	93,3	**35.949**	27,4	**95.119**	118,6
2012.	**609.179**	78,2	**37.642**	104,7	**60.430**	63,5
2013.	**607.751**	99,8	**47.837**	127,1	**37.998**	62,9
2014.	**735.781**	121,1	**73.515**	153,7	**62.399**	164,2
2015.	**1.190.103**	161,7	**58.289**	79,3	**162.719**	260,8

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Slika 3.3.4.3: Kretanje dobiti i gubitaka prije oporezivanja u djelatnosti građevinarstva Grada Rijeke

u 000 kn

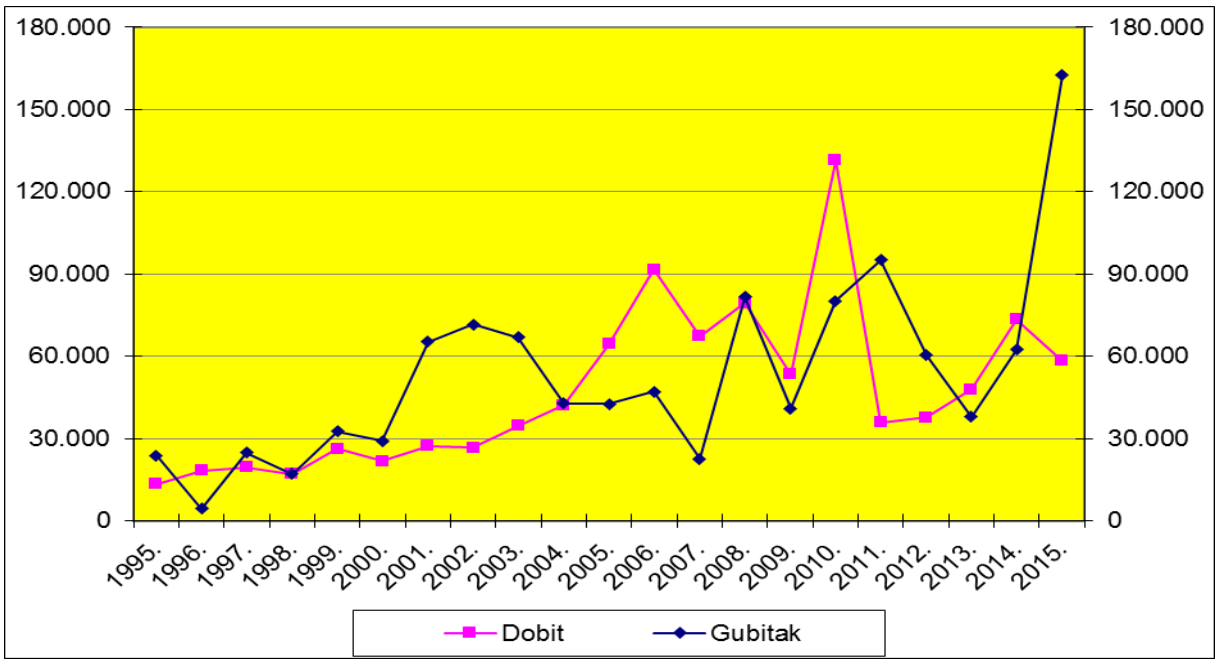

Za proteklu 2015. godinu financijske je izvještaje predalo 447 poduzetnika kojima je građevinarstvo glavna djelatnost, što čini 10,18% svih poduzetnika u gospodarstvu Grada Rijeke, broj od 1.655 zaposlenih čini 5,44% svih zaposlenih, ostvareni ukupni prihod od 1,1 mlrd kuna sudjeluje sa 5,96%, a ostvareni rashodi od 1,2 mlrd kuna sudjeluju sa 6,82%. U djelatnosti građevinarstva ostvarena je dobit prije oporezivanja od 58,3 mln kuna ili 4,85% ukupne dobiti gradskog gospodarstva, a ova djelatnost ostvaruje37,60% udjela u gubitcima s ostvarenim gubitkom u 2015. godini u iznosu od 162,7 mln kuna.

Udio broja poduzetnika u građevinarstvu u odnosu na ukupan broj poduzetnika u Gradu Rijeci povećan je u promatranom razdoblju sa 6,83% na spomenutih 10,18%, udio broja zaposlenih neznatno je povećan sa 5,38% na 5,44%, udio ukupnih prihoda povećan je sa 4,36% na 5,96%, ukupnih rashoda sa 4,44% na 6,82%, udio dobiti je smanjen sa 7,22% na 4,85%, a udio gubitaka je povećan sa 3,32% na visokih 37,60%.

Tabela 3.3.4.3: Kretanje pojedinih kategorija u djelatnosti građevinarstva Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

Opis	1995.	Udio u %	2015.	Udio u %	Indeks	Indeks Grad Rijeka
Broj poduzetnika	**186**	6,83	**447**	10,18	240,3	161,3
Broj zaposlenih	**1.867**	5,38	**1.655**	5,44	88,6	87,8
Ukupni prihodi (u 000 kn)	**412.439**	4,36	**1.085.673**	5,96	263,2	192,6
Ukupni rashodi (u 000 kn)	**463.434***	4,44	**1.190.103**	6,82	256,8	167,1
Dobit (u 000 kn)	**13.431**	7,22	**58.289**	4,85	434,0	646,7
Gubitak (u 000 kn)	**23.709**	3,32	**162.719**	37,60	686,3	30,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996.* i 2015. godini

Promatramo li kretanja pojedinih kategorija u građevinarstvu u odnosu na istovjetna kretanja u cjelokupnom gospodarstvu Grada Rijeke uočava se povećanje broja poduzetnika za 140,3%, dok je na gradskom nivou ostvareno istovremeno povećanje broja poduzetnika od 61,3%. Kod broja zaposlenih smanjenje iznosi 11,4%, a na gradskom nivou je smanjenje 12,2%.

Ukupni prihodi sa povećanjem od 163,2% rasli su više od prosjeka gradskog gospodarstva koje je ostvarilo rast od 92,6%, ali su istovremeno i ukupni rashodi zabilježili veći rast od gradskog prosjeka i to 156,8% prema 67,1% rasta na gradskom nivou.

Rast ostvarene dobit prije oporezivanja od 334,0% manji je od porasta na gradskom nivou koji iznosi 546,7%, a povećanje gubitaka od 586,3% suprotno je smanjenju od 69,9% ostvarenog na nivou cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke.

3.3.5. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti

Tabela 3.3.5.1: Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi poduzetnika u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima Grada Rijeke

apsolutni iznos/u 000 kn

	Broj poduzetnika	Verižni indeks	**Broj zaposlenih**	Verižni indeks	**Ukupni prihodi**	Verižni indeks
1995.	**522**	-	**2.803**	-	**401.597**	-
1996.	**542**	103,8	**2.939**	104,9	**486.324**	121,1
1997.	**582**	107,4	**3.328**	113,2	**655.725**	134,8
1998.	**566**	97,3	**3.480**	104,6	**581.270**	88,6
1999.	**553**	97,7	**3.256**	93,6	**570.914**	98,2
2000.	**548**	99,1	**3.072**	94,3	**608.578**	106,6
2001.	**541**	98,7	**3.181**	103,5	**751.242**	123,4
2002.	**608**	112,4	**3.148**	99,0	**874.768**	116,4
2003.	**706**	116,1	**3.610**	114,7	**1.011.598**	115,6
2004.	**716**	101,4	**3.688**	102,2	**1.086.225**	107,4
2005.	**738**	103,1	**4.160**	112,8	**1.258.799**	115,9
2006.	**787**	106,6	**4.490**	107,9	**1.818.880**	144,5
2007.	**845**	107,4	**4.765**	106,1	**1.771.017**	97,4
2008.	**703**	83,2	**2.529**	53,1	**1.219.187**	68,8
2009.	**700**	99,6	**2.605**	103,0	**1.169.068**	95,9
2010.	**738**	105,4	**2.949**	113,2	**949.851**	81,2
2011.	**751**	101,8	**2.314**	78,5	**981.018**	103,3
2012.	**761**	101,3	**2.529**	109,3	**983.415**	100,2
2013.	**790**	103,8	**2.573**	101,7	**1.317.010**	133,9
2014.	**831**	105,2	**2.923**	113,6	**1.253.837**	95,2
2015.	**875**	105,3	**3.137**	107,3	**1.332.102**	106,2

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti su do 2007. godine bile u sklopu djelatnosti poslovanja nekretninama, iznajmljivanju i poslovnim uslugama, a od 2008. godine su samostalna djelatnost.

Broj poduzetnika u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, kretao se u rasponu od najmanjih 522 u prvoj promatranoj godini do najviše 875 u protekloj 2015. godini. Najveće i apsolutno i relativno povećanje broja poduzetnika bilo je 2003. godine, 98 ili 16,2% novih poduzetnika, a najveće i apsolutno i relativno smanjenje 2008. godine, 142 ili 16,8% poduzetnika manje u odnosu na prethodnu godinu.

Broj zaposlenih kretao se u rasponu od najmanjih 2.314 u 2011. godini do najviše 4.765 u 2007. godini. Najveće apsolutno povećanje broja zaposlenih bilo je 2005. godine, 472 novo zaposlenih, a najveće i apsolutno i relativno smanjenje 2008. godine, 2.236 ili 46,9% zaposlenih manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni prihodi kretali su se u rasponu od najmanjih 401,6 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 1,8 mlrd kuna u 2006. godini, a ukupni rashodi u rasponu od 461,5 mln kuna također u prvoj promatranoj godini do 1,5 mlrd kuna u 2007. godini.

Ostvarena dobit prije oporezivanja kretala se u rasponu od najmanjih 30,1 mln kuna u prvoj promatranoj godini do najvećih 266,2 mln kuna u 2007. godini, a gubitci prije oporezivanja u rasponu od 5,2 mln kuna u 1997. do 46,6 mln kuna u 2008 godini.

Slika 3.3.5.1: Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima Grada Rijeke

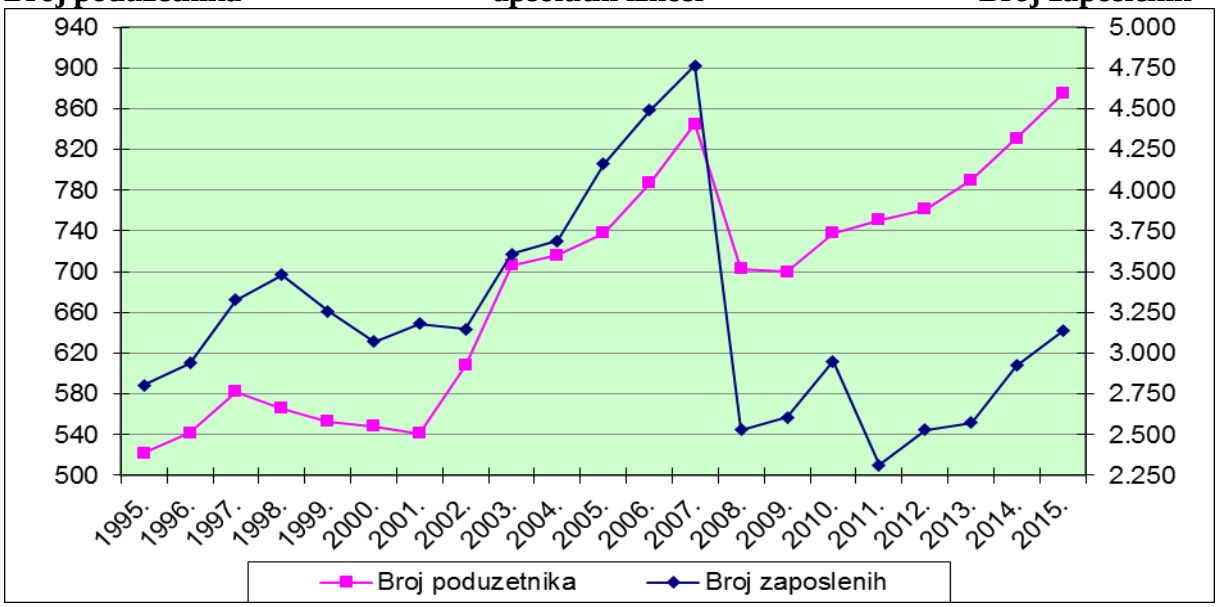

Slika 3.3.5.2: Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima Grada Rijeke

u 000 kn

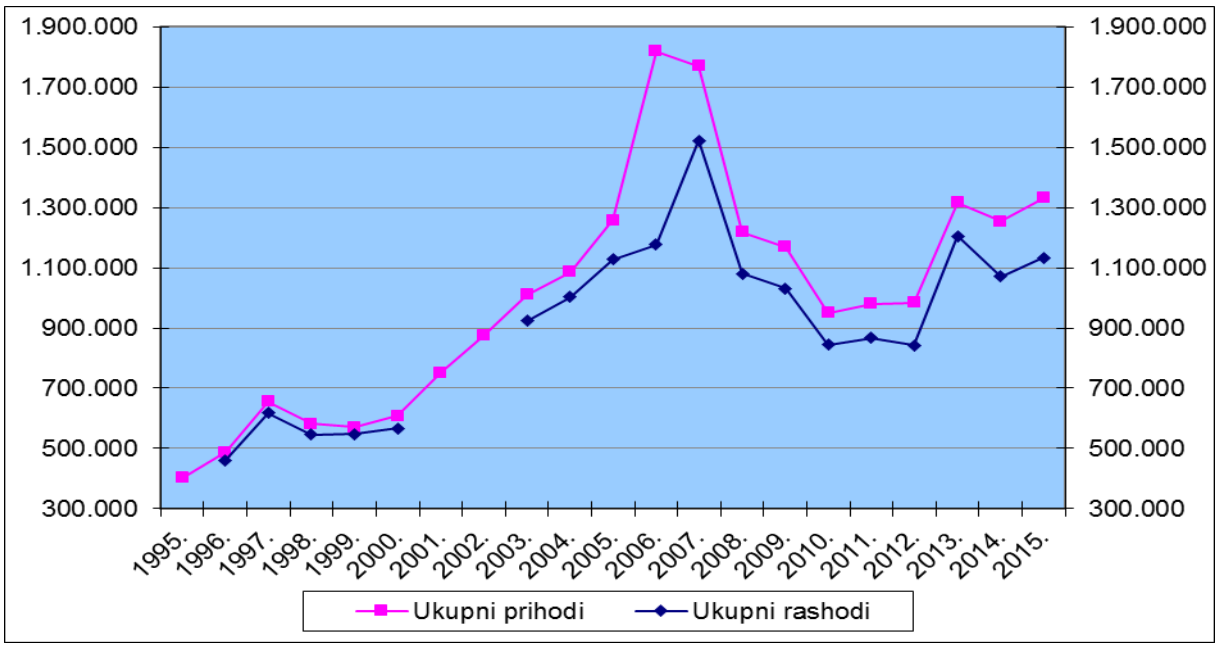

Tabela 3.3.5.2: Ukupni rashodi, dobit i gubitak prije oporezivanja poduzetnika u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima Grada Rijeke

u 000 kn

	Ukupni rashodi	Verižni indeks	**Dobit**	Verižni indeks	**Gubitak**	Verižni indeks
1995.	**-**	-	**30.113**	-	**27.281**	-
1996.	**461.467**	-	**36.131**	120,0	**11.274**	41,3
1997.	**617.339**	133,8	**43.582**	120,6	**5.196**	46,1
1998.	**546.005**	88,4	**41.534**	95,3	**6.270**	120,7
1999.	**548.297**	100,4	**42.447**	102,2	**19.831**	316,3
2000.	**566.556**	103,3	**54.570**	128,6	**12.549**	63,3
2001.	**-**	-	**65.938**	120,8	**23.382**	186,3
2002.	**-**	-	**73.576**	111,6	**19.995**	85,5
2003.	**922.856**	-	**95.241**	129,4	**6.498**	32,5
2004.	**1.003.348**	108,7	**95.679**	100,5	**12.802**	197,0
2005.	**1.128.468**	112,5	**147.269**	100,5	**16.939**	132,3
2006.	**1.177.203**	104,3	**190.090**	153,9	**24.105**	142,3
2007.	**1.523.632**	129,4	**266.246**	129,1	**18.861**	78,2
2008.	**1.080.936**	70,9	**184.845**	140,1	**46.594**	247,0
2009.	**1.030.854**	95,4	**168.153**	69,4	**29.936**	64,2
2010.	**843.617**	81,8	**135.760**	91,0	**29.526**	98,6
2011.	**866.951**	102,8	**145.287**	107,0	**31.210**	105,7
2012.	**842.279**	97,2	**164.149**	113,0	**23.013**	73,7
2013.	**1.204.796**	143,0	**157.713**	113,0	**45.499**	197,7
2014.	**1.071.817**	89,0	**204.282**	96,1	**22.263**	48,9
2015.	**1.133.618**	105,8	**217.770**	129,5	**19.286**	86,6

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995. - 2015. godini

Slika 3.3.5.3: Kretanje dobiti i gubitaka prije oporezivanja stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima Grada Rijeke

u 000 kn

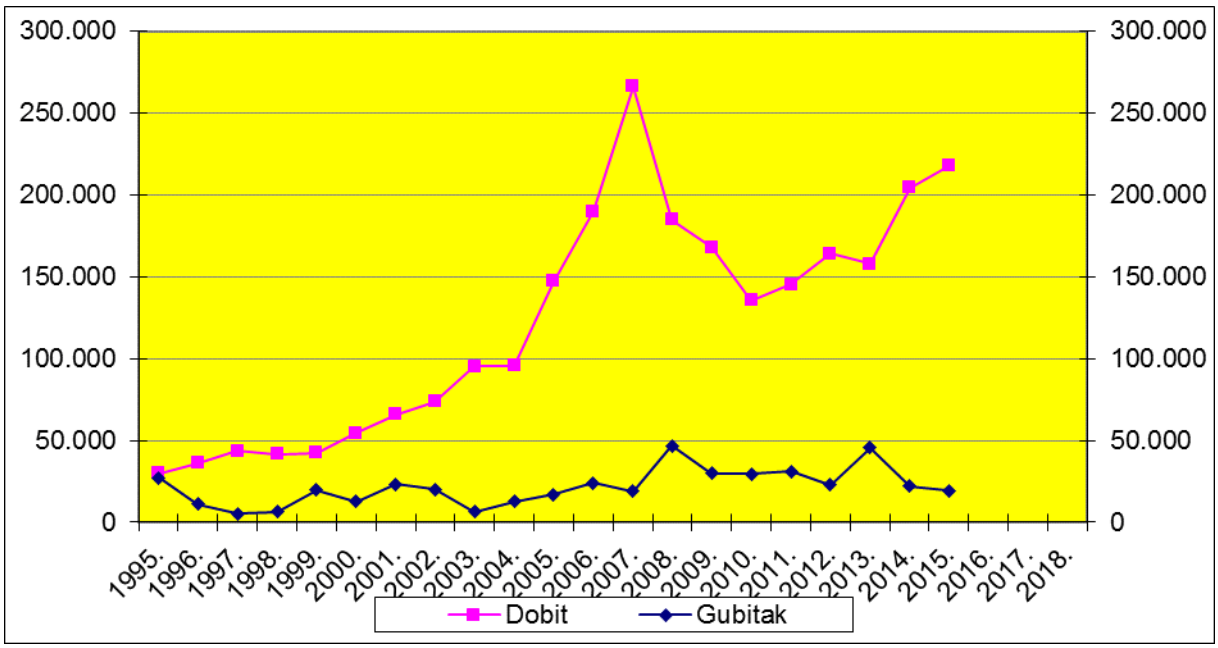

Za proteklu 2015. godinu financijske je izvještaje predalo 875 poduzetnika kojima su stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti glavna djelatnost, što čini 19,93% svih poduzetnika u gospodarstvu Grada Rijeke, broj od 3.137 zaposlenih čini 10,30% svih zaposlenih, ostvareni ukupni prihodi od 1,3 mlrd kuna sudjeluju sa 7,31%, a ostvareni rashodi od 1,1 mlrd kuna sudjeluju sa 6,50%. U djelatnosti građevinarstva ostvarena je dobit prije oporezivanja od 217,8 mln kuna ili 18,10% ukupne dobiti gradskog gospodarstva, a ova djelatnost ostvaruje 4,46% udjela u gubitcima s ostvarenim gubitkom u 2015. godini u iznosu od 19,3 mln kuna.

Udio broja poduzetnika u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima u odnosu na ukupan broj poduzetnika u Gradu Rijeci povećan je neznatno u promatranom razdoblju sa 19,18% na spomenutih 19,93%, udio broja zaposlenih povećan je sa 8,08% na 10,13%, udio ukupnih prihoda povećan je sa 4,25% na 7,31%, ukupnih rashodi sa 4,42% na 6,50%, udio dobiti sa 16,19% na 18,10%, a udio gubitaka je povećan sa 3,81% na 4,46%.

Tabela 3.3.5.4: Kretanje pojedinih kategorija u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima Grada Rijeke u 1995. i 2015. godini

Opis	1995.	Udio u %	2015.	Udio u %	Indeks	Indeks Grad Rijeka
Broj poduzetnika	**522**	19,18	**875**	19,93	167,6	161,3
Broj zaposlenih	**2.803**	8,08	**3.137**	10,30	111,9	87,8
Ukupni prihodi (u 000 kn)	**401.597**	4,25	**1.332.102**	7,31	331,7	192,6
Ukupni rashodi (u 000 kn)	**461.467***	4,42	**1.133.618**	6,50	245,7	167,1
Dobit (u 000 kn)	**30.113**	16,19	**217.770**	18,10	723,2	646,7
Gubitak (u 000 kn)	**27.281**	3,81	**19.286**	4,46	70,7	30,1

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996.* i 2015. godini

Promatramo li kretanja pojedinih kategorija u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima u odnosu na istovjetna kretanja u cjelokupnom gospodarstvu Grada Rijeke uočava se povećanje broja poduzetnika za 67,6%, dok je na gradskom nivou ostvareno istovremeno povećanje broja poduzetnika od 61,3%. Kod broja zaposlenih povećanje iznosi 11,9%, a na gradskom nivou je smanjen za 12,2%.

Ukupni prihodi sa povećanjem od 231,7% rasli su više od prosjeka gradskog gospodarstva koje je ostvarilo rast od 92,6%, ali su istovremeno i ukupni rashodi zabilježili veći rast od gradskog prosjeka i to 145,7% prema 67,1% rasta na gradskom nivou.

Rast ostvarene dobit prije oporezivanja od 623,2% veći je od porasta na gradskom nivou koji iznosi 546,7%, a smanjenje gubitaka od 29,3% je manje od smanjenja od 69,9% ostvarenog na nivou cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke.

3.3.6. Mali, srednji i veliki poduzetnici

Zakonom o računovodstvu (NN 90/92) bili su definirani kriteriji razvrstavanja poduzetnika na male, srednje i velike za razdoblje do kraja 2005. godine. Zakonom o računovodstvu (NN 146/2005) bili su definirani kriteriji razvrstavanja poduzetnika na male, srednje i velike za 2006. i 2007. godinu. Zakonom o računovodstvu (NN 109/07) koji je stupio na snagu 01. siječnja 2008. godine definirani su kriteriji razvrstavanja poduzetnika na male, srednje i velike za razdoblje do kraja 2015. godine.

U grupu malih poduzetnika razvrstani su oni poduzetnici koji ne prelaze dva od tri slijedeća kriterija: a) ukupna aktiva iznosi 32,5 milijuna kuna, b) prihod iznosi 65 milijuna kuna, c) imaju prosječno 50 zaposlenika. U grupu srednjih razvrstavaju se oni koji prelaze dva od tri kriterija za male poduzetnike, a nikad ne prelaze dva od tri slijedeća kriterija: a) ukupna aktiva iznosi 130 milijuna kuna, b) prihod iznosi 260 milijuna kuna, c) imaju prosječno 250 zaposlenika. U velike poduzetnike razvrstavaju se oni koji prelaze dva od tri prethodna kriterija.

Tabela 3.3.6.1: Osnovni financijski rezultati gospodarstva Grada Rijeke prema veličini poduzetnika

		Mali	%	Srednji	%	Veliki	%	Ukupno	%
Broj poduzetnika	1995.	2.645	97,17	46	1,69	31	1,14	2.722	100,0
	2015.	4.350	99,07	31	0,71	10	0,23	4.391	100,0
apsolutni iznos	*Index*	*164,5*		*67,4*		*32,3*		*161,3*	
Broj zaposlenih	1995.	8.669	24,99	6.397	18,44	19.622	56,57	34.688	100,0
(krajem razdoblja)	2015.	16.417	53,93	4.145	13,62	9.881	32,46	30.443	100,0
apsolutn iznos)	*Index*	*189,4*		*64,8*		*50,4*		*87,8*	
Ukupan prihod	1995.	3.155.890	33,38	1.280.332	13,54	5.017.241	53,07	9.453.463	100,0
	2015.	7.643.539	41,97	2.917.357	16,02	7.650.256	42,01	18.211.152	100,0
u 000 kn	*Index*	*242,2*		*227,9*		*152,5*		*192,6*	
Ukupni rashodi	1996.	3.420.470	32,78	1.508.385	14,46	5.505.795	52,76	10.434.650	100,0
	2015.	7.418.799	42,54	2.612.639	14,98	7.409.530	42,48	17.440.968	100,0
u 000 kn	*Index*	*216,9*		*173,2*		*134,6*		*167,1*	
Dobit	1995.	108.937	58,56	42.056	22,61	35.028	18,83	186.021	100,0
prije oporezivanja	2015.	638.176	53,05	312.013	25,94	252.739	21,01	1.202.928	100,0
u 000 kn	*Index*	*585,8*		*741,9*		*721,5*		*646,7*	
Gubitak	1995.	46.018	6,44	61.128	8,55	607.957	85,02	715.103	100,0
prije oporezivanja	2015.	413.437	95,54	7.295	1,69	12.013	2,78	432.745	100,0
u 000 kn)	*Index*	*898,4*		*11,9*		*2,0*		*60,5*	

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 1995., 1996. i 2015. godini

Iako je otežano uspoređivati podatke u godinama primjene različitih kriterija, osobito za srednje i velike poduzetnike kod kojih su promjene najveće, ipak se iz navedenih usporednih podataka daju iščitati određena kretanja.

U Gradu Rijeci u 1995. godini od ukupno 2.722 poduzetnika njih 2.645 ili 97,17% je spadalo u kategoriju malih poduzetnika, 46 ili 1,69% u kategoriju srednjih poduzetnika, a 31 ili 1,14% poduzetnika u kategoriju velikih poduzetnika. U 2015. godini, uvažavajući pri tom navedene zakonodavne, odnosno metodološke promjene, od ukupno 4.391 poduzetnika njih 4.350 ili 99,07% je spadalo u male poduzetnike, 31 ili 0,71% poduzetnika je spadalo u kategoriju srednjih poduzetnika, a 10 poduzetnika ili 0,23% u kategoriju velikih. Porast broja malih poduzetnika iznosio je 64,5%, broj srednjih poduzetnika smanjen je za 32,6%, a broj velikih poduzetnika smanjen je za 67,7%.

Bez obzira na mali udio srednjih i velikih poduzetnika u ukupnom broju poduzetnika i u 1995. i u 2015. godini od svega 1,69% odnosno 0,71% za srednje poduzetnike, te 1,14% odnosno 0,23% za velike poduzetnike, njihov udio u gospodarstvu Grada Rijeke je dosta značajan što pokazuju i svi ostali pokazatelji kako za 1995. tako i za 2015. godinu.

U 1995. godini 46 srednjih poduzetnika je zapošljavalo 6.397 djelatnika ili 18,44% svih zaposlenih, a 31 veliki poduzetnik zapošljavao je čak 19.622 osoba ili 56,57% svih zaposlenih, odnosno ukupno je tih 77 poduzetnika zapošljavalo 75,01% svih zaposlenih. U 2015. godini 31 srednji poduzetnik je zapošljavao 4.145 djelatnika ili 13,62% svih zaposlenih, a 10 velikih poduzetnika zapošljavalo je 9.881 osoba ili 32,46% svih zaposlenih, odnosno ukupno je tih 41 poduzetnika ili 0,94% svih poduzetnika zapošljavalo 14.026 osoba ili 46,08% svih zaposlenih.

U 1995. godini navedenih 46 srednjih poduzetnika je ostvarilo 1.280,3 mln kuna ili 13,54% ukupnih prihoda, a 1996. godine 1.508,4 mln kuna ili 14,46% ukupnih rashoda, dok su veliki poduzetnici u tim istim godinama ostvarili 5.017,2 mln kuna ili 53,07% ukupnih prihoda i 5.505,8 mln kuna ili 52,76% ukupnih rashoda. U 2015. godini 31 srednji poduzetnik je ostvarilo 2.917,4 mln kuna ili 16,02% ukupnih prihoda, te 2.612,6 mln kuna ili 14,98% ukupnih rashoda, dok su veliki poduzetnici u istoj godini ostvarili 7.650,3 mln kuna ili 42,01% ukupnih prihoda i 7.409,5 mln kuna ili 42,48% ukupnih rashoda.

Dobit prije oporezivanja u 1995. godini srednji poduzetnici su iskazali u iznosu od 42,1 mln kuna ili 22,61% ukupne dobiti, a veliki poduzetnici 35,0 mln kuna ili 18,83% ukupne dobiti. Istovremeno su srednji poduzetnici iskazali i 61,1 mln kuna ili 8,55% ukupnih gubitaka, a veliki čak 608,0 mln kuna ili 85,02% ukupnih gubitaka. U 2015. godini srednji poduzetnici su iskazali dobit u iznosu od 312,0 mln kuna ili 25,94% ukupne dobiti, a veliki poduzetnici 252,7 mln kuna ili 21,01% ukupne dobiti. Srednji poduzetnici su iskazali i 7,3 mln kuna ili 1,69% ukupnih gubitaka, a veliki 12,0 mln kuna ili 2,78% ukupnih gubitaka.

Navedeni pokazatelji ipak ukazuju na sve veću važnost malih poduzetnika, kod kojih je rast u 2015. u udnosu na 1995. godinu veći u svim pokazateljima, na žalost i u gubitcima, u odnosu na kretanja kod srednjih i velikih poduzetnika.

Slijedi detaljniji prikaz kretanja izabranih gospodarskih pokazatelja u gospodarstvu Grada Rijeke prema veličini poduzetnika.

Tabela 3.3.6.2: Broj poduzetnika u Gradu Rijeci prema veličini poduzetnika

apsolutni iznosi

	Broj poduzetnika						
	Mali	Udio	**Srednji**	Udio	**Veliki**	Udio	**Ukupno**
1995.	**2.645**	97,17	**46**	1,69	**31**	1,14	**2.722**
1996.	**2.774**	97,16	**50**	1,75	**31**	1,09	**2.855**
1997.	**2.887**	96,98	**52**	1,75	**38**	1,28	**2.977**
1998.	**2.688**	96,62	**61**	2,19	**33**	1,19	**2.782**
1999.	**2.645**	96,89	**56**	2,05	**29**	1,06	**2.730**
2000.	**2.602**	96,73	**63**	2,34	**25**	0,93	**2.690**
2001.	**2.540**	96,50	**63**	2,39	**29**	1,10	**2.632**
2002.	**2.777**	96,06	**82**	2,84	**32**	1,11	**2.891**
2003.	**3.124**	96,33	**85**	2,62	**34**	1,05	**3.243**
2004.	**3.107**	95,81	**100**	3,08	**36**	1,11	**3.243**
2005.	**3.359**	95,51	**121**	3,44	**37**	1,05	**3.517**
2006.	**3.653**	98,30	**45**	1,21	**18**	0,48	**3.716**
2007.	**3.836**	98,41	**42**	1,08	**20**	0,51	**3.898**
2008.	**3.859**	98,67	**34**	0,87	**18**	0,46	**3.911**
2009.	**3.833**	98,74	**33**	0,85	**16**	0,41	**3.882**
2010.	**3.897**	98,86	**31**	0,79	**14**	0,36	**3.942**
2011.	**3.903**	98,86	**34**	0,86	**11**	0,28	**3.948**
2012.	**3.842**	98,87	**33**	0,85	**11**	0,28	**3.886**
2013.	**3.972**	98,98	**30**	0,75	**11**	0,27	**4.013**
2014.	**4.165**	99,00	**31**	0,74	**11**	0,26	**4.207**
2015.	**4.350**	99,07	**31**	0,71	**10**	0,23	**4.391**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u razdoblju 1995. - 2015. godini

Broj poduzetnika, obveznika poreza na dobit, u Gradu Rijeci povećavao se, ali i smanjivao u navedenom razdoblju i to kod sve tri kategorije poduzetnika, a samim tim i njihovi udjeli u ukupnom broju poduzetnika. Ipak jasno uočljiva tendencija je povećanje broja malih poduzetnika, a smanjenje srednjih i velikih poduzetnika.

Broj malih poduzetnika povećan je u promatranom razdoblju za 1.705 ili 64,5%, broj srednjih se smanjio za 15 ili 32,6%, a broj velikih se smanjio za 21 ili 67,7%.

Jače promjene u 2006. godini kao i 2008. godini rezultat su prvenstveno stupanja na snagu novog Zakona o računovodstvu i definiranja strožih kriterija razvrstavanja poduzetnika na male, srednje i velike.

Najveći udio malih poduzetnika u ukupnom broju poduzetnika, obveznika poreza na dobit, bio je protekle 2015. godine 99,07%, a najmanji 2005. godine 95,51%.

Najveći udio srednjih poduzetnika u ukupnom broju poduzetnika bio je 2005. godine 3,44%, a najmanji protekle 2015. godine 0,71%.

Najveći udio velikih poduzetnika u ukupnom broju poduzetnika bio je 1998. godine 1,28%, a najmanji protekle 2015 godine 0,23%.

Tabela 3.3.6.3: Broj zaposlenih u gospodarstvu Grada Rijeke prema veličini poduzetnika

apsolutni iznosi

	Broj zaposlenih						
	Mali	Udio	**Srednji**	Udio	**Veliki**	Udio	**Ukupno**
1995.	**8.669**	24,99	**6.397**	18,44	**19.622**	56,57	**34.688**
1996.	**9.119**	27,90	**6.333**	19,38	**17.229**	52,72	**32.681**
1997.	**10.000**	30,50	**5.398**	16,46	**17.390**	53,04	**32.788**
1998.	**10.120**	32,06	**6.027**	19,09	**15.417**	48,84	**31.564**
1999.	**10.155**	34,86	**4.594**	15,77	**14.383**	49,37	**29.132**
2000.	**10.222**	36,07	**4.528**	15,98	**13.592**	47,96	**28.342**
2001.	**10.888**	36,30	**4.333**	14,44	**14.777**	49,26	**29.998**
2002.	**11.038**	37,12	**5.015**	16,87	**13.680**	46,01	**29.733**
2003.	**11.695**	36,34	**4.807**	14,94	**15.679**	48,72	**32.181**
2004.	**12.452**	38,33	**5.035**	15,50	**14.996**	46,17	**32.483**
2005.	**12.946**	37,78	**6.329**	18,47	**14.995**	43,76	**34.270**
2006.	**17.589**	51,60	**5.512**	16,17	**10.989**	32,24	**34.090**
2007.	**17.899**	51,19	**4.370**	12,50	**12.698**	36,31	**34.967**
2008.	**17.200**	50,15	**4.553**	13,28	**12.541**	36,57	**34.294**
2009.	**17.119**	50,39	**4.475**	13,17	**12.379**	36,44	**33.973**
2010.	**16.865**	51,76	**4.516**	13,86	**11.201**	34,38	**32.582**
2011.	**18.300**	56,46	**4.907**	15,14	**9.206**	28,40	**32.413**
2012.	**15.928**	51,03	**4.213**	13,50	**11.075**	35,48	**31.216**
2013.	**15.447**	50,87	**4.104**	13,51	**10.816**	35,62	**30.367**
2014.	**15.466**	52,64	**3.743**	12,74	**10.172**	34,62	**29.381**
2015.	**16.417**	53,93	**4.145**	13,62	**9.881**	32,46	**30.443**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u razdoblju 1995. - 2015. godini

Broj zaposlenih u Gradu Rijeci povećavao se, ali i smanjivao u navedenom razdoblju i to kod sve tri kategorije poduzetnika, a samim tim i njihovi udjeli u ukupnom broju poduzetnika. I ovdje je jasno uočljiva tendencija povećanje broja zaposlenih kod malih poduzetnika, a smanjenje kod srednjih i velikih poduzetnika.

Broj zaposlenih kod malih poduzetnika povećan je u promatranom razdoblju za 7.748 ili 89,4%, broj zaposlenih kod srednjih poduzetnika se smanjio za 2.252 ili 35,2%, a kod velikih poduzetnika broj zaposlenih se smanjio za 9.741 ili 49,6%.

Jače promjene u 2006. godini, pogotovo vidljive kod malih i velikih poduzetnika, rezultat su prvenstveno već spomenutog stupanja na snagu novog Zakona o računovodstvu.

Najveći udio zaposlenih kod malih poduzetnika u ukupnom broju zaposlenih bio je 2011. godine 56,46%, a najmanji u prvoj promatranoj godini tj. 1995. godini 24,99%.

Najveći udio zaposlenih kod srednjih poduzetnika u ukupnom broju zaposlenih bio je 1996. godine 19,38%, a najmanji 2007. godine 12,50%.

Najveći udio zaposlenih kod velikih poduzetnika u ukupnom broju zaposlenih bio je u prvoj promatranoj godini tj. 1995. godini 56,57%, a najmanji 2011. godine 28,40%.

Tabela 3.3.6.4: Ukupni prihodi gospodarstva Grada Rijeke prema veličini poduzetnika

u 000 kn

	Ukupni prihodi						
	Mali	Udio	**Srednji**	Udio	**Veliki**	Udio	**Ukupno**
1995.	**3.155.890**	33,38	**1.280.332**	13,54	**5.017.241**	53,07	**9.453.463**
1996.	**3.516.996**	34,80	**1.482.596**	14,67	**5.106.441**	50,53	**10.106.033**
1997.	**4.109.588**	33,30	**1.803.924**	14,62	**6.426.253**	52,08	**12.339.765**
1998.	**3.928.653**	35,94	**1.802.504**	16,49	**5.199.208**	47,57	**10.930.365**
1999.	**3.677.398**	39,26	**1.579.170**	16,86	**4.110.180**	43,88	**9.366.748**
2000.	**3.750.251**	35,19	**2.073.105**	19,45	**4.834.952**	45,36	**10.658.308**
2001.	**4.368.444**	34,69	**2.087.898**	16,58	**6.136.304**	48,73	**12.592.646**
2002.	**4.483.606**	32,45	**2.596.327**	18,79	**6.736.605**	48,76	**13.816.538**
2003.	**4.847.797**	32,80	**2.868.600**	19,41	**7.063.454**	47,79	**14.779.851**
2004.	**4.965.074**	30,56	**3.320.021**	20,44	**7.959.837**	49,00	**16.244.932**
2005.	**4.969.040**	27,42	**4.116.926**	22,72	**9.037.110**	49,87	**18.123.076**
2006.	**8.501.123**	41,29	**3.823.454**	18,57	**8.265.918**	40,14	**20.590.495**
2007.	**9.075.246**	41,96	**3.121.682**	14,43	**9.432.601**	43,61	**21.629.529**
2008.	**9.460.769**	43,76	**2.759.192**	12,76	**9.401.898**	43,48	**21.621.859**
2009.	**8.124.559**	42,70	**2.478.286**	13,03	**8.422.258**	44,27	**19.025.103**
2010.	**6.977.715**	39,23	**2.312.421**	13,00	**8.497.455**	47,77	**17.787.591**
2011.	**9.801.403**	47,65	**2.720.953**	13,23	**8.049.282**	39,13	**20.571.638**
2012.	**6.626.038**	39,23	**2.151.233**	12,74	**8.112.500**	48,03	**16.889.771**
2013.	**6.955.507**	43,19	**2.324.472**	14,43	**6.826.045**	42,38	**16.106.024**
2014.	**7.081.152**	42,86	**2.404.621**	14,56	**7.034.932**	42,58	**16.520.705**
2015.	**7.643.539**	41,97	**2.917.357**	16,02	**7.650.256**	42,01	**18.211.152**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u razdoblju 1995. - 2015. godini

Ukupni prihodi poduzetnika u Gradu Rijeci povećavali su se, ali i smanjivali u navedenom razdoblju i to kod sve tri kategorije poduzetnika, a samim tim i njihovi udjeli u ukupnom broju poduzetnika. Za razliku od kretanja broja poduzetnika i broja zaposlenih ovdje je uočljiva tendencija povećanje ukupnih prihoda kod sve tri kategorije poduzetnika.

Ukupni prihodi kod malih poduzetnika povećani su u promatranom razdoblju za 4.487,6 mln kuna ili 142,2%, ukupni prihodi kod srednjih poduzetnika su povećani za 1.637,0 mln kuna ili 127,9%, a ukupni prihodi kod velikih poduzetnika povećani su za 2.633,0 mln kuna ili 52,5%.

Ovdje utjecaj zakonodavnih promjena u 2006. godini nije toliko vidljiv kao kod prethodna dva pokazatelja, barem ne kod srednjih i velikih poduzetnika.

U ukupnim prihodima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke najveći udio ukupnih prihoda mali poduzetnici su imali 2011. godine 47,65%, a najmanji u 2005. godini 27,42%.

Kod srednjih poduzetnika najveći udio ukupnih prihoda u ukupnim prihodima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je 2005. godine 22,72%, a najmanji u 2012. godini 12,74%.

Najveći udio ukupnih prihoda kod velikih poduzetnika u ukupnim prihodima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je u 1995. godini 53,07%, a najmanji 2006. godine 40,14%.

Tabela 3.3.6.5: Ukupni rashodi gospodarstva Grada Rijeke prema veličini poduzetnika

u 000 kn

	Ukupni rashodi						
	Mali	Udio	**Srednji**	Udio	**Veliki**	Udio	**Ukupno**
1995.	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**
1996.	**3.420.470**	32,78	**1.508.385**	14,46	**5.505.795**	52,76	**10.434.650**
1997.	**4.001.393**	31,46	**1.806.921**	14,20	**6.912.238**	54,34	**12.720.552**
1998.	**3.851.466**	33,30	**1.786.477**	15,45	**5.926.616**	51,25	**11.564.559**
1999.	**3.606.751**	37,36	**1.647.374**	17,06	**4.399.535**	45,57	**9.653.660**
2000.	**3.639.989**	34,65	**2.166.795**	20,63	**4.697.827**	44,72	**10.504.611**
2001.	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**
2002.	**-**	-	**-**	-	**-**	-	**-**
2003.	**4.792.395**	32,92	**2.738.557**	18,81	**7.025.379**	48,26	**14.556.331**
2004.	**4.999.056**	29,36	**3.222.861**	18,93	**8.804.041**	51,71	**17.025.958**
2005.	**4.873.381**	27,34	**3.970.475**	22,28	**8.978.837**	50,38	**17.822.693**
2006.	**8.104.312**	41,13	**3.552.097**	18,03	**8.046.633**	40,84	**19.703.042**
2007.	**8.536.956**	40,91	**3.006.925**	14,41	**9.324.868**	44,68	**20.868.749**
2008.	**9.079.298**	42,67	**2.693.821**	12,66	**9.505.866**	44,67	**21.278.985**
2009.	**7.894.217**	41,22	**2.493.995**	13,02	**8.761.879**	45,75	**19.150.091**
2010.	**6.967.273**	39,06	**2.223.579**	12,47	**8.646.460**	48,47	**17.837.312**
2011.	**7.008.777**	40,02	**2.703.306**	15,43	**7.802.563**	44,55	**17.514.646**
2012.	**6.608.114**	42,52	**2.101.074**	13,52	**6.830.408**	43,95	**15.539.596**
2013.	**6.814.709**	43,00	**2.253.763**	14,22	**6.779.236**	42,78	**15.847.708**
2014.	**6.892.964**	42,31	**2.258.883**	13,87	**7.137.808**	43,82	**16.289.655**
2015.	**7.418.799**	42,54	**2.612.639**	14,98	**7.409.530**	42,48	**17.440.968**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u razdoblju 1995. - 2015. godini

Ukupni rashodi poduzetnika u Gradu Rijeci u promatranom razdoblju imali su sličnu tendenciju kretanja kao i ukupni prihodi.

Ukupni rashodi kod malih poduzetnika povećani su u promatranom razdoblju za 3.998,2 mln kuna ili 116,9%, ukupni rashodi kod srednjih poduzetnika su povećani za 1.104,3 mln kuna ili 73,2%, a ukupni rashodi kod velikih poduzetnika povećani su za 1.903,7 mln kuna ili 34,6%.

I ovdje utjecaj zakonodavnih promjena u 2006. godini nije toliko vidljiv kao kod prva dva pokazatelja, barem ne kod srednjih i velikih poduzetnika.

U ukupnim rashodima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke najveći udio ukupnih rashoda mali poduzetnici su imali 2013. godine 43,00%, a najmanji u 2005. godini 27,34%.

Kod srednjih poduzetnika najveći udio ukupnih rashoda u ukupnim rashodima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je 2005. godine 22,28%, a najmanji u 2010. godini 12,47%.

Najveći udio ukupnih rashoda kod velikih poduzetnika u ukupnim rashodima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je u 1997. godini 54,34%, a najmanji 2006. godine 40,84%.

Tabela 3.3.6.6: Dobit prije oporezivanja gospodarstva Grada Rijeke prema veličini poduzetnika

u 000 kn

	Dobit prije oporezivanja						
	Mali	Udio	**Srednji**	Udio	**Veliki**	Udio	**Ukupno**
1995.	**108.937**	58,56	**42.056**	22,61	**35.028**	18,83	**186.021**
1996.	**151.527**	60,05	**42.036**	16,66	**58.774**	23,29	**252.337**
1997.	**178.286**	48,15	**58.099**	15,69	**133.871**	36,16	**370.256**
1998.	**173.200**	57,23	**69.303**	22,90	**60.117**	19,87	**302.620**
1999.	**194.886**	60,35	**55.649**	17,23	**72.406**	22,42	**322.941**
2000.	**223.387**	41,20	**92.720**	17,10	**226.053**	41,69	**542.160**
2001.	**249.923**	56,81	**94.559**	21,49	**95.454**	21,70	**439.936**
2002.	**235.579**	49,52	**127.649**	26,83	**112.528**	23,65	**475.756**
2003.	**267.752**	51,95	**141.981**	27,55	**105.693**	20,51	**515.426**
2004.	**287.424**	50,84	**127.888**	22,62	**150.045**	26,54	**565.357**
2005.	**344.735**	46,41	**227.056**	30,57	**170.947**	23,02	**742.738**
2006.	**630.942**	53,15	**326.969**	27,55	**229.105**	19,30	**1.187.016**
2007.	**793.079**	67,10	**131.162**	11,10	**257.722**	21,80	**1.181.963**
2008.	**730.682**	65,69	**148.261**	13,33	**233.394**	20,98	**1.112.337**
2009.	**604.618**	76,05	**56.583**	7,12	**133.859**	16,84	**795.060**
2010.	**500.709**	60,68	**170.960**	20,72	**153.488**	18,60	**825.157**
2011.	**3.265.345**	87,46	**170.606**	4,57	**297.674**	7,97	**3.733.625**
2012.	**501.408**	25,83	**127.685**	6,58	**1.311.755**	67,59	**1.940.848**
2013.	**549.174**	67,78	**142.875**	17,63	**118.152**	14,58	**810.201**
2014.	**605.332**	63,24	**234.214**	24,47	**117.605**	12,29	**957.151**
2015.	**638.176**	53,05	**312.013**	25,94	**252.739**	21,01	**1.202.928**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u razdoblju 1995. - 2015. godini

Dobit prije oporezivanja poduzetnika u Gradu Rijeci u promatranom razdoblju imali su sličnu tendenciju kretanja kao i ukupni prihodi, odnosno ukupni rashodi, tj. uglavnom stalni rast, sa malim izuzecima uglavnom kod velikih poduzetnika.

Dobit prije oporezivanja kod malih poduzetnika povećana je u promatranom razdoblju za 529,2 mln kuna ili 485,8%, dobit prije oporezivanja kod srednjih poduzetnika povećana je za 270,0 mln kuna ili 641,9%, a dobit prije oporezivanja kod velikih poduzetnika povećana je za 217,7 mln kuna ili 621,5%.

U ukupnoj dobiti prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke najveći udio dobiti prije oporezivanja mali poduzetnici su imali 2009. godine 76,05%, a najmanji u 2012. godini 25,83%.

Kod srednjih poduzetnika najveći udio dobiti prije oporezivanja u ukupnoj dobiti prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je 2005. godine 30,57%, a najmanji u 2011. godini 4,57%.

Najveći udio dobiti prije oporezivanja kod velikih poduzetnika u ukupnoj dobiti prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je u 2012. godini 67,59%, a najmanji 2011. godine7,97%.

Tabela 3.3.6.7: Gubitak prije oporezivanja gospodarstva Grada Rijeke prema veličini poduzetnika

u 000 kn

	Gubitak prije oporezivanja						
	Mali	Udio	**Srednji**	Udio	**Veliki**	Udio	**Ukupno**
1995.	**46.018**	6,44	**61.128**	8,55	**607.957**	85,02	**715.103**
1996.	**55.001**	9,47	**67.825**	11,67	**458.128**	78,86	**580.954**
1997.	**70.089**	9,33	**61.097**	8,13	**619.856**	82,53	**751.042**
1998.	**96.013**	10,25	**53.276**	5,69	**787.525**	84,06	**936.814**
1999.	**124.238**	20,37	**123.853**	20,31	**361.761**	59,32	**609.852**
2000.	**113.125**	29,12	**186.410**	47,99	**88.927**	22,89	**388.462**
2001.	**921.289**	54,98	**54.945**	3,28	**699.320**	41,74	**1.675.554**
2002.	**385.644**	17,51	**76.255**	3,46	**1.740.974**	79,03	**2.202.873**
2003.	**212.350**	72,75	**11.937**	4,09	**67.618**	23,16	**291.905**
2004.	**321.406**	23,87	**30.728**	2,28	**994.248**	73,85	**1.346.382**
2005.	**249.076**	56,31	**80.604**	18,22	**112.675**	25,47	**442.355**
2006.	**234.132**	78,16	**55.612**	18,56	**9.819**	3,28	**299.563**
2007.	**254.788**	60,49	**16.405**	3,89	**149.989**	35,61	**421.182**
2008.	**349.211**	45,38	**82.889**	10,77	**337.362**	43,84	**769.462**
2009.	**374.275**	40,68	**72.293**	7,86	**473.480**	51,46	**920.048**
2010.	**490.268**	56,04	**82.118**	9,39	**302.492**	34,58	**874.878**
2011.	**472.719**	69,86	**152.958**	22,61	**50.956**	7,53	**676.633**
2012.	**483.484**	81,85	**77.527**	13,13	**29.662**	5,02	**590.673**
2013.	**408.377**	74,00	**72.165**	13,08	**71.343**	12,93	**551.885**
2014.	**417.144**	57,45	**88.477**	12,19	**220.480**	30,36	**726.101**
2015.	**413.437**	95,54	**7.295**	1,69	**12.013**	2,78	**432.745**

Izvor: HGK/FINA – Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u razdoblju 1995. - 2015. godini

Gubitci prije oporezivanja poduzetnika u Gradu Rijeci u promatranom razdoblju imali su neravnomjernu tendenciju kretanja, odnosno povećavali su se i smanjivali u navedenom razdoblju i to kod sve tri kategorije poduzetnika, a samim tim i njihovi udjeli u ukupnim gubitcima cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke.

Gubitci prije oporezivanja kod malih poduzetnika povećani su u promatranom razdoblju za 367,4 mln kuna ili 798,4%, gubitci prije oporezivanja kod srednjih poduzetnika smanjeni su za 53,8 mln kuna ili 88,1%, a gubitci prije oporezivanja kod velikih poduzetnika smanjeni su za 595,9 mln kuna ili 98,0%.

U ukupnim gubitcima prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke najveći udio gubitaka prije oporezivanja mali poduzetnici su imali protekle 2015. godine 95,45%, a najmanji u prvoj promatranoj godini tj. 1995. godini 6,44%.

Kod srednjih poduzetnika najveći udio gubitaka prije oporezivanja u ukupnim gubitcima prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je 2000. godine 47,99%, a najmanji u 2004. godini 2,28%.

Najveći udio gubitaka prije oporezivanja kod velikih poduzetnika u ukupnim gubitcima prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva Grada Rijeke bio je u prvoj promatranoj godini tj. 1995. godini 85,02%, a najmanji protekle 2015. godine 2,78%.

Slika 3.3.6.1: Usporedba ekonomskih pokazatelja prema veličini poduzetnika u Gradu Rijeci u 1995. godini

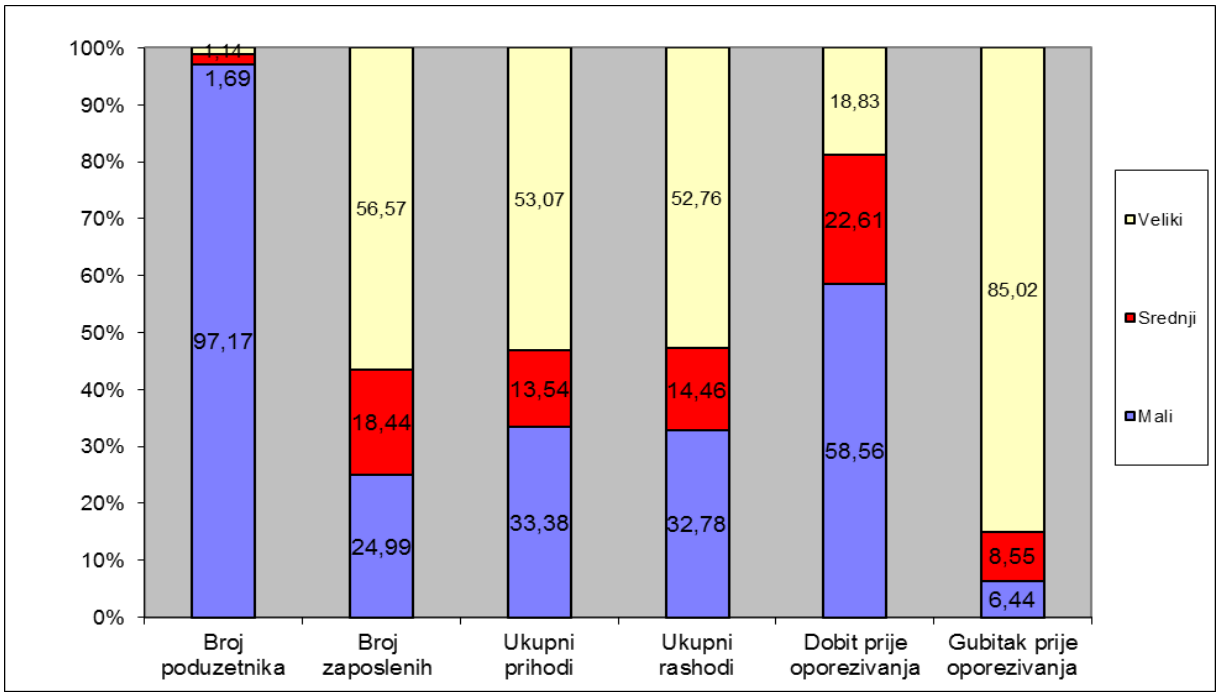

Slika 3.3.6.2: Usporedba ekonomskih pokazatelja prema veličini poduzetnika u Gradu Rijeci u 2015. godini

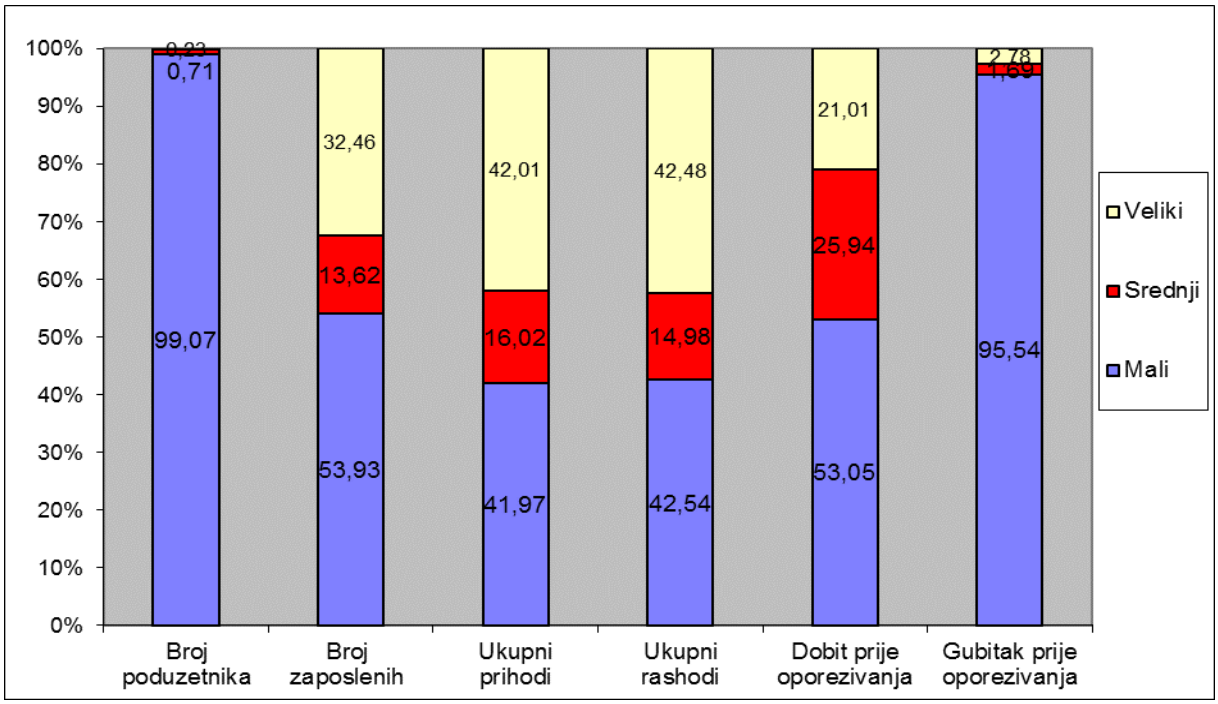

Grad Rijeka – pogled na Trsat

4. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA

4.1. Primorsko-goranska županija

Izvor podataka robne razmjene s inozemstvom su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe koje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske preuzima od Carinske uprave Republike Hrvatske, statistički ih obrađuje i obrađene podatke dostavlja određenim korisnicima na daljnje korištenje, odnosno javno publicira.

Tekući tečaj utvrđuje se prema tečajnim listama, koje vrijede na dan carinjenja robe, a utvrđuje ih Hrvatska narodna banka.

U promatranom razdoblju od 1995. do 2015. godine američki je dolar i aprecirao i deprecirao prema hrvatskoj kuni. Najviši tečaj, kako prosječni tako i srednji na kraju godine, bio je 2001. godine kada je jedan američki dolar vrijedio 8,35 kuna, a najslabiji tečaj je bio 2007. godine u kojoj se prosječni tečaj spustio ispod 5,00 kuna za jedan američki dolar, odnosno na 4,98 kuna za jedan američki dolar na kraju te godine.

Iako je Državni zavod za statistiku 2013. godine prestao objavljivati podatke o izvozu i uvozu po županijama, autor je uspio od njega dobiti podataka za tu i naredne dvije godine, tj. za 2013., 2014. I 2015. godinu.

Tabela 4.1.1: Izvoz i uvoz RH i PGŽ

u 000 USD, tekući tečaj

	RH			PGŽ		
	1995.	**2015.**	**Indeks**	**1995.**	**2015.**	**Indeks**
Izvoz	4.632.670	12.843.529	277,2	295.762	629.996	213,0
Uvoz	7.509.884	20.580.471	274,0	447.959	959.031	214,1
Saldo VTR	-2.877.214	-7.736.942	268,9	-152.197	-329.035	216,2
Udio izvoza u uvozu	61,69	62,41	-	66,02	65,69	-

Izvor: Državni zavod za statistiku

U robnoj razmjeni s inozemstvom u razdoblju od 1995. do 2015. godine izvoz je na nivou RH porastao s 4,6 mlrd USD u 1995. godini na 12,8 mlrd USD u 2015. godini, dok je uvoz sa 7,5 mlrd USD porastao na 20,6 mlrd USD. Izvoz je rastao nešto brže (177,2%) od rasta uvoza (174,0%) tako da je pokrivenost uvoza izvozom povećana s 61,69% na 62,41%, ali je i uz takva kretanja izvoza i uvoza, zbog različitih osnovica, deficit povećan s 2,9 mlrd USD u 1995. godini na 7,7 mlrd USD u 2015. godini, odnosno za 168,9%.

Robni izvoz PGŽ u istom razdoblju porastao je s 295,8 mln USD u 1995. godini na 630,0 mln USD u 2015. godini, dok je uvoz s 448,0 mln USD porastao na 959,0 mln USD. Pokrivenost uvoza izvozom pala je s 66,02% na 65,69%, a usporedno s time deficit je povećan sa 152,2 mln USD u 1995. godini na 329,0 mln USD u 2015. godini.

Tabela 4.1.2: Izvoz i uvoz gospodarstva RH i PGŽ u razdoblju 1995. – 2015.

u mln USD, tekući tečaj

	RH				PGŽ			
	IZVOZ	**UVOZ**	**Saldo VTR**	**Pokri-venost**	**IZVOZ**	**UVOZ**	**Saldo VTR**	**Pokri-venost**
1995.	4.517	7.352	-2.835	61,44	296	448	-152	66,07
1996.	4.644	7.784	-3.140	59,66	197	391	-194	50,38
1997.	3.981	9.102	-5.120	43,74	172	480	-308	35,83
1998.	4.517	8.276	-3.758	54,58	530	681	-151	77,83
1999.	4.303	7.799	-3.496	55,17	408	586	-178	69,62
2000.	4.432	7.887	-3.455	56,19	320	449	-129	71,27
2001.	4.666	9.147	-4.481	51,01	388	531	-143	73,07
2002.	4.904	10.722	-5.818	45,73	227	447	-220	50,78
2003.	6.187	14.209	-8.022	43,54	218	637	-419	34,22
2004.	8.024	16.589	-8.565	48,37	396	739	-343	53,59
2005.	8.773	18.560	-9.788	47,27	404	789	-385	51,20
2006.	10.377	21.502	-11.126	48,26	532	907	-375	58,65
2007.	12.360	25.829	-13.469	47,85	579	1.102	-523	52,54
2008.	14.112	30.728	-16.616	45,93	827	1.542	-715	53,63
2009.	10.474	21.203	-10.729	49,40	491	932	-441	52,68
2010.	11.811	20.067	-8.256	58,86	593	1.007	-414	58,89
2011.	13.364	22.715	-9.351	58,83	817	1.071	-254	76,28
2012.	12.369	20.834	-8.465	59,37	687	907	-220	75,74
2013.	12.742	21.932	-9.190	58,10	614	988	-374	62,15
2014.	13.844	22.907	-9.063	60,44	666	1.184	-518	56,25
2015.	12.844	20.581	-7.737	62,41	630	959	-329	65,69

Izvor: Državni zavod za statistiku

Slika 4.1.1: Izvoz i uvoz gospodarstva PGŽ u razdoblju od 1995. do 2015. (mln USD)

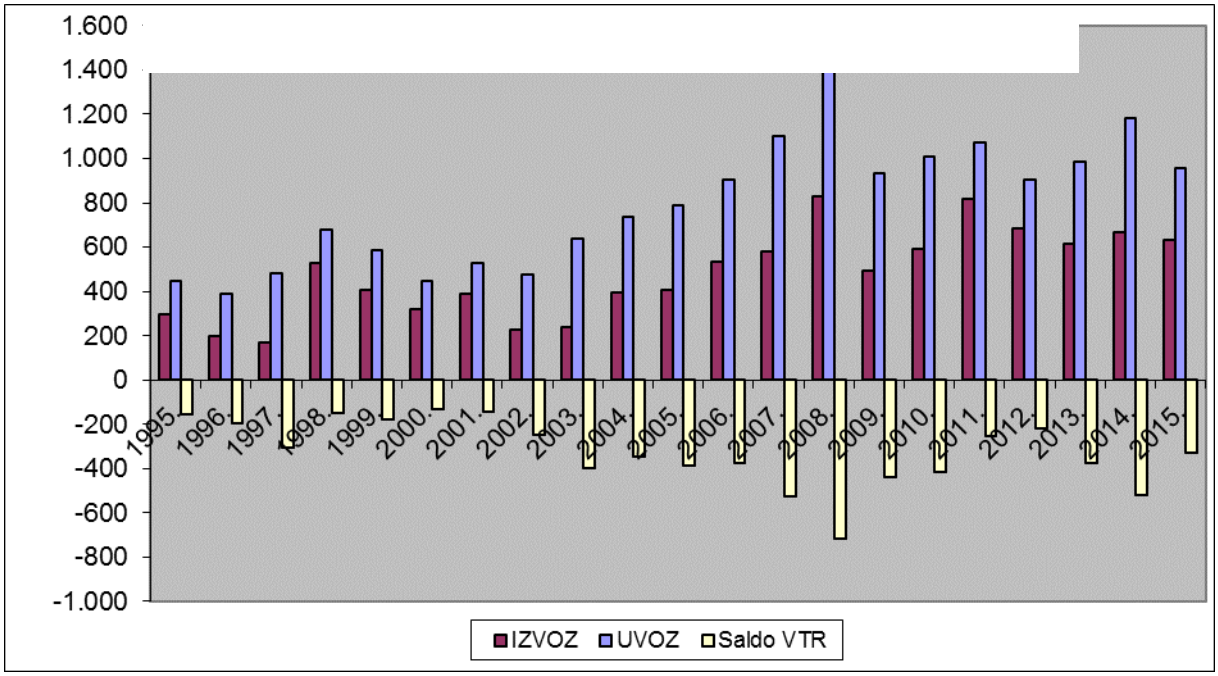

S obzirom da Državni zavod za statistiku od 2005. godine objavljuje podatke o izvozu i uvozu za RH i u eurima, a za razdoblje od 2008.-2012. i po županijama, u narednim tabelama prezentiraju se i ti podaci za RH i PGŽ. Za prve godine navedene u tablici (2005.-2007.) za PGŽ autor je sam preračunao iznose u eurima primjenom prosječnog tečaja, a za zadnje godine (2013.-2015.) koje nisu javno publicirane uspio je, kao što je naprijed navedeno, dobiti podatke direktno od Državnog zavoda za statistiku.

Tabela 4.1.3: Izvoz i uvoz RH i PGŽ

u 000 eura

	RH			PGŽ		
	2005.	**2015.**	**Indeks**	**2005.**	**2012.**	**Indeks**
Izvoz	7.069.419	11.527.852	163,1	327.368	564.572	172,5
Uvoz	14.949.531	18.482.861	123,6	635.001	861.068	135,6
Saldo VTR	-7.880.112	-6.955.009	88,3	-307.633	-296.496	96,4
Udio izvoza u uvozu	47,29	62,37	-	51,55	65,57	-

Izvor: Državni zavod za statistiku

U robnoj razmjeni s inozemstvom u razdoblju od 2005. do 2015. godine izvoz je na nivou RH porastao s 7,1 mlrd eura u 1995. godini na 11,5 mlrd eura u 2015. godini, dok je uvoz sa 14,9 mlrd eura porastao na 18,5 mlrd eura. Izvoz je rastao brže (63,1%) od rasta uvoza (23,6%) tako da je pokrivenost uvoza izvozom povećana s 47,29% na 62,37%, što je pozitivno, a pozitivno je i to što je deficit smanjen s 7,9 mlrd eura u 2005. godini na 7,0 mlrd eura u 2015. godini, odnosno za 11,7%.

Robni izvoz PGŽ u istom razdoblju porastao je s 327,4 mln eura u 2005. godini na 564,6 mln eura u 2015. godini, dok je uvoz s 635,0 mln eura povećan na 861,1 mln eura. Pokrivenost uvoza izvozom povećana je s 51,55% na 65,57%, a deficit je istovremeno smanjen s 307,6 mln eura u 2005. godini na 296,5 mln eura u 2015. godini, odnosno za 3,6%.

Tabela 4.1.4: Izvoz i uvoz u PGŽ

u 000 kn u 000 eura

	PGŽ				PGŽ			
	IZVOZ	**UVOZ**	**Saldo VTR**	**Pokri-venost**	**IZVOZ**	**UVOZ**	**Saldo VTR**	**Pokri-venost**
2005.	2.421.080	4.694.496	-2.273.416	51,57	327.368	635.001	-307.633	51,55
2006.	3.097.018	5.275.146	-2.178.128	58,71	422.842	720.402	-297.560	58,70
2007.	3.108.490	5.917.424	-2.808.934	52,53	430.539	806.628	-376.089	53,38
2008.	4.036.145	7.523.697	-3.487.552	53,65	828.473	1.542.332	-713.859	53,72
2009.	2.620.805	4.917.808	-2.297.003	53,29	356.358	669.661	-313.303	53,21
2010.	3.249.221	5.544.770	-2.295.549	58,60	446.049	761.313	-315.264	58,59
2011.	4.354.545	5.708.891	-1.354.346	76,28	585.238	768.004	-182.766	76,20
2012.	4.021.808	5.308.670	-1.286.862	75,76	536.420	705.631	-169.211	76,02
2013.	3.498.404	5.650.686	-2.152.282	61,91	462.508	746.495	-283.987	61,96
2014.	3.806.359	6.752.208	-2.945.849	56,37	498.954	885.389	-386.435	56,35
2015.	4.305.012	6.558.714	-2.253.702	65,64	564.572	861.068	-296.496	65,57

Izvor: Državni zavod za statistiku

4.2. Grad Rijeka i gradovi i općine „riječkog prstena“

Robnu razmjenu s inozemstvom po gradovima i općinama Državni zavod za statistiku počeo je objavljivatui tek od 2002. godine. Na žalost svega deset godina kasnije prestao je sa objavljivanjem podataka o izvozu i uvozu po gradovima i općinama, odnosno zadnja godina za koju je objavio podatke je 2012. godina. Bez obzira što nema podataka o izvozu i uvozu za protekle tri godine Autor je odlučio u ovoj publikaciji dati prikaz za navedeno destogodišnje razdoblje s obzirom da i ti podaci daju interesantan prikaz kretanja izvoza i uvoza u Gradu Rijeci i pojedinim gradovima i općinama „riječkog prstena“

U navedenom razdoblju izvoz je na nivou PGŽ u kunskom iznosu povećan sa 1,8 mlrd kuna na 4,0 mlrd kuna ili za 128,3%, a uvoz sa 3,7 mlrd kuna na 4,3 mlrd kuna ili za 14,0%, a deficit od 2,0 mlrd kuna smanjen je na 227,6 mln kuna. Veći rast izvoza od uvoza poboljšao je pokrivenost uvoza izvozom sa 47,28% u 2002. godini na 94,65% u 2012. godini

Promatramo li ostvarenje izvoza i uvoza po gradovima i općinama vidljivo je da Grad Rijeka ima manji porast izvoza od porasta na nivou PGŽ, a kod uvoza bilježi čak smanjenje dok se na nivou PGŽ bilježi povećanje. Gradovi i općine „riječkog prstena“ imaju veći porast i izvoza i uvoza od porasta na nivou PGŽ.

Promatramo li samo gradove i općine „riječkog prstena“ uočava se da najveći relativni porast izvoza ima Općina Jelenje, dok najveći apsolutni porast izvoza bilježi Grad Kastav. Općina Jelenje bilježi i najveći relativni porast uvoza, a smanjenje uvoza bilježe Općina Čavle, Grad Kastav i Grad Kraljevica. Ovdje treba napomenuti da na kretanja kako izvoza tako i uvoza u manjim jedinicama lokalne samouprave često u znatnoj mjeri utječe dolazak ili odlazak pojedinog pravnog subjekta sa njihovog područja kojemu je izvoz ili uvoz značajan u poslovanju.

Tabela 4.2.1: Robna razmjena s inozemstvom Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ u 2002. i 2012. godini

u 000 kn

	Izvoz			Uvoz		
	2002.	**2012.**	**Indeks**	**2002.**	**2012.**	**Indeks**
PGŽ -UKUPNO	**1.764.773**	**4.028.407**	**228,3**	**3.732.971**	**4.256.052**	**114,0**
RIJEKA	**1.170.590**	**1.898.393**	**162,2**	**2.372.283**	**1.951.990**	**82,3**
„R. PRSTEN“	**238.254**	**1.672.365**	**701,9**	**643.093**	**1.554.152**	**241,7**
Bakar	77.775	295.483	379,9	173.779	1.013.806	583,4
Čavle	827	15.547	1879,9	35.236	20.052	56,9
Jelenje	183	63.693	34804,9	6.758	47.999	710,3
Kastav	29.927	904.861	3023,6	176.139	142.894	81,1
Klana	77.973	102.628	131,6	33.392	90.186	270,1
Kostrena	701	851	121,4	5.834	18.327	314,1
Kraljevica	43.899	244.089	556,0	53.012	14.421	27,2
Viškovo	6.969	45.213	648,8	158.943	206.467	129,9

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama

S obzirom na navedena kretanja Grad Rijeka je u promatranom razdoblju smanjio svoj udio u izvozu sa 66,33% na 47,13%, a u uvozu sa 63,55% na 45,86%. S druge strane gradovi i općine „riječkog prstena“ povećali su svoj udio u izvozu sa 13,50% na 41,51%, a u uvozu sa 17,23% na 36,52%. Najveće povećanje udjela u izvozu bilježi Grad Kastav, sa 1,70% na 22,46%, a u uvozu Grad Bakar, sa 4,66% na 23,82%.

Tabela 4.2.2: Udjeli izvoza i uvoza Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ u 2002. i 2012. godini

u %

	Izvoz			Uvoz		
	2002.	**2012.**	**2012.**	**2002.**	**2012.**	**2012.**
PGŽ -UKUPNO	**100,00**	**100,00**	**-**	**100,00**	**100,00**	**-**
RIJEKA	**66,33**	**47,13**	**-**	**63,55**	**45,86**	**-**
„R. PRSTEN“	**13,50**	**41,51**	**100,00**	**17,23**	**36,52**	**100,00**
Bakar	4,41	7,33	17,67	4,66	23,82	65,23
Čavle	0,05	0,39	0,93	0,94	0,47	1,29
Jelenje	0,01	1,58	3,81	0,18	1,13	3,09
Kastav	1,70	22,46	54,11	4,72	3,36	9,19
Klana	4,42	2,55	6,14	0,89	2,12	5,80
Kostrena	0,04	0,02	0,05	0,16	0,43	1,18
Kraljevica	2,49	6,06	14,60	1,42	0,34	0,93
Viškovo	0,39	1,12	2,70	4,26	4,85	13,28

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama

Slika 4.2.1: Udjeli Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ u izvozu i uvozu PGŽ u 2002. i 2012. godini

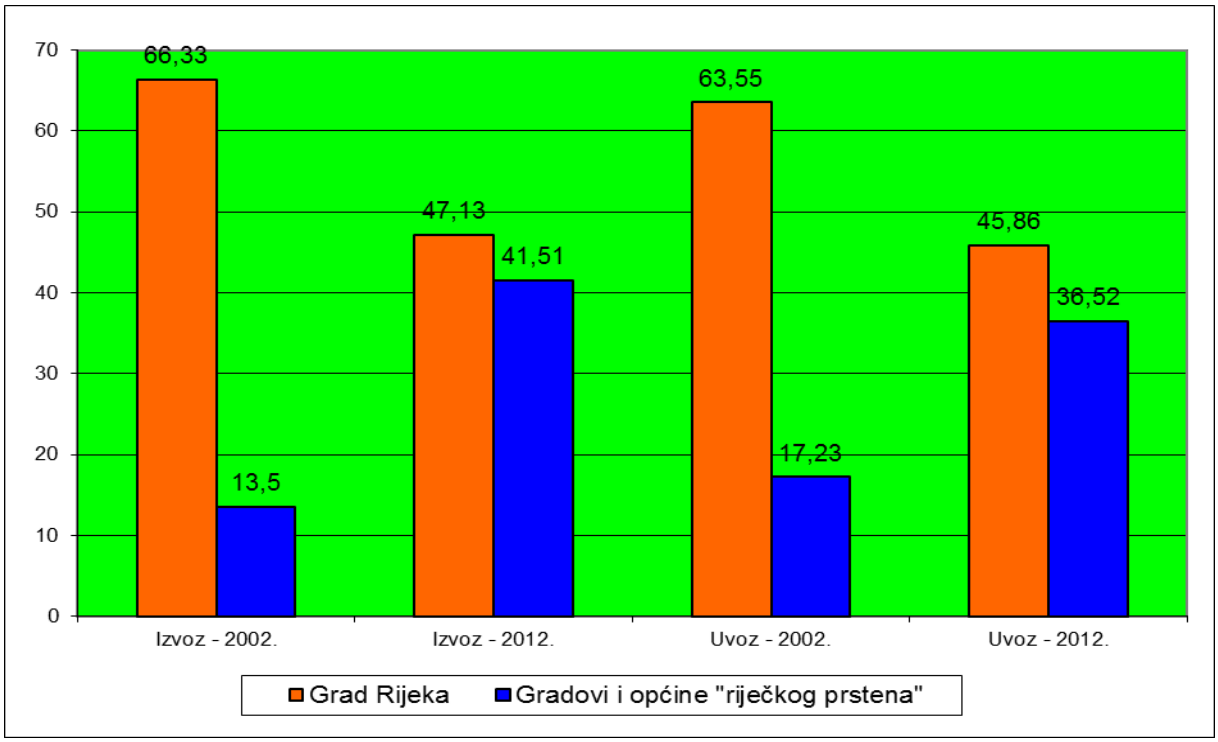

Robna razmjena sa inozemstvom najčešće se izražava u američkim dolarima. Pri tom treba uzeti u obzir kretanje tečaja američkog dolara prema hrvatskoj kuni. Prosječni tečaj jednog američkog dolara 2002. godine iznosio je 7,8354 kuna u izvozu i 7,8231 u uvozu. Deset godina kasnije, tj. u 2012. godini prosječni tečaj jednog američkog dolara iznosio je 5,8521 kuna u izvozu i 5,3285 kuna u uvozu.

Tabela 4.2.3: Robna razmjena s inozemstvom Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ u 2002. i 2012. godini

u 000 USD

	Izvoz			Uvoz		
	2002.	**2012. ***	**Indeks**	**2002.**	**2012. ***	**Indeks**
PGŽ -UKUPNO	**230.042**	**688.369**	**299,2**	**477.654**	**727.406**	**152,3**
RIJEKA	**154.334**	**324.395**	**210,2**	**303.598**	**333.616**	**109,9**
„R. PRSTEN“	**30.437**	**285.772**	**938,9**	**82.330**	**265.622**	**322,6**
Bakar	9.961	50.492	506,9	22.311	173.271	776,6
Čavle	99	2.657	2683,5	4.510	3.427	76,0
Jelenje	24	10.884	45349,1	866	8.204	947,3
Kastav	3.853	154.622	4013,0	22.579	24.422	108,2
Klana	9.971	17.537	175,9	4.224	15.414	364,9
Kostrena	89	145	163,4	741	3.132	422,7
Kraljevica	5.558	41.710	750,4	6.729	2.465	36,6
Viškovo	882	7.726	876,0	20.370	35.287	173,2

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama
*Preračunao autor (Izvoz: HRK/USD=5,8521, Uvoz: HRK/USD=5,8510)

Robna razmjena PGŽ, odnosno Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ izražena u američkim dolarima pokazuje iste odnose kao i kretanja u kunama, a veći indeksi rasta ili pada posljedica su tečajnih razlika.

Veći izvoz od uvoza, odnosno pozitivan vanjskotrgovinski saldo, u obje promatrane godine, imala je samo Općina Klana. U 2002. godini nijedan drugi grad ni općina nisu imali pozitivan vanjskotrgovinski saldo, dok su u 2012. godini uz Općinu Klana to imali još i Općina Jelenje, Grad Kastav i Grad Kraljevica.

Promatramo li samo gradove i općine „riječkog prstena“ najveći izvoz u 2002. imala je Općina Klana, 10,0 mln USD i udio od 4,33% u ukupnom izvozu PGŽ. Gotovo jednaki izvoz i jednaki udio u toj istoj godini imao je i Grad Bakar. U zadnjoj promatranoj godini najveći izvoz ima Grad Kastav, 154,6 mln USD i udio od 22,46% u ukupnom izvozu PGŽ, odnosno 54,11% udjela u ukupnom izvozu gradova i općina „riječkog prstena“.

U uvozu na prvom je mjestu 2002. godine bio Grad Kastav sa uvozom od 22,6 mln USD i udjelom od 4,73% u ukupnom uvozu PGŽ. U 2012. godini na prvom je mjestu Grad Bakar sa 173,3 mln USD uvoza i udjelom od 23,82% u ukupnom uvozu PGŽ, odnosno 65,23% udjela u ukupnom uvozu gradova i općina „riječkog prstena“.

Državni zavod za statistiku počeo je od 2010. godine objavljivati podatke o izvozu i uvozu osim u kunama i u eurima, a ovdje ćemo prezentirati podatke o izvozu i uvozu u eurima za Grad Rijeku i gradove i općine „riječkog prstena“ u posljednjoj 2012. godini.

Tabela 4.2.4: Robna razmjena s inozemstvom Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ u 2012. godini

u 000 eura

	IZVOZ	Udio	UVOZ	Udio	Saldo VTR	Pokri-venost
PGŽ -UKUPNO	**535.334**	**100,00**	**565.924**	**100,00**	**-30.590**	**94,59**
RIJEKA	**252.189**	**47,11**	**259.547**	**45,86**	**-7.358**	**97,17**
„R. PRSTEN“	**222.258**	**41,52**	**206.673**	**36,52**	**15.585**	**107,54**
Bakar	39.298	**7,34**	134.812	23,82	-95.514	29,15
Čavle	2.068	**0,39**	2.667	0,47	-599	77,54
Jelenje	8.475	**1,58**	6.388	1,13	2.087	132,67
Kastav	120.378	**22,49**	19.008	3,36	101.370	633,30
Klana	13.647	**2,55**	12.000	2,12	1.647	113,73
Kostrena	113	**0,02**	2.437	0,43	-2.324	4,64
Kraljevica	32.267	**6,03**	1.911	0,34	30.356	1688,4
Viškovo	6.012	**1,12**	27.450	4,85	-21.438	21,90

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama

Robna razmjena PGŽ, odnosno Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ izražena u eurima pokazuje iste odnose kao i kretanja u kunama, ili američkim dolarima, a veći indeksi ili manji udjeli, kao i pokrivenist uvoza izvozom posljedica su tečajnih razlika.

Robna razmjena PGŽ, odnosno Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“u posljednjoj promatranoj godini tj. 2012. izražena u eurima pokazuje, također kao i kod prikaza u kunama ili američkim dolarima, da veći izvoz od uvoza, odnosno pozitivan vanjskotrgovinski saldo imaju četiri jedinice lokalne samouprave „riječkog prstena“ i to Općina Jelenje, Grad Kastav, Općina Klana i Grad Kraljevica.

Gradovi i općine „riječkog prstena“ i ukupno gledano imaju veći udio u izvozu PGŽ i to 41,52% u odnosu na udio u uvozu koji iznosi 36,52%.

4.3. Grad Rijeka

U navedenom razdoblju izvoz je na nivou Grada Rijeke u kunskom iznosu povećan sa 1,2 mlrd kuna na 1,9 mlrd kuna ili za 62,2%, a uvoz je smanjen sa 2,4 mlrd kuna na 2,0 mlrd kuna ili za 17,7%, a deficit od 1,2 mlrd kuna smanjen je na svega 53,6 mln kuna. Povećanje izvoza uz istovremeno smanjenje uvoza poboljšao je pokrivenost uvoza izvozom sa 49,34% u 2002. godini na 97,25% u 2012. godini.

Kretanja izvoza i uvoza nisu ravnomjerna, s obzirom da u pojedinim godinama imamo smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, a ista je situacija i sa negativnim saldom vanjskotrgovinske razmjene i sa pokrivenosti uvoza izvozom. Saldo vanjskotrgovinske razmjene je konstantno negativan, najmanji u zadnjoj promatranoj 2012. a najveći u 2008. godini. Pokrivenost uvoza izvozom bila je najmanja 2003. godine, a najbolja 2012. godine.

Tabela 4.3.1: Robna razmjena s inozemstvom Grada Rijeke u razdoblju 2002. - 2012. godina

u 000 kn

	Izvoz	Verižni indeks	**Uvoz**	Verižni indeks	**Saldo VTR**	**Udio izvoza u uvozu**
2002.	1.170.590	-	2.372.283	-	-1.201.693	49,34
2003.	928.166	79,3	2.551.565	107,6	-1.623.399	36,38
2004.	1.816.462	195,7	2.547.479	99,8	-731.017	71,30
2005.	1.715.559	94,4	2.779.200	109,1	-1.063.641	61,73
2006.	2.217.632	129,3	3.198.300	115,1	-980.668	69,34
2007.	2.116.991	95,5	3.773.945	118,0	-1.656.954	56,09
2008.	2.695.308	127,3	4.968.441	131,7	-2.273.133	54,25
2009.	1.539.094	57,1	2.475.687	49,8	-936.593	62,17
2010.	1.129.837	73,4	2.600.208	105,0	-1.470.371	43,45
2011.	2.590.424	229,3	2.837.958	109,1	-247.534	91,28
2012.	1.898.393	73,3	1.951.990	68,8	-53.597	97,25

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama

Državni zavod za statistiku, kao što je veće rečeno, počeo je od 2010. godine objavljivati podatke o izvozu i uvozu osim u kunama i u eurima, no ovdje ćemo prikazati samo podatke za posljednju 2012. godinu.

Tabela 4.3.2: Robna razmjena s inozemstvom Grada Rijeke u 2012. godini

u 000 eura

	Izvoz	Verižni indeks	**Uvoz**	Verižni indeks	**Saldo VTR**	**Udio izvoza u uvozu**
2012.	252.189	91,4	259.547	73,4	-7.358	97,17

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama

Robna razmjena sa inozemstvom najčešće se, kao što je već rečeno, izražava u američkim dolarima, stoga ćemo i ovdje dati podatke za navedeno desetogodišnje razdoblje u toj valuti.

Tabela 4.3.3: Robna razmjena s inozemstvom Grada Rijeke u razdoblju 2002. - 2012. godina

u 000 USD

	Izvoz	Verižni indeks	**Uvoz**	Verižni indeks	**Saldo VTR**	**Udio izvoza u uvozu**
2002.	154.334	-	303.598	-	-149.264	50,83
2003.	140.576	91,1	380.999	125,5	-240.423	36,90
2004.	299.840	213,3	422.109	110,8	-122.269	71,03
2005.	286.586	95,6	467.146	110,7	-180.560	61,35
2006.	380.530	132,8	549.782	117,7	-169.252	69,21
2007.	394.273	103,6	702.205	127,7	-307.932	56,15
2008.	554.571	140,7	1.020.057	145,3	-465.486	54,37
2009.	285.753	51,5	467.650	45,8	-181.897	61,10
2010.*	205.638	72,0	473.075	101,2	-267.437	43,47
2011.*	485.981	236,3	532.600	112,6	-46.619	91,25
2012.*	324.395	66,8	333.616	62,6	-9.221	97,24

Izvor: DZS – Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom po županijama, gradovima i općinama
*Preračunao autor (Izvoz: HRK/USD=5,4943 u 2010., 5,3303 u 2011. i 5,8521 u 2012. godini,
Uvoz: HRK/USD=5,4964 u 2010., 5,3285 u 2011. i 5,8510 u 2012.)

Promatrano u dolarskoj protuvrijednosti izvoz je na nivou Grada Rijeke povećan sa 154,3 mln USD na 324,4 mln USD ili za 110,2%, a uvoz sa 303,6 mln USD na 333,6 mln USD ili za 9,9%, a deficit od 149,3 mln USD smanjen je na 9,2,4 mn USD. Veći rast izvoza od uvoza povećao je pokrivenost uvoza izvozom sa 50,83% u 2002. godini na 97,24% u 2012. godini.

Slika 4.3.1: Izvoz i uvoz gospodarstva Grada Rijeke u razdoblju od 2002. - 2012. godine

u 000 USD

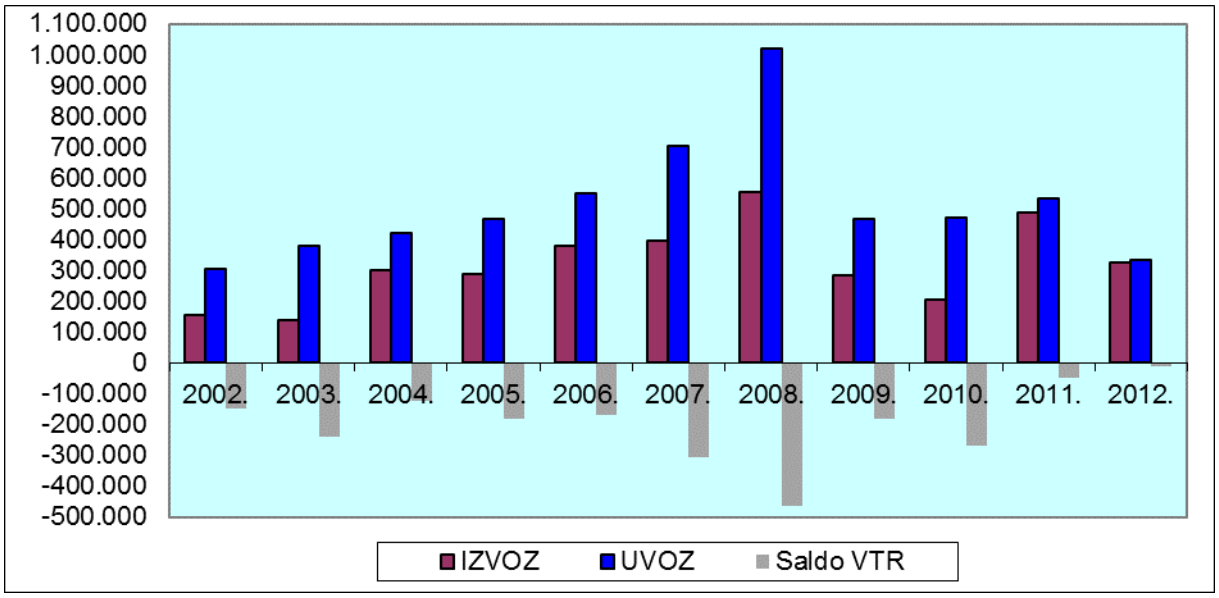

Grad Rijeka – gradski toranj

5. OBRTNIŠTVO

5.1. Primorsko-goranska županija

Prema Zakonu o obrtu (Narodne novine br. 143/13) obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Na žalost za obrtnike se ne prikupljaju financijski podaci na način kako se to radi za pravne osobe, te se ovdje iznose samo fizički pokazatelji koje publicira Hrvatska obrtnička komora ili njezine županijske komore.

Tabela 5.1.1: Broj aktivnih obrta u RH i PGŽ

apsolutni iznosi

	Aktivni obrti				
	RH	Verižni indeksi	**PGŽ**	Verižni indeksi	**Udio PGŽ u RH**
2003.	**101.671**	-	**10.310**	-	**10,14**
2004.	**105.567**	103,8	**10.697**	103,8	**10,13**
2005.	**105.107**	99,6	**10.514**	98,3	**10,00**
2006.	**103.986**	98,9	**10.638**	101,2	**10,23**
2007.	**103.450**	99,5	**10.641**	100,0	**10,29**
2008.	**100.777**	97,4	**10.204**	95,9	**10,13**
2009.	**92.965**	92,2	**9.150**	89,7	**9,84**
2010.	**88.340**	95,0	**8.617**	94,2	**9,75**
2011.	**86.424**	97,8	**8.478**	98,4	**9,81**
2012.	**83.714**	96,9	**8.319**	98,1	**9,94**
2013.	**80.407**	96,0	**8.114**	97,5	**10,09**
2014.	**78.070**	97,1	**7.956**	98,1	**10,19**
2015.	**76.222**	97,6	**7.800**	98,0	**10,23**

Izvor: HOK – Obrtništvo u brojkama

Pod pojmom aktivni obrti podrazumijeva se obrte u radu i privremene obustave. Privremeno obustavljanje obavljanja obrta je obustavljanje obavljanja obrta u trajanju do jedne godine o čemu obrtnik pisano izvješćuje nadležni županijski ured u roku od 30 dana od dana obustave.

Broj aktivnih obrta na nivou RH nakon povećanja u 2004. godini u narednim godinama stalno se smanjivao. Ukupno smanjenje broja aktivnih obrta na nivou RH u 2015. godini u odnosu na 2003. godinu iznosi 25.449 ili 25,0%. Najveće i apsolutno i relativno smanjenje broja aktivnih obrta dogodilo se 2009. godine, kada je broj aktivnih obrta smanjen za 7.812 ili 7,8% u odnosu na prethodnu godinu.

U PGŽ broj aktivnih obrta u tri od trinaest promatranih godina je rastao, a u preostalim godinama se smanjivao. Ukupno je u ovom promatranom razdoblju manje 2.510 aktivnih obrta ili 24,3%. Najveće i apsolutno i relativno smanjenje broja aktivnih obrta dogodilo se, također kao i na nivou RH, u 2009. godini, kada je broj aktivnih obrta smanjen za 1.054 ili 10,3% u odnosu na prethodnu godinu. Udio broja aktivnih obrta u PGŽ u odnosu na ukupan broj aktivnih obrta u RH kretao se od najmanjih 9,75% u 2010. godini do najvećih 10,29% u 2007. godini.

Slika 5.1.1: Kretanje broja aktivnih obrta u RH i PGŽ

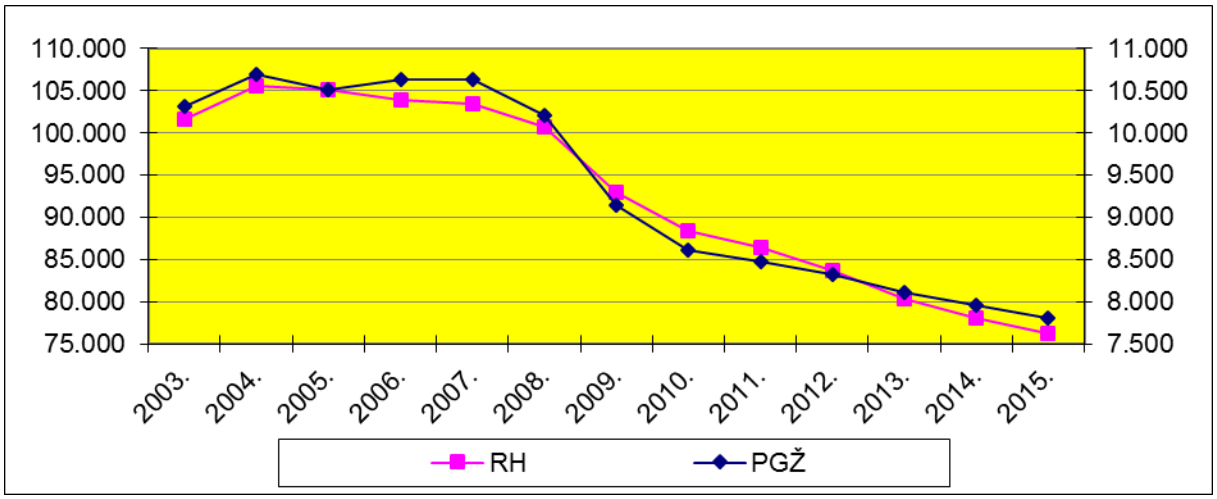

Tabela 5.1.2: Broj obrtnika u RH i PGŽ

apsolutni iznosi

	Broj obrtnika				
	RH	Verižni indeksi	**PGŽ**	Verižni indeksi	**Udio PGŽ u RH**
2003.	**82.775**	-	**7.836**	-	**9,47**
2004.	**83.840**	101,3	**8.055**	102,8	**9,61**
2005.	**83.749**	99,9	**8.098**	100,5	**9,67**
2006.	**82.736**	98,8	**8.198**	101,2	**9,91**
2007.	**81.963**	99,1	**8.188**	99,9	**9,99**
2008.	**79.149**	96,6	**7.780**	95,0	**9,83**
2009.	**75.051**	94,8	**7.290**	93,7	**9,71**
2010.	**70.616**	94,1	**6.839**	93,8	**9,68**
2011.	**67.998**	96,3	**6.558**	95,9	**9,64**
2012.	**65.252**	96,0	**6.339**	96,7	**9,71**
2013.	**62.399**	95,6	**6.202**	97,8	**9,94**
2014.	**59.951**	96,1	**5.956**	96,0	**9,93**
2015.	**57.696**	96,2	**5.774**	84,6	**10,01**

Izvor: HZMO – Statističke informacije

Broj obrtnika, kao i aktivnih obrta, na nivou RH stalno se smanjivao od 2004. godine, a ukupno smanjenje broja obrtnika u 2015. godini u odnosu na 2003. godinu iznosi 25.079 ili 30,3%. Najveće i apsolutno i relativno smanjenje broja obrtnika ostvareno je 2010. godine, kada je broj obrtnika smanjen za 4.435 ili 5,9% u odnosu na prethodnu godinu.

U PGŽ je u prve tri godine promatranog razdoblja ostvareno povećanje broja obrtnika a u svim narednim godinama ostvareno je smanjenje. Time je ostvareno ukupno smanjenje od 2.062 obrtnika ili 26,3%. Udio broja obrtnika u PGŽ u odnosu na ukupan broj obrtnika u RH kretao se od najmanjih 9,47% u prvoj promatranoj godini do najvećih 10,01% u protekloj 2015. godini.

Slika 5.1.2: Kretanje broja obrtnika u RH i PGŽ

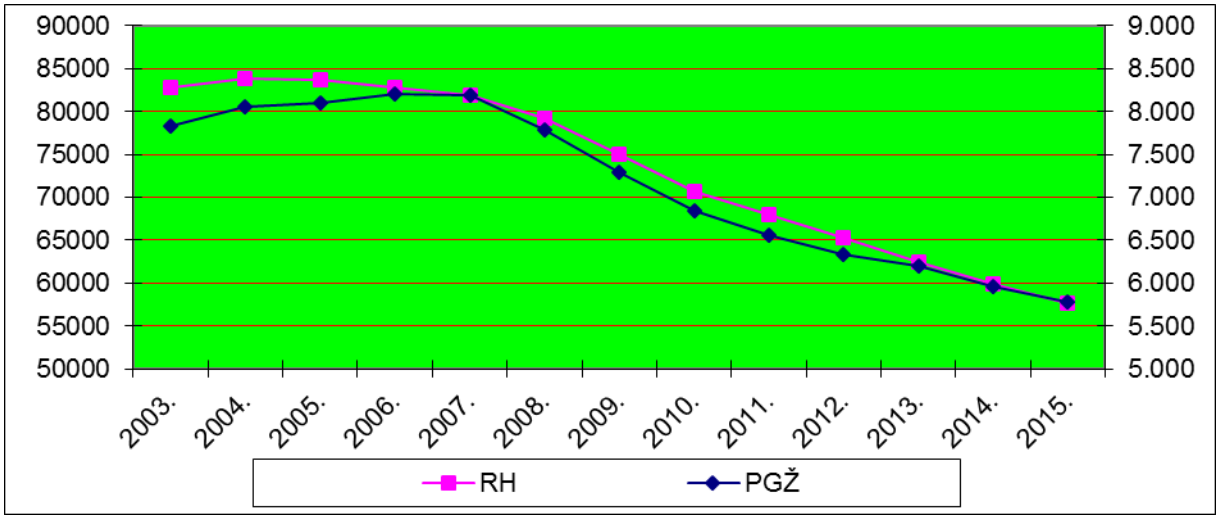

Tabela 5.1.3: Broj zaposlenih kod obrtnika u RH i PGŽ

apsolutni iznosi

	Broj zaposlenih kod obrtnika				
	RH	Verižni indeksi	**PGŽ**	Verižni indeksi	**Udio PGŽ u RH**
2003.	**138.582**	-	**11.404**	-	**8,23**
2004 .	**144.811**	104,5	**11.643**	102,1	**8,04**
2005.	**149.912**	103,5	**11.690**	100,4	**7,80**
2006.	**149.886**	100,0	**11.128**	95,2	**7,42**
2007.	**151.519**	101,1	**11.068**	99,5	**7,30**
2008.	**148.401**	97,9	**10.547**	95,3	**7,11**
2009.	**130.263**	87,8	**9.216**	87,4	**7,07**
2010.	**115.354**	88,6	**8.185**	88,8	**7,10**
2011.	**109.051**	94,5	**7.761**	94,8	**7,12**
2012.	**103.099**	94,5	**7.370**	95,0	**7,15**
2013.	**99.116**	96,1	**6.910**	93,8	**6,97**
2014.	**96.908**	97,8	**6.824**	98,8	**7,04**
2015.	**96.797**	99,9	**6.823**	100,0	**7,05**

Izvor: HOK – Obrtništvo u brojkama

Broj zaposlenih kod obrtnika na nivou RH se u prve četiri godine promatranog razdoblja povećavao, a u zadnjim godinama smanjivao. Ukupno smanjenje broja zaposlenih u 2015. godini u odnosu na 2003. godinu iznosi 41.785 ili 30,2%. Najveće i apsolutno i relativno smanjenje broja zaposlenih kod obrtnika na nivou RH ostvareno je 2009. godine, kada je broj zaposlenih smanjen za 18.138 ili 12,2% u odnosu na prethodnu godinu.

U PGŽ samo u prve dvije godine se bilježi povećanje broja zaposlenih kod obrtnika, a zatim smanjenje, a ukupno gledano 4.581 ili 40,2% je manje zaposlenih na kraju promatranog razdoblja. Udio broja zaposlenih kod obrtnika u PGŽ u odnosu na ukupan broj zaposlenih kod obrtnika u RH kretao se od najmanjih 6,97% u 2013. godini do najvećih 8,23% u prvoj promatranoj godini.

Slika 5.1.3: Kretanje broja zaposlenih kod obrtnika u RH i PGŽ

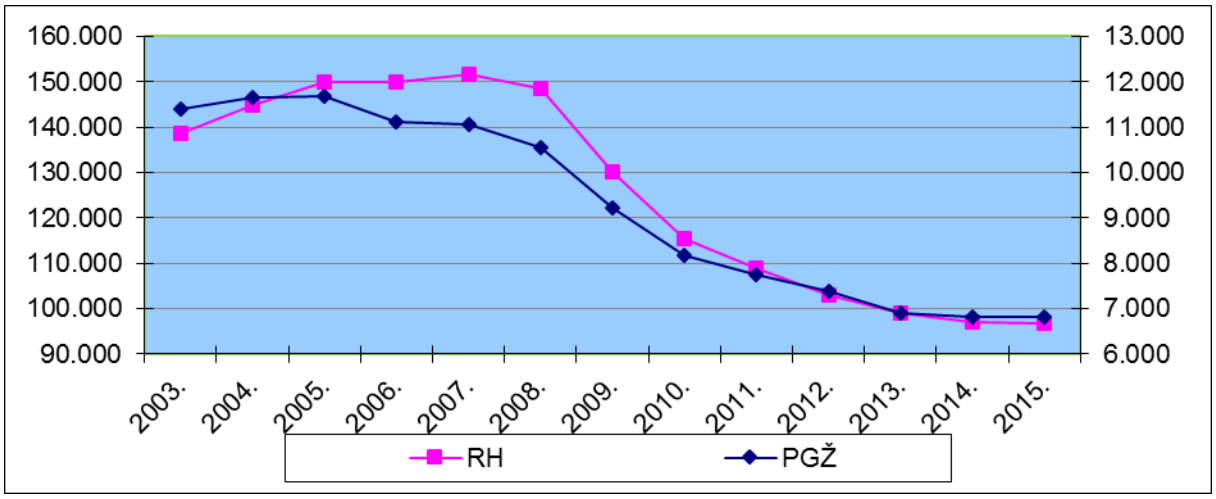

Hrvatska obrtnička komora kao i Hrvatska gospodarska komora ima i županijski ustroj. HOK – Obrtnička komora Primorsko-goranske županije ima u svom sastavu 11 udruženja, što znači da neka udruženja pokrivaju više jedinica lokalne samouprave. U okviru pojedinih udruženja obrtnici djeluju kroz sekcije odnosno cehove po djelatnostima.

Iz izvješća OK PGŽ za pojedine godine vidljivo je da su sva udruženja zabilježila smanjenje broja aktivnih obrta. Najveće apsolutno smanjenje broja obrta zabilježeno je u Udruženju obrtnika Rijeka, čak 1.371 aktivnih obrta manje ili 34,1% dok je najveće relativno smanjenje zabilježeno u Udruženju obrtnika Novi Vinodolski i to za 39,6% ili 99 obrta manje. Udruženje obrtnika Rijeke najveće je po broju aktivnih obrta i broju obrtnika i to sa udjelom od 33,96% ukupnog broja aktivnih obrta u PGŽ, a najmanje je Udruženje obrtnika Čabra sa 84 aktivna obrta i udjelom od 1,08% u 2015. godini.

Slika 5.1.4: Udjeli pojedinih Udruženja obrtnika PGŽ u 2015. godini

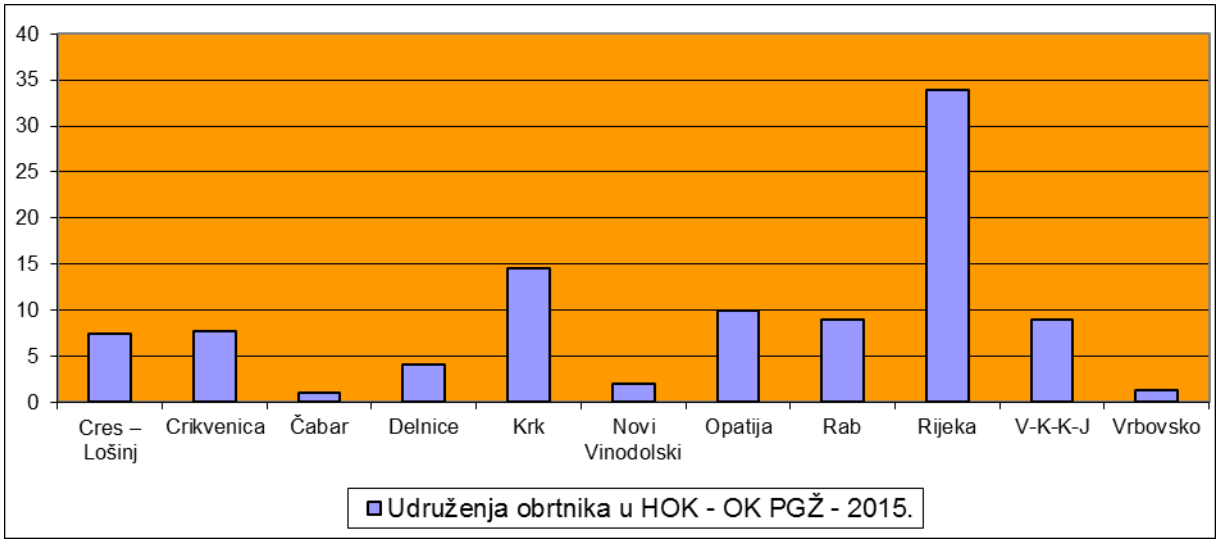

Gledano po djelatnostima, najviše je aktivnih obrta u uslužnim djelatnostima u cijelom promatranom razdoblju, a najmanje je aktivnih obrta u ribarstvu. S druge strane ribarstvo bilježi porast broja obrta u promatranom razdoblju, sa 377 na 427 ili 13,3%. Još samo frizeri i kozmetičari bilježe povećanje, sa 482 na 625 ili 29,7%, dok sve ostale djelatnosti bilježe smanjenje broja aktivnih obrta. Najveće i apsolutno i relativno smanjenje broja obrta zabilježeno je u djelatnosti trgovine, 1.068 obrta ili 51,30% manje u 2015. godini u odnosu na 2004. godinu.

Slika 5.1.5: Udjeli pojedinih djelatnosti u Udruženjima obrtnika PGŽ u 2015. godini

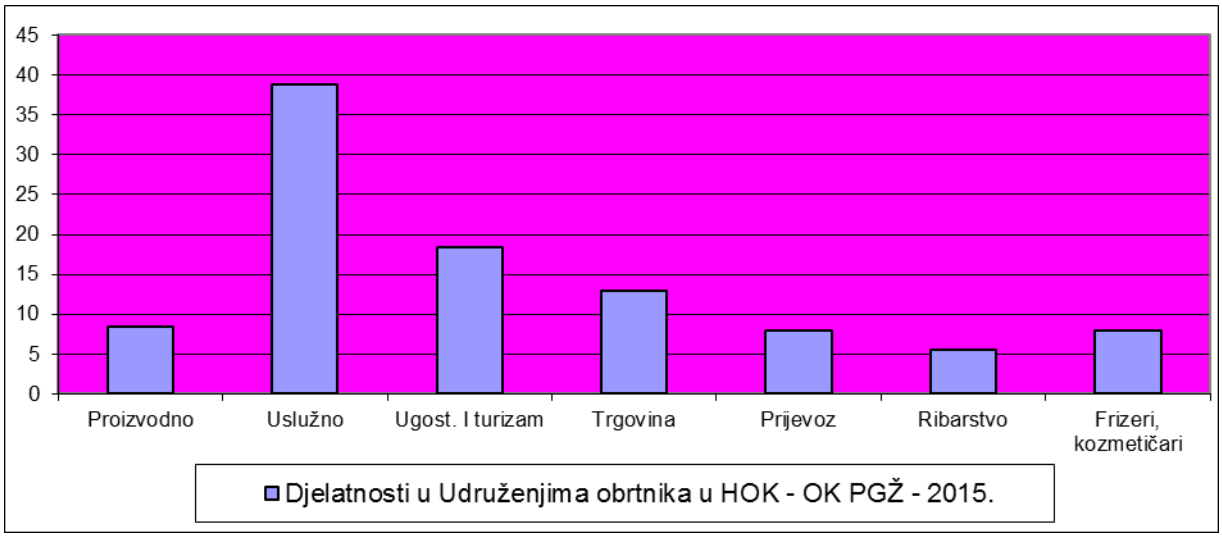

Tabela 5.1.4: Stanje aktivnih obrta u PGŽ-u prema udruženjima obrtnika

apsolutni iznosi

	Aktivni obrti					
	Cres – Lošinj	**Crikvenica**	**Čabar**	**Delnice**	**Krk**	**Novi Vinodolski**
2004.	702	825	101	387	1.276	250
2005.	706	849	97	408	1.309	271
2006.	713	834	107	411	1.366	287
2007.	697	821	104	407	1.312	268
2008.	686	815	102	405	1.256	273
2009.	653	737	105	379	1.152	198
2010.	631	664	100	360	1.126	178
2011.	623	650	98	358	1.204	177
2012.	617	642	94	348	1.125	188
2013.	585	637	94	334	1.127	167
2014.	531	616	86	322	1.110	158
2015.	580	606	84	314	1.134	151
Razlika 2015/04.	**-122**	**-219**	**-17**	**-73**	**-142**	**-99**
Indeks 2015/04.	**82,6**	**73,5**	**83,2**	**81,1**	**88,9**	**60,4**

Izvor: HOK – OK PGŽ: Izvješće o radu u 2004.-2015. godini

Tabela52.1.4: - nastavak

apsolutni iznosi

	Aktivni obrti					
	Opatija	**Rab**	**Rijeka**	**V-K-K-J**	**Vrbovsko**	**UKUPNO**
2004.	962	731	4.020	798	162	**10.214**
2005.	976	747	4.119	882	160	**10.524**
2006.	1.003	763	4.145	901	169	**10.699**
2007.	913	729	4.037	1.003	170	**10.471**
2008.	895	745	4.033	808	186	**10.204**
2009.	864	722	3.646	540	154	**9.150**
2010.	831	724	3.288	570	145	**8.617**
2011.	826	714	2.985	699	144	**8.478**
2012.	812	717	2.955	688	133	**8.319**
2013.	793	719	2.804	728	126	**8.114**
2014.	773	729	2.781	734	116	**7.956**
2015.	777	696	2.649	704	105	**7.800**
Razlika 2015/04.	**-185**	**-35**	**-1.371**	**-94**	**-57**	**-2.414**
Indeks 2015/04.	**80,8**	**95,2**	**65,9**	**88,2**	**64,8**	**76,4**

Izvor: HOK – OK PGŽ: Izvješće o radu u 2004.-2015. godini

Tabela 5.1.5: Stanje aktivnih obrta u PGŽ-u po djelatnostima

apsolutni iznosi

	Aktivni obrti			
	Proizvodno	**Uslužno**	**Ugost. i turizam**	**Trgovina**
2004.	1.115	3.336	2.044	2.081
2005.	1.124	3.618	2.064	2.055
2006.	1.151	3.807	2.074	2.017
2007.	1.147	3.720	2.156	1.613
2008.	1.097	3.619	2.107	1.497
2009.	978	3.345	1.651	1.366
2010.	848	3.156	1.604	1.295
2011.	802	3.105	1.610	1.260
2012.	764	3.078	1.565	1.212
2013.	718	3.053	1.490	1.150
2014.	674	3.046	1.447	1.086
2015.	652	3.027	1.431	1.013
Razlika 2015/04.	**-463**	**-309**	**-613**	**-1.068**
Indeks 2015/04.	**58,5**	**90,7**	**70,0**	**48,7**

Izvor: HOK – Obrtništvo u brojkama/OK PGŽ: Izvješće o radu u 2004.-2015. godini

Tabela 5.1.5: - nastavak

apsolutni iznosi

	Aktivni obrti			
	Prijevoz	**Ribarstvo**	**Frizer, kozmetičar**	**UKUPNO**
2004.	779	377	482	**10.214**
2005.	770	386	507	**10.524**
2006.	746	387	517	**10.699**
2007.	758	511	566	**10.471**
2008.	752	564	568	**10.204**
2009.	710	538	562	**9.150**
2010.	671	487	556	**8.617**
2011.	658	480	563	**8.478**
2012.	655	472	573	**8.319**
2013.	655	464	584	**8.114**
2014.	642	451	610	**7.956**
2015.	625	427	625	**7.800**
Razlika 2015/04.	**-154**	**50**	**143**	**-2.414**
Indeks 2015/04.	**80,2**	**113,3**	**129,7**	**76,4**

Izvor: HOK – Obrtništvo u brojkama/OK PGŽ: Izvješće o radu u 2004.-2015. godini

5.2. Grad Rijeka i gradovi i općine „riječkog prstena“

Obrtnici u PGŽ, kao članovi Obrtničke komore Primorsko-goranske županije, svoje interese ostvaruju preko svojih udruženja, kojih u PGŽ ima 11, što znači da jedno udruženje pokriva više jedinica lokalne samouprave.

Udruženje je izvanstranačka, samostalna, stručno-poslovna organizacija obrtnika, trgovaca pojedinaca i trgovačkih društava, koji u skladu sa Zakonom o obrtu obavljaju obrtničku djelatnost. Udruženje promiče, usklađuje, zastupa i predstavlja zajedničke interese obrtništva na teritorijalnom obuhvatu udruženja. Udruženje ima svoja tijela upravljanja: Skupštinu, Uporavni odbor, Nadzorni odbor, Predsjednika i Predsjedništvo. U okviru svakog udruženja djeluje određen broj sekcija, odnosno sukladno novom Statutu iz studenog 2014. godine cehova. Cehovi su oblik strukovnog povezivanja na razini Komore radi usklađivanja i rješavanja stručnih i ostalih pitanja od zajedničkog interesa za članove ceha. Cehovi se organiziraju u Komori tako da svaka strukovna grupa obuhvaća u pravilu jednu granu, a kada interes članova to zahtijeva, jednu skupinu ili jednu podskupinu djelatnosti. Zadaća ceha je promicanje i unapređenje djelatnosti te usklađivanje i zastupanje interesa članova Komore koji obavljaju istu ili slične djelatnosti na razini Komore.

Obrtnici koji imaju sjedište u gradovima i općinama „riječkog prstena“ organizirani su kroz dva udruženja obrtnika: Udruženje obrtnika Rijeka i Udruženje obrtnika Viškovo - Kastav – Klana – Jelenje.

Tabela 5.2.1: Broj aktivnih obrta po udruženjima u Gradu Rijeci i jedinicama lokalne samouprave „riječkog prstena“ u 2008. i 2015. godini

Red. br.	Udruženje obrtnika	2008.	2015.	Razlika	Indeks	Udio u %	
						2008.	2015.
1.	**UO RIJEKA**	**4.033**	**2.683**	**-1.350**	**66,5**	**83,31**	**80,64**
	Grad Rijeka	3.377	2.239	-1.138	66,3	69,76	67,30
	Grad Bakar	192	133	-59	69,3	3,97	4,00
	Grad Kraljevica	109	75	-34	68,8	2,25	2,25
	Općina Čavle	245	178	-67	72,7	5,06	5,35
	Općina Kostrena	110	58	-52	52,7	2,27	1,74
2.	**UO V-K-K-J**	**808**	**644**	**-164**	**79,7**	**16,69**	**19,36**
	Općina Viškovo	366	297	-69	81,1	7,56	8,93
	Grad Kastav	263	215	-48	81,7	5,43	6,46
	Općina Klana	59	34	-25	57,6	1,22	1,02
	Općina Jelenje	120	98	-22	81,7	2,48	2,95
	UKUPNO	**4.841**	**3.327**	**-1.514**	**68,7**	**100,00**	**100,00**

Izvor: OK PGŽ – Udruženje obrtnika Rijeka i Udruženje obrtnika V-K-K-J

Broj aktivnih obrta u Gradu Rijeci i gradovima i općinama „riječkog prstena“, odnosno u njihova dva udruženja, smanjen je sa 4.841 u prvoj kriznoj 2008. godini na 3.327 u 2015. godini. To je 1.514 aktivnih obrta manje ili 31,3%. Smanjenje u Udruženju obrtnika Rijeka iznosi 1.350 ili 33,5%, a u Udruženju obrtnika Viškovo - Kastav – Klana – Jelenje 164 aktivnih obrta je manje ili 20,3%.

Sukladno takvim promjenama udio aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Rijeke u ukupnom broju aktivnih obrta Grada Rijeke i gradova i općina „riječkog prstena“ smanjio se sa 83,31% u 2008. godini na 80,64% u 2015. godini, a samim tim udio obrtnika u Udruženju obrtnika Viškovo - Kastav – Klana – Jelenje povećao se sa 16,69% na 19,36%.

Udruženje obrtnika Rijeke osnovano je 18. veljače 1968. godine i taj se dan svečano obilježava kao Dan udruženja. Teritorijalni obuhvat ovog Udruženja čine područja gradova Rijeke, Bakra i Kraljevice, te općina Čavle i Kostrena. Ovo Udruženje je među najvećim udruženjima obrtnika u Republici Hrvatskoj. Obrtnici u ovom Udruženju djelovali su u 2008. godini kroz devet sekcija, a u 2015. godini kroz osam cehova, s obzirom da je u međuvremenu Sekcija za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo ukinuta, a obrtnici tih djelatnosti pripojeni su Sekciji proizvodnog obrta.

Tabela 5.2.2: Broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Rijeka po sekcijama u 2008. godini odnosno cehovima u 2015. godini

Red. br.	Sekcija/Ceh	2008.	2015.	Razlika	Indeks	Udio u %	
						2008.	2015.
1.	- proizvodnog obrta	428	268	-160	62,6	10,61	9,99
2.	- uslužnog obrta i obrta za intelekt. usluge	1.288	1.013	-275	78,6	31,94	37,76
3.	- frizera, kozmetičara i pedikera	318	301	-17	94,7	7,88	11,22
4.	- ugostitelja i turističkih djelatnika	431	264	-167	61,3	10,69	9,84
5.	- trgovine	693	347	-346	50,1	17,18	12,93
6.	- prijevoznika	219	130	-89	59,4	5,43	4,85
7.	- građevinara	541	301	-240	55,6	13,41	11,22
8.	- za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo	64	0	-64	-	1,59	-
9.	- auto-taksista	51	59	8	115,7	1,26	2,20
	UKUPNO:	**4.033**	**2.683**	**-1350**	**66,5**	**100,00**	**100,00**

Izvor: OK PGŽ – Udruženje obrtnika Rijeka

Od ukupno 2.683 aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Rijeka krajem 2015. godine najviše, 1.013 ili 37,76%, je registrirano u Cehu uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge, slijede obrtnici registrirani u trgovini, 347 ili 12,93%, a na trećem i četrvtom su mjestu obrtnici registrirani u Cehu građevinara i u Cehu frizera, kozmetičara i pedikera, po 301 ili 11,22%. Najmanje je obrtnika u Cehu auto-taksista, njih 59 ili 2,20% svih obrtnika.

U 2015. godini u odnosu na 2008. godinu, prvu kriznu godinu, jedino se u Cehu auto-taksista bilježi povećanje broja obrtnika, za 8 obrtnika ili 15,7%. Svi ostali cehovi bilježe smanjenje broja obrtnika. Najveće i relativno i apsolutno smanjenje broja obrtnika bilježi Ceh trgovine i to za 49,9% ili 346 obrta manje.

Tabela 5.2.3: Broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Rijeka po cehovima i po jedinicama lokalne samouprave u 2015. godini

CEH	GRAD ILI OPĆINA					UKUPNO
	Grad Rijeka	Grad Bakar	Grad Kraljevica	Općina Čavle	Općina Kostrena	
- proizvodnog obrta	198	20	13	27	10	**268**
- uslužnog obrta i obrta za intelekt. usluge	882	44	22	47	18	**1.013**
- frizera, kozmetičara i pedikera	275	8	5	10	3	**301**
- ugostitelja i turističkih djelatnika	200	21	16	17	10	**264**
- trgovine	300	12	5	21	9	**347**
- prijevoznika	92	12	1	21	4	**130**
- građevinara	234	16	13	34	4	**301**
- auto-taksista	58	0	0	1	0	**59**
UKUPNO:	**2.239**	**133**	**75**	**178**	**58**	**2.683**

Izvor: Udruženje obrtnika Rijeka

Od ukupnog broja obrtnika u Udruženju obrtnika Rijeka u 2015. godini, gledano po jedinicama lokalne samouprave, očekivano najviše 2.239 ili 83,45% je imalo prijavljen obrt u Gradu Rijeci, a najmanje 58 ili 2,16% u Općini Kostrena.

Slika 5.2.1: Broj obrtnika u Udruženju obrtnika Rijeka po jedinicama lokalne samouprave u 2015. godini

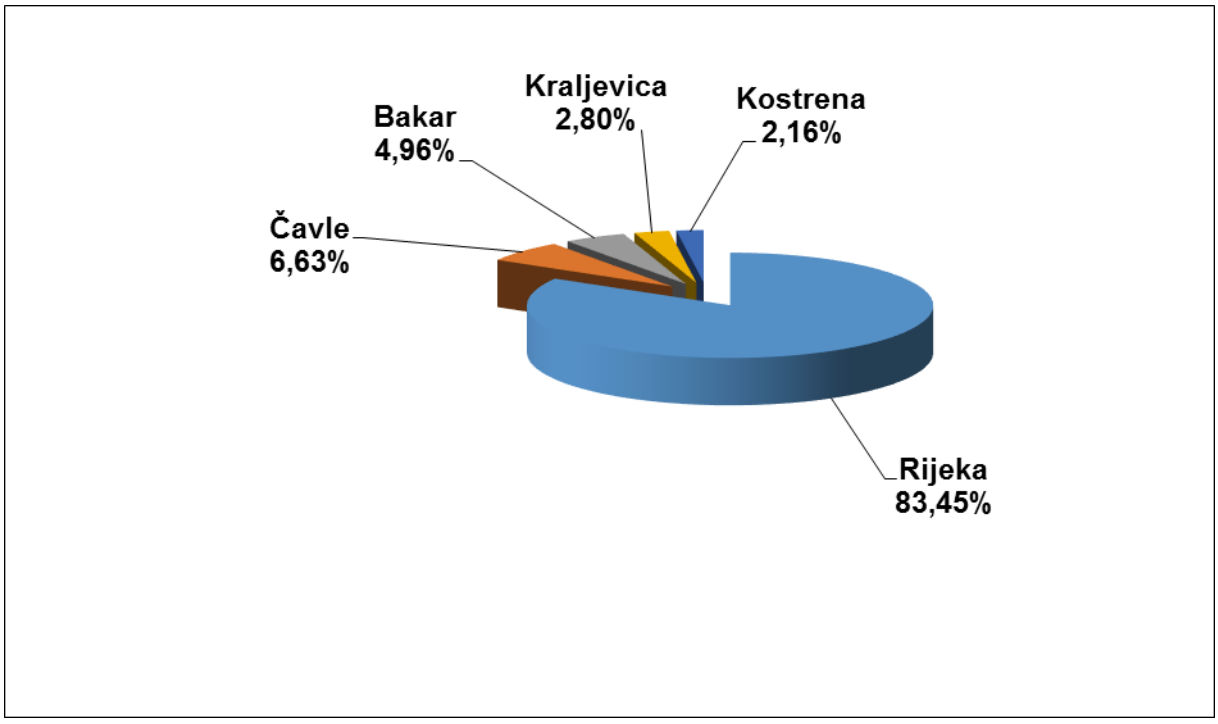

Udruženje obrtnika Viškovo - Kastav – Klana – Jelenje osnovano je 2000. godine i najmlađe je udruženje u okviru OK PGŽ. Obrtnici u ovom Udruženju djelovali su u 2008. godini kroz sedam sekcija, a u 2015. godini kroz sedam cehova. Iz samog naziva jasno je da teritorijalni obuhvat ovog Udruženja čine područja Općine Viškovo, Grada Kastva, Općine Klana i Općine Jelenje.

Tabela 5.2.4: Broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika V-K-K-J po sekcijama u 2008. godini i cehovima u 2015. godini

Red. br.	Sekcija	2008.	2015.	Razlika	Indeks	Udio u %	
						2008.	2015.
1.	- proizvodnog obrta	122	91	-31	74,6	15,19	14,13
2.	- uslužnog obrta	396	249	-147	62,9	49,32	38,66
3.	- ugostiteljstvo i turizam	60	47	-13	78,3	7,47	7,30
4.	- trgovine	100	62	-38	62,0	12,45	9,63
5.	- prijevoznika	84	62	-22	73,8	10,46	9,63
6.	- građevinara	-	95	95	-	-	14,75
7.	- frizera i kozmetičara	41	38	-3	92,7	5,11	5,90
	UKUPNO:	**803**	**644**	**-159**	**80,2**	**100,00**	**100,00**

Izvor: OK PGŽ – Udruženje obrtnika V-K-K-J

Od ukupno 644 aktivna obrta u Udruženju obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje krajem 2015. godine najviše, 249 ili 38,66%, je registrirano u Cehu uslužnog obrta, slijede obrtnici registrirani u građevinarstvu, 95 ili 14,75%, na trećem su mjestu obrtnici registrirani u proizvodnom obrtu, 91 ili 14,13%. Najmanje je obrtnika u Cehu frizera i kozmetičara, 38 ili 5,90% svih obrtnika u ovom Udruženju.

U 2015. godini u odnosu na 2008. godinu, prvu kriznu godinu, ukupno je u svim cehovima 159 obrtnika ili 19,8% manje. Svi cehovi bilježe smanjenje broja obrtnika, uz napomenu da je 2008. postojala sekcija za ribarstvo koja je zbog malog broja članova ukinuta, a obrtnici pripojeni Cehu uslužnog obrta, dok je 2015. godine novi ceh građevinara čiji su obrtnici izdvojeni iz tog istog Ceha uslužnog obrta. Najveće relativno smanjenje broja aktivnih obrta bilježi Ceh trgovine i to za 38,0% ili 38 obrta manje, a najveće apsolutno smanjenje bilježi Ceh uslužnog obrta, 147 ili 37,1% obrta manje. Ovdje treba napomenuti da je u toj brojci i broj građevinara koji su se izdvojili iz tog Ceha, no i bez toga taj bi ceh brojao najveće apsolutno smanjenje broja obrtnika.

Sukladno ostvarenim apsolutnim i relativnim promjenama, a prvenstveno zbog izdvajanja građevinara koji imaju znčajan broj članova pa samim tim i značajan udio, udio aktivnih obrta u svim preostalim cehovima u odnosu na ukupan broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje je smanjen. Najveće smanjenje udjela je u Cehu uslužnog obrta sa 49,32% na 38,66%, ali to najvećim dijelom zbog spomenutog izdvajanja građevinara.

Tabela 5.2.5: Broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika V-K-K-J po cehovima i po jedinicama lokalne samouprave u 2015. godini

CEH	GRAD ILI OPĆINA				UKUPNO
	Općina Viškovo	Grad Kastav	Općina Klana	Općina Jelenje	
- proizvodnog obrta	47	27	8	9	**91**
- uslužnog obrta	103	101	10	35	**249**
- ugostiteljstvo i turizam	25	9	6	7	**47**
- trgovine	26	24	2	10	**62**
- prijevoznika	23	18	3	18	**62**
- građevinara	53	24	3	15	**95**
- frizera i kozmetičara	20	12	2	4	**38**
UKUPNO:	**297**	**215**	**34**	**98**	**644**

Izvor: Udruženje obrtnika V-K-K-J

Od ukupnog broja obrtnika u Udruženju obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje u 2015. godini, gledano po jedinicama lokalne samouprave, najviše 297 ili 46,12% je imalo prijavljen obrt u Općini Viškovo, a najmanje 34 ili 5,28% u Općini Klana.

Slika 5.2.2: Broj obrtnika u Udruženju obrtnika V-K-K-J po jedinicama lokalne samouprave u 2015. godini

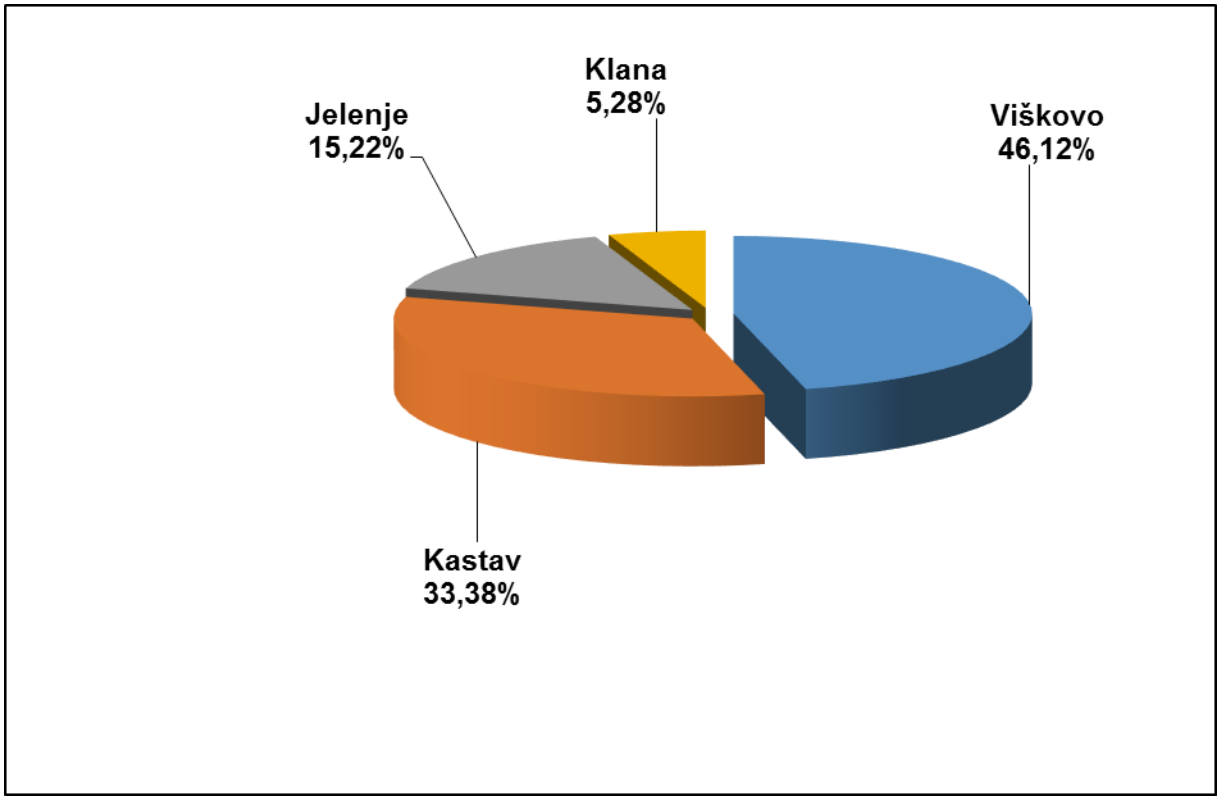

5.3. Grad Rijeka

Obrtnici koji imaju sjedište u Gradu Rijeci organizirani su, kao što je naprijed rečeno, kroz Udruženje obrtnika Rijeke, a u svom Udruženju djelovali su do 2013. godine kroz devet sekcija, a od 2014. godine kroz osam cehova, s obzirom da je u međuvremenu Sekcija za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo ukinuta, a obrtnici tih djelatnosti pripojeni su Cehu proizvodnog obrta. Trenutno u Udruženju djeluju slijedeći cehovi:

- Ceh proizvodnog obrta
- Ceh uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge
- Ceh frizera, kozmetičara i pedikera
- Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika
- Ceh trgovine
- Ceh prijevoznika
- Ceh građevinara
- Ceh auto-taksista

Ceh je osnovni oblik strukovnog organiziranja i rada obrtnika istih ili srodnih djelatnosti na razini Udruženja s ciljem ostvarivanja zajedničkih interesa. Zadaće Ceha su da brinu, razmatraju i odlučuju na svojim sjednicama o stručnim pitanjima i ostalim problemima i zadacama koji se odnose na gospodarsku granu djelatnosti koju Ceh zastupa.

U promatranom razdoblju od 2005. do 2015. godine broj obrta na nivou Grada Rijeke kretao se od najmanjih 2.239 u protekloj 2015. godini do najviše 3.506 u 2006. godini.

U svim promatranim godinama najviše obrta je u Cehu uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge, a najmanji broj u Cehu auto-taksista. Od navedenih 2.239 obrta u protekloj 2015. godini najveći broj obrta, njih 882 ili 39,39% registrirano je u Cehu uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge, a najmanji broj, njih 58 ili 2,59% u Cehu auto-taksista.

U protekloj 2015. godini je 1.217 obrta ili 35,2% manje u odnosu na 2005. godinu kada je bilo registrirano 3.456 obrta na području Grada Rijeke. Šest sekcija odnosno cehova, ne računajući sekciju za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo koja je ugašena, bilježi smanjenje broja obrta, a dvije sekcije odnosno ceha povećanje. Povećanje bilježi Sekcija odnosno sada Ceh frizera, kozmetičara i pedikera za 13 obrta više ili 5,0%, te Sekcija odnosno sada Ceh auto-taksista za 11 obrta više ili 23,4%. U relativnom ali i apsolutnom pogledu najveće smanjenje od 360 obrta ili 54,5% manje bilježi se u Sekciji odnosno Cehu trgovine, a najmanje relativno smanjenje od 18,4% ali u apsolutnom pogledu visokih 199 obrta manje bilježi se u Cehu uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge, dok se najmanje apsolutno smanjenje od 78 obrta manje ili 45,9% bilježi u Sekciji odnosno Cehu prijevoznika. Sekcija odnosno Ceh proizvodnog obrta imao bi najveće relativno smanjenje ako bi izuzeli obrtnike koji su iz ugašenje Sekcije za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo prešli u ovaj Ceh.

Tabela 5.3.1: Broj obrta u Gradu Rijeci po sekcijama odnosno cehovima u 2005. i 2015. godini

Sekcije/Cehovi obrtnika	2005.	2015.	Razlika	Indeks	Udio u %	
					2005.	2015.
- proizvodnog obrta	370	198	-172	53,5	10,71	8,84
- uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge	1.081	882	-199	81,6	31,28	39,39
- frizera, kozmetičara i pedikera	262	275	13	105,0	7,58	12,28
- ugostitelja i turističkih djelatnika	382	200	-182	52,4	11,05	8,93
- trgovine	660	300	-360	45,5	19,10	13,40
- prijevoznika	170	92	-78	54,1	4,92	4,11
- građevinara	428	234	-194	54,7	12,38	10,45
- za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo	56	-	-56	0,0	1,62	0,00
- auto-taksista	47	58	11	123,4	1,36	2,59
UKUPNO:	**3.456**	**2.239**	**-1.217**	**64,8**	**100,00**	**100,00**

Izvor: OK PGŽ – Udruženje obrtnika Rijeka

Slika 5.3.1: Broj obrta u Gradu Rijeci po cehovima u 2015. godini

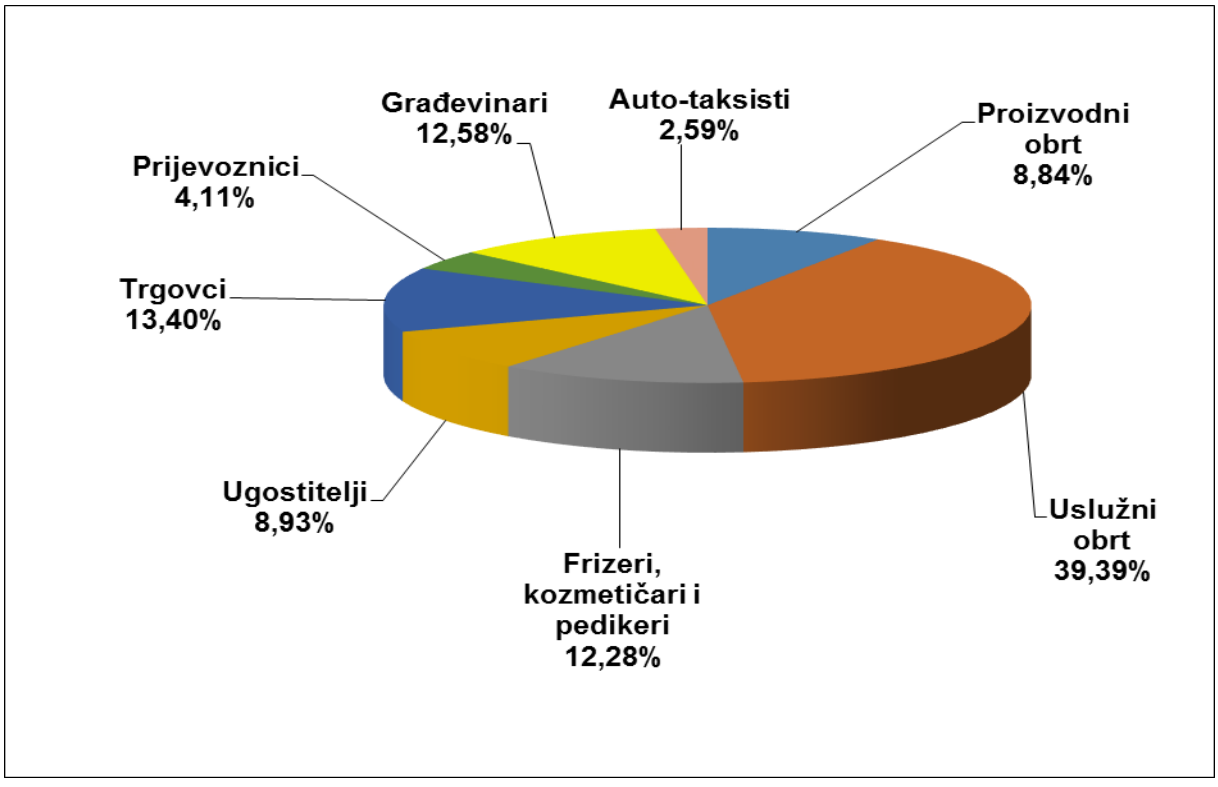

Tabela 5.3.2: Broj obrta u Gradu Rijeci po sekcijama odnosno cehovima u razdoblju od 2005. do 2015. godine

Red. br.	SEKCIJA/CEH	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Razlika 2015/05
1.	- proizvodnog obrta	370	374	356	339	288	243	212	243	220	210	198	-172
2.	- uslužnog obrta i obrta za intelektualne usluge	1.081	1.133	1.124	1.133	1.051	964	866	856	832	865	882	-199
3.	- frizera, kozmetičara i pedikera	262	273	265	290	262	252	242	248	244	268	275	13
4.	- ugostitelja i turističkih djelatnika	382	374	364	328	288	249	226	216	227	199	200	-182
5.	- trgovine	660	674	586	591	532	463	351	340	319	315	300	-360
6.	- prijevoznika	170	165	163	164	142	130	115	106	98	95	92	-78
7.	- građevinara	428	416	415	433	396	345	299	281	261	257	234	-194
8.	- za ribarstvo, akvakulturu i poljodjelstvo	56	53	52	50	53	50	50	-	-	-	-	-56
9.	- auto-taksista	47	44	51	49	47	47	49	50	63	54	58	11
	UKUPNO:	**3.456**	**3.506**	**3.376**	**3.377**	**3.059**	**2.743**	**2411**	**2.340**	**2.264**	**2.263**	**2.239**	**-1.217**

Izvor: Udruženje obrtnika Rijeka

Grad Rijeka
Hrvatsko narodno kazalište – Ivana pl. Zajca

Pokrovitelji izdanja

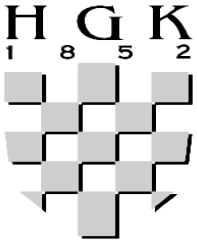

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: 01/4561-555
Fax: 01/4828-380
e-mail:hgk@hgk.hr

i

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
ŽUPANIJSKA KOMORA RIJEKA
Bulevar oslobođenja 23, 51000 Rijeka
Tel.: 051/209-111
Fax: 051/216-033
e-mail:hgkri@hgk.hr

na

www.hgk.hr